

บทที่ 2

เตาฮีตและความเข้าใจต่อเตาฮีต

- 2.1 ความหมายของเตาฮีต
 - 2.1.1 ความหมายทางภาษาศาสตร์
 - 2.1.2 ความหมายทางวิชาการ
 - 2.1.3 ความหมายของเตาฮีตในมุมมองของอิมามอัชชาฟีอีย์
- 2.2 เตาฮีตและฐานะของเตาฮีต
 - 2.2.1 แหล่งที่มาของเตาฮีต
 - 2.2.2 จุดประสงค์ของการมีเตาฮีต
 - 2.2.3 ความประเสริฐของเตาฮีต
- 2.3 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกะลิมะฮ์เตาฮีต
 - 2.3.1 ความหมายของลาอิลลาฮะอิลลัลลลอฮ์
 - 2.3.2 รุกนลาอิลลาฮะอิลลัลลลอฮ์
 - 2.3.3 เงื่อนไขของลาอิลลาฮะอิลลัลลลอฮ์
 - 2.3.4 ความสำคัญของลาอิลลาฮะอิลลัลลลอฮ์
 - 2.3.5 การโมฆะของกะลิมะฮ์เตาฮีต
- 2.4 ประเภทของเตาฮีต
 - 2.4.1 อุละมาฮ์ต่อการแบ่งเตาฮีต
 - กลุ่มอุละมาฮ์ที่แบ่งเตาฮีตเป็นสามประเภท
 - กลุ่มอุละมาฮ์ที่แบ่งเตาฮีตเป็นสองประเภท
 - 2.4.2 การแบ่งเตาฮีต โดยการพิจารณาสิ่งที่เกี่ยวข้องพันและหัวข้อของเตาฮีต
 - 2.4.2.1 เตาฮีตอรัรบิยะฮ์
 - (1) ความหมายของเตาฮีตอรัรบิยะฮ์
 - (2) หลักฐานต่าง ๆ ที่บ่งชี้ถึงเตาฮีตอรัรบิยะฮ์
 - 2.4.2.2 เตาฮีตอัลอูลูฮิยะฮ์
 - 1) ความหมายของเตาฮีตอัลอูลูฮิยะฮ์
 - 2) หลักฐานต่าง ๆ ที่บ่งชี้ถึงเตาฮีตอัลอูลูฮิยะฮ์
 - 3) อิบาอะฮ์หรือกิจการศาสนา

2.4.2.3 เตาฮีตอัลล์สมาอ์วัศฟีต

- 1) ความหมายของเตาฮีตอัลล์สมาอ์วัศฟีต
- 2) หลักฐานต่างๆที่บ่งชี้ถึงเตาฮีตอัลล์สมาอ์วัศฟีต
- 3) อัลล์สมาอ์อัลหุสนา
- 4) วัศฟีตอัลอูลา

2.5 เตาฮีตในยุคของสะถัฟ

- 2.5.1 ความหมายของสะถัฟ
- 2.5.2 เตาฮีตในยุคของเศาะหาบะฮ์
- 2.5.3 เตาฮีตในยุคของตาบิอิน

2.1 ความหมายของเตาฮีด

2.1.1 ความหมายทางภาษาศาสตร์

คำว่าเตาฮีด (توحيد) เป็นภาษาอาหรับมาจากรากศัพท์ของคำว่า وَحْد (Wahhada) وَحْد (Yuwahhidu) توحيد (Tauhidan) ซึ่งแปลว่า การให้ความเป็นเอกะหรือการยืนยันในความเป็นหนึ่ง (al-Fairūz Abādiy, 1996 : 414) และคำว่าอัตเตาฮีด (التوحيد) ในภาษาอาหรับที่มีอักษรอะลิฟกับลามอยู่หน้าจะหมายถึงการศรัทธาว่าอัลลอฮ์ ﷻ คือผู้ทรงเอกะโดยไม่มีภาคีใด ๆ ร่วมทั้งสิ้น (Ibrāhīm Mustafā et al, 1972 : 1016)

อบูกอเล็ม อัลดัยมียี¹ (Abū Qāsim al-Taimiy, 1990 :1/306) กล่าวว่า : “ชาวอาหรับกล่าวคำว่า وحيد ووحيد وواحد واحد (Wahid, Ahad, Wahd, Wahid) มีความหมายเหมือนกันคือความเป็นเอกะ ดังนั้นอัลลอฮ์ ﷻ คือผู้ทรงเอกะ กล่าวคือเป็นหนึ่งเดียวที่ไม่มีภาคีในทุกรูปแบบและในทุกสถานการณ์”

อัลอุยัยมีน² (al-‘Usaimīn, 1996 : 39) ได้ให้ความหมายทางภาษาศาสตร์ของเตาฮีดว่า : “เตาฮีดหมายถึงการให้ความเป็นเอกะ และการให้ความเป็นเอกะนี้จะไม่เกิดขึ้นนอกจากจะต้องมีการปฏิเสธและยืนยันหักด้วยกัน กล่าวคือ การปฏิเสธในอำนาจทั้งหมดที่นอกเหนือจากผู้ทรงเอกะ และยืนยันหักในอำนาจของผู้ทรงเอกะเท่านั้น ดังเช่นที่เรากล่าวกันว่า : แท้จริงตัวมนุษย์นั้นจะไม่เกิดความสมบูรณ์ในเรื่องเตาฮีด จนกว่าเขาจะกล่าวคำปฏิญาณว่า : ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพภักดี นอกจากพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ เท่านั้นแล้วเกิดการปฏิเสธการเคารพภักดีต่อผู้อื่นที่นอกเหนือจากพระองค์อัลลอฮ์ผู้ทรงสูงและยืนยันหักในการเคารพภักดีต่อพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ เพียงองค์เดียวเท่านั้น”

ดังนั้นคำว่าเตาฮีดในทางภาษาศาสตร์ ซึ่งโดยรวมแล้วจะแสดงถึงความเป็นหนึ่งเดียว เอกะ โสดเดียวและปฏิเสธการมีส่วนร่วมของผู้อื่น (Ibn Manzūr, 1993 : 15/233)

¹ ท่านคือ อิสมาแอล เป็น มุฮัมมัด เป็น อัลด็ญญุ เป็น อลี อัลด็สะหะหะนีย ถูกขนานนามว่า กิวนุสสุนนะฮุ หมายถึง ผู้ที่ปกป้องศุนนะฮุ เกิดเมื่อ ส.ศ. 457 เสียชีวิตเมื่อปี ส.ศ. 535 (al-Zirikly, 1992 : 1/323)

² ท่านคือ มุฮัมมัด เป็น ศอลิหุ เป็น มุฮัมมัด เป็น อุัยยิมิน อัลดะมีมียี เกิดเมื่อเดือนรอมฎอน ปี ส.ศ. 1347 เสียชีวิตเมื่อปี ส.ศ. 1421

2.1.2 ความหมายทางวิชาการ

บรรดากลุ่มมุสลิมทั้งในอดีตและปัจจุบันได้ให้ความหมายของเตาฮีดที่แตกต่างกันไปตามทัศนะหรือแนวคิดของแต่ละกลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มอะฮฺลุล อัสสุนนะฮฺวัลญะมาอะฮฺ¹ ได้ให้ความหมายของเตาฮีดตามทัศนะหรือแนวคิดของพวกเขา กลุ่มมูตะซึลละฮฺ² ได้ให้ความหมายของเตาฮีดเป็นไปตามทัศนะหรือแนวคิดของกลุ่มตัวเอง เช่นเดียวกันกับกลุ่มอะฮฺลุล อัลกะลามที่ได้ให้ความหมายตามทัศนะหรือแนวคิดที่ตัวเองได้กำหนดไว้

ดังนั้น ความหมายของเตาฮีดที่จะกล่าวต่อไปนี้คือ ความหมายเตาฮีดตามทัศนะหรือแนวคิดของอะฮฺลุล อัสสุนนะฮฺวัลญะมาอะฮฺ ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มที่สอดคล้องตามแนวทางของอัลกรุอันและอัลหะดีษมากที่สุดขณะนี้

อัลอัศเกาะลานีย³ (al-Asqalāniy, n.d. : 13/345) ได้ให้ความหมายของเตาฮีดว่า : “เตาฮีด คือ การรู้จักอัลลอฮฺ ﷻ ว่าพระองค์ทรงเอกะ”

อับกอเล็ม อัตตัยมีย (Abū Qāsim al-Taimiy, 1990 : 1/305) ได้ให้ความหมายของเตาฮีดว่า : เตาฮีด หมายถึง การให้ความเป็นเอกะต่ออัลลอฮฺ ﷻ เพียงผู้เดียวโดยไม่มีภาคีหรือเสมือนผู้ใดในความเป็นองค์ของพระองค์และคุณลักษณะของพระองค์

อัลสะฟารีนิย⁴ (al-Safāriṇiy, 1991 : 1/57) ได้ให้ความหมายของเตาฮีดโดยกล่าวว่า “เตาฮีดคือการให้ความเป็นหนึ่งเดียวของอัลลอฮฺ ﷻ ด้วยการทำให้บาอะฮฺพร้อมยึดมั่นความเป็นหนึ่งเดียวของพระองค์ในความเป็นองค์ของพระองค์ คุณลักษณะของพระองค์ และการกระทำของพระองค์ ”

อัลฟาซาน (al-Fauzān, 1999 : 21) ได้ให้ความหมายของเตาฮีดโดยกล่าวว่า : “เตาฮีดคือ การยอมรับกับความเป็นเอกะของอัลลอฮฺ ﷻ ด้วยการบังเกิดการบริหารและบริสุทธิใจในการทำอิบาดะฮฺต่อพระองค์ และห่างไกลกับการทำอิบาดะฮฺต่อสิ่งอื่นที่นอกเหนือจากพระองค์ และยืนหยัดกับพระนามอันวิจิตรของพระองค์และคุณลักษณะอันยิ่งใหญ่ของพระองค์ และบริสุทธิกับพระองค์จากความบกพร่องและข้อตำหนิ”

¹ หมายถึง กลุ่มสะลัฟผู้ซึ่งดำเนินตามแนวทางของศาสนมุฮัมมัด ผู้เลือกแนวทางของเศาะหาบะฮฺและตาบิอินมาเป็นแบบอย่างในการศรัทธา พวกเขาเป็นผู้ยึดมั่นอัลกรุอันและอัสสุนนะฮฺ (อัลหะดีษ) พวกเขาพร้อมตัวไม่แตกแยกกัน (al-Sulamiy , 2001 : 29)

² มูตะซึลละฮฺคือ กลุ่มที่รับแนวคิดของวาฮิด เป็น อะฎอฮฺ ซึ่งมีความเชื่อว่าผู้ที่กระทำการบาปอันยิ่งใหญ่มีสถานะอยู่ระหว่างผู้ศรัทธาและผู้ไม่ศรัทธา และพวกเขาเชื่อว่ามนุษย์เป็นผู้นับคาลการกระทำของพวกเขาเอง “มูตะซึลละฮฺ” แปลว่าผู้แยกตัว ทั้งนี้เพราะว่าวาฮิด เป็น อะฎอฮฺ แยกตัวออกจากกลุ่มของท่านหะสัน อัลบัสรี (al-Shahrastāniy, 1976 : 1/48)

³ ท่านคือ อะหฺมัด เป็น อลี เป็น มุฮัมมัด เป็น ญะฮ์ร อัลกันนินีย อัลอัศกอแลนีย เกิดเมื่อปี ฮ.ศ. 773 เสียชีวิตเมื่อปี ฮ.ศ. 852 (al-Zirikly, 1992 : 1/178)

⁴ ท่านคือ มุฮัมมัด เป็น อะหฺมัด เป็น สาลิม อัลสะฟารีนิย เกิดเมื่อฮ.ศ.1114 เสียชีวิตเมื่อ ฮ.ศ.1188 (al-Zirikly, 1992 : 5/14)

จากความหมายของเตาฮีดข้างต้น แม้ว่าจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของสำนวน แต่มีความหมายเดียวกันคือการศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ﷻ ที่ทรงเอกะในเตาฮีดทั้งสามประเภทคือ เตาฮีดอรรูบียะฮฺ เตาฮีดอัลลูฮียะฮฺ และเตาฮีดอัลอัสมาอ์วัศฟีฟัต โดยรวมเตาฮีดในความหมายตามทัศนะของอะฮฺลฺ อัสสุนนะฮฺวัลญะมาอะฮฺจะสอดคล้องกับความหมายเตาฮีดทางภาษาศาสตร์ กล่าวคือ การให้ความเป็นเอกะหรือการยอมรับในความเป็นหนึ่งเดียวของอัลลอฮฺ ﷻ โดยที่ไม่มีภาคีใด ๆ หรือมีส่วนร่วมของผู้อื่น

2.1.3 ความหมายของเตาฮีดในมุมมองของอิมามอัชชาฟีอีย์

อัชชาฟีอีย์ได้ให้ความหมายของเตาฮีดว่า : เตาฮีดคือการให้ความเป็นเอกะต่ออัลลอฮฺ ﷻ ด้วยการทำอิบาดะฮฺ นั่นคือความจริงของเตาฮีด ผู้ใดได้ยึดถือปฏิบัติด้วยเตาฮีด จริง ๆ แล้วผู้นั้นได้ปฏิบัติตามสิทธิของอัลลอฮฺ ﷻ เพราะการปฏิบัติด้วยเตาฮีดได้รวมถึงการยอมรับในความเป็นพระผู้อภิบาลของอัลลอฮฺ ﷻ ของสิ่งที่ถูกสร้าง (al-'Aqil, 1998 : 1/241)

จากนิยามเตาฮีดของอัชชาฟีอีย์จะเห็นได้ว่าการให้ความเป็นเอกะต่ออัลลอฮฺ ﷻ ด้วยการทำอิบาดะฮฺนั้น ได้รวมถึงการยึดมั่นและการศรัทธาในพระนามของพระองค์และคุณลักษณะของพระองค์ด้วย¹ และท่านได้มองในความหมายนี้อีกว่า : นั่นเป็นสาเหตุที่ทำให้ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ต้องต่อสู้กับคนในสมัยญะฮิลียะฮฺ² เพื่อที่จะปกป้องรักษาความบริสุทธิ์ของเตาฮีดที่แท้จริงซึ่งเป็นแกนหลักของศาสนาอิสลาม

2.2 เตาฮีดและฐานะของเตาฮีด

2.2.1 แหล่งที่มาของเตาฮีด

การรับหลักฐานใด ๆ หรือใช้อ้างอิงในเรื่องของเตาฮีดนั้นจะต้องมาจากวะหฺยูของอัลลอฮฺ ﷻ เท่านั้น และวะหฺยูที่ถูกประทานลงมาแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ นั้นมีสองอย่างคืออัลกุรอานกับอัสสุนนะฮฺ เพราะไม่มีคนหนึ่งคนใดที่มีความรู้ในเรื่องของอัลลอฮฺ ﷻ ยิ่งกว่า พระองค์เอง และไม่มีคนหนึ่งคนใดที่มีความรู้ในเรื่องของอัลลอฮฺ ﷻ หลังจากพระองค์แล้วยิ่งกว่าท่านเราะฮฺลุของอัลลอฮฺ ﷻ

¹ การให้ความหมายเตาฮีดของอิมามอัชชาฟีอีย์จะสอดคล้องกับการให้ความหมายเตาฮีดของอิมามอะบูหะนีฟะฮฺ อิมามมาลิก และอิมามอะหฺมัด แต่จะมีความแตกต่างเพียงประโยคเท่านั้น

² ญะฮิลียะฮฺ คือ อนุรักษและทมิฬ ในที่นี้หมายถึงสภาพความงมงายก่อนที่อิสลามจะอุบัติขึ้น (เป็นมุสลิม, ม.ป.ป. : 63 ; สหาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, ม.ป.ป. : 259)

2.2.1.1 หลักฐานจากอัลกุรอาน

อัลกุรอานคือแหล่งสำคัญที่สุดที่อธิบายเรื่องเตาฮีด หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเตาฮีด โดยสมบูรณ์และชัดเจนด้วยวิธีการกล่าวที่หลากหลายดังต่อไปนี้

1) อายะฮ์อัลกุรอานที่กล่าวถึงเรื่องการทรงสร้าง การบริหารและการอภิบาลของอัลลอฮ์ ﷻ

อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴾

(غافر : 64)

ความว่า : “อัลลอฮ์คือผู้ทรงทำให้แผ่นดินนี้เป็นที่พำนักแก่พวกเจ้าและชั้นฟ้าเป็นเพดานมั่นคงและทรงทำให้พวกเจ้าเป็นรูปร่างและทรงทำให้รูปร่างของพวกเจ้าสวยงามและทรงประทานปัจจัยยังชีพจากสิ่งที่ดี ๆ แก่พวกเจ้า นั่นคืออัลลอฮ์พระเจ้าของพวกเจ้า ดังนั้นอัลลอฮ์พระเจ้าแห่งสากลโลกทรงจำเริญยิ่ง”

(มอไฟร : 64)

พระองค์ก็ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مَا مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴾

(يونس : 3)

ความว่า : “แท้จริงพระเจ้าของพวกท่านคืออัลลอฮ์ผู้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินในเวลา 6 วัน แล้วพระองค์ทรงประทับบนบัลลังก์ทรงบริหารกิจการไม่มีผู้ให้ความช่วยเหลือคนใด เว้นแต่ต้องได้รับอนุมัติจากพระองค์ นั่นคืออัลลอฮ์พระเจ้าของพวกท่าน พวกท่านจงเคารพภักดีต่อพระองค์เถิด พวกท่านมิได้ใคร่ครวญกันดอกหรือ”

(ยูนุส : 3)

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ وَلَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصْبًا أَفْغَيْرَ اللَّهِ تَتَّقُونَ ﴾

(النحل : 52)

ความว่า : “และเป็นกรรมสิทธิ์ของพระองค์ สิ่งที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลาย และแผ่นดิน และการภักดีต่อพระองค์เท่านั้นจำต้องมีเป็นประจำ ดังนั้น พวกเจ้าจะยำเกรงผู้ใดอื่นจากอัลลอฮฺกระนั้นหรือ”

(อันนะหฺล : 52)

2) อายะฮฺอัลกุรอานที่กล่าวถึงเรื่องการจงรักภักดีและการอิบาดะฮฺต่ออัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ

تَتَّقُونَ ﴾

(البقرة : 21)

ความว่า : “มนุษย์เอ๋ย ? จงเคารพอิบาดะฮฺ พระผู้เป็นเจ้าของพวกเจ้าที่ ทรงบังเกิดพวกเจ้าและบรรดาผู้ที่มาก่อนพวกเจ้าเกิด เพื่อว่าพวกเจ้าจะ ยำเกรง”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ : 21)

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَهَيْنِ اثْنَيْنِ إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌُ وَاحِدٌ فَإِنِّي فَارْهُبُونَ ﴾

(النحل : 51)

ความว่า : “และอัลลอฮฺตรัสว่า พวกเจ้าอย่ายึดถือพระเจ้าสององค์ แท้จริง พระองค์คือพระผู้เป็นเจ้าของคนเดียวเท่านั้น ดังนั้นเฉพาะข้าเท่านั้นที่พวก เจ้าต้องเกรงกลัว”

(อันนะหฺล : 51)

3) อายะฮฺอัลกุรอานที่กล่าวถึงเรื่องพระนามและคุณลักษณะต่าง ๆ ของอัลลอฮฺ ﷻ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عِلْمُهُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴾

(الحشر : 22)

ความว่า : “พระองค์คืออัลลอฮ์ ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใดอีก นอกจากพระองค์ผู้ทรงรอบรู้สิ่งเร้นลับและสิ่งเปิดเผย พระองค์คือผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ”

(อัลอ้อซรุ : 22)

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴾

(الحشر : 23)

ความว่า : “พระองค์คืออัลลอฮ์ ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใด(ที่ถูกเคารพภักดีโดยเที่ยงแท้) นอกจากพระองค์ผู้ทรงอำนาจสูงสุด ผู้ทรงบริสุทธิ์ ผู้ทรงความศานติสุข ผู้ทรงคุ้มครองการศรัทธา ผู้ปกป้องรักษาความปลอดภัย ผู้ทรงอำนาจยิ่ง ผู้ทรงปราบให้เรียบร้อย ผู้ทรงความยิ่งใหญ่ มหาบริสุทธิ์แต่อัลลอฮ์ให้พ้นจากสิ่งที่พวกเขาตั้งภาคีต่อพระองค์”

(อัลอ้อซรุ : 23)

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ هُوَ اللَّهُ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴾

(الحشر : 24)

ความว่า : “พระองค์คืออัลลอฮ์ ผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงให้บังเกิด ผู้ทรงทำให้เป็นรูปร่าง สำหรับพระองค์ คือพระนามทั้งหลายอันสวยงามไพบราعه สิ่งที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินต่างแซ่ซ้องสดุดีพระองค์ และพระองค์เป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงปรีชาญาณ”

(อัลอ้อซรุ : 24)

4) อายะฮ์อัลกุรอานที่กล่าวถึงเรื่องโทษภัยต่างๆที่เกิดขึ้นเนื่องจากการปฏิเสธกับ
เตาฮีดของอัลลอฮ์ ﷻ

อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَلُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَىٰ شَيْءٍ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴾

(إبراهيم : 18)

ความว่า : “อุปมาบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาต่อพระเจ้าของพวกเขา การงาน
ของพวกเขาประดุจดังจีเถ้าเมื่อลมพัดมันไปอย่างแรงในวันมีพายุ พวกเขา
ไม่มีอำนาจในสิ่งที่พวกเขาแสวงหาไว้แต่อย่างใด นั่นคือการหลงทางที่
ไกลลิบ”

(อิบรอฮีม : 18)

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ۗ جَهَنَّمَ يَصَلُّونَهَا ۖ وَيَبْسُ الْقَرَارِ ۗ وَجَعَلُوا لِلَّهِ أُنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ ۗ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ ﴾

(إبراهيم : 28-30)

ความว่า : “เจ้าไม่เห็นดอกหรือบรรดาผู้เปลี่ยนความโปรดปรานของ
อัลลอฮ์เป็นการปฏิเสธศรัทธา และได้นำกลุ่มชนของพวกเขาไปสู่ที่พำนัก
อันหายนะ นรกญะฮันนัมที่มีเปลวไฟร้อนจัดของมันและมันเป็นที่พำนัก
อันชั่วช้า และพวกเขาได้ตั้งภาคีคู่เคียงกับอัลลอฮ์เพื่อให้พวกเขาหลงจาก
ทางของพระองค์ จงกล่าวเถิด(มุฮัมมัด) พวกท่านจงรำเริงกันเถิดเพราะ
แท้จริงทางกลับของพวกท่านย่อมไปสู่ไฟนรก”

(อิบรอฮีม : 28-30)

5) อายะฮ์อัลกุรอานที่กล่าวถึงเรื่องสวนสวรรค์ ซึ่งเป็นที่ตอบแทนสำหรับชาว

เตาฮีด

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفَّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ﴾

(الفتح : 5)

ความว่า : “เพื่อพระองค์จะทรงให้บรรดาผู้ศรัทธาชายและบรรดาผู้ศรัทธาหญิงได้เข้าสวนสวรรค์หลากหลาย ณ เบื้องล่างของสวนสวรรค์มีธารน้ำหลายสายไหลผ่าน พวกเขาเป็นผู้พำนักอยู่ตลอดกาลในนั้น และพระองค์จะทรงลบล้างความชั่วของพวกเขาออกจากพวกเขา และนั่นคือชัยชนะอันใหญ่หลวง ณ ที่อัลลอฮฺ”

(อัลฟัตหฺ : 5)

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ وَأَدْخِلَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ﴾

(إبراهيم : 23)

ความว่า : “และบรรดาผู้ศรัทธาและกระทำความดีทั้งหลาย ถูกนำไปเข้าสวนสวรรค์มากมาย มีลำน้ำหลายสายไหลผ่านเบื้องล่างโดยพำนักอยู่ในนั้นตลอดกาลด้วยอนุมัติของพระเจ้าของพวกเขา การกล่าวคำนับทักทายของพวกเขาในนั้นคือสานติ”

(อิบรอฮีม : 23)

6) อายะฮ์อัลกุรอานที่กล่าวถึงเรื่องนรก ซึ่งเป็นที่เตรียมสำหรับผู้อาชกรรม

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ ظُنُّنَ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴾

(الفتح : 6)

ความว่า : “และเพื่อพระองค์จะทรงลงโทษแก่พวกมุนาฟิกันชายและพวกมุนาฟิกันหญิง และบรรดาผู้ตั้งภาคีชาย (มุชริกีน) และบรรดาผู้ตั้งภาคีหญิง (มุชริกีก๊าท) โดยพวกเขาคิดเกี่ยวกับอัลลอฮ์ด้วยความคิดร้าย เหตุร้ายเหล่านั้นจึงประสบแก่พวกเขาเถิด และอัลลอฮ์ทรงโกรธกริ้วแก่พวกเขา และทรงสาปแช่งพวกเขาอีกทั้งทรงเตรียมนรกญะฮันนัมไว้สำหรับพวกเขาอีกด้วย และมันเป็นทางกลับที่ชั่วร้าย”

(อัลฟัดหุ : 6)

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ الَّذِينَ تَتَوَفَّيهِمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ فَأَلْفَوْا أَلْسَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ بَلَىٰ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ فَادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَلَيْسَ مَتْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٢٩﴾

(النحل : 28-29)

ความว่า : “ (คือ) บรรดาผู้ที่มะลาอิกะฮ์เอาชีวิตของพวกเขาโดยที่พวกเขาอธรรมต่อตัวเอง ดังนั้นพวกเขาอมงาน¹ (กล่าวความว่า) เรามิได้กระทำความชั่วใดๆเปล่าเลย แท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงรอบรู้สิ่งที่พวกเจ้ากระทำ ดังนั้นพวกเจ้าจงเข้าประตูนรก เพื่ออยู่ในนั่นตลอดกาล ฉะนั้นที่พำนักของพวกหญิงผยองมันชั่วร้ายยิ่ง”

(อันนะหุล : 28-29)

2.2.1.2 หลักฐานจากอัลสุนนะฮ์

อัลสุนนะฮ์ คือ แหล่งสำคัญที่รองลงมาจากอัลกุรอานที่มายืนยันหลักการของอัลกุรอานที่ได้อธิบายเกี่ยวกับเตาฮีดให้มีความหมายและความสำคัญมากยิ่งขึ้นดังต่อไปนี้

1) อัลสุนนะฮ์ที่กล่าวถึงเรื่องความบริสุทธิ์แห่งสัญชาตญาณของมนุษย์ซึ่งศรัทธาในพระผู้อภิบาลของเขาและยอมรับในศาสนาแห่งอัลลอฮ์ ﷻ

¹ เมื่อถูกนำตัวไปลงโทษพวกเขาบอกว่าเรามิได้ตั้งภาคีและเรามิได้ฝ่าฝืนเลย อัลลอฮ์ทรงปฏิเสธข้อแก้ตัวของพวกเขาว่าพวกเขาโกหก พวกเจ้าฝ่าฝืน ดังนั้นพวกเจ้าจึงรับการตอบแทนที่สาสม (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับประเทศไทย ม.ป.ป. : 634)

ท่านอะบู สุรอรเราะฮ์¹ ได้รายงานจากท่านเราะฮ์ลุล กล่าวว่า :

" كل مولود يولد على الفطرة فأبواه يهودانه أو ينصرانه أو يمجسانه "

(رواه البخاري , 1997 : 1385)

ความว่า : “มนุษย์ทุกคนเกิดมาบนพื้นฐานแห่งสัญชาตญาณ (ของความศรัทธาในพระเจ้าผู้อภิบาลของเขา) จากนั้นบิดามารดาของเขาทำให้เขาเป็นยิวหรือคริสเตียนหรือนักงูซาไฟ ”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy , 1997 : 1385)

ท่านอียาฎ² เป็น หิมาร ได้รายงานจากท่านเราะฮ์ลุล กล่าวว่าในหะดีษกุดลี³ ว่า :

" وإني خلقت عبادي حنفاء كلهم وإني أتتهم الشياطين فاجتالتهن من دينهم "

(رواه مسلم , 1996 : 2865)

ความว่า : “แท้จริงข้า (อัลลอฮ์) ได้สร้างบ่าวของข้าทั้งหมดบนพื้นฐานแห่งความบริสุทธิ์ (ยอมรับในศาสนาแห่งอัลลอฮ์) และชัยฏอน (มารร้าย) ได้ปกปิดพวกเขาจากศาสนา ”

(บันทึกโดย Muslim, 1996 : 2865)

2. อัสสุนนะฮ์ที่กล่าวถึงเรื่องการจงรักภักดีและการอิบาดะฮ์ต่ออัลลอฮ์ ดังหะดีษที่มีรายงานจากมุอาฮิบ บินญะบัล ได้กล่าวว่า :

عن معاذ بن جبل رضي الله عنه قال : كنت ردف النبي صلى الله عليه وسلم على حمار يقال له عفير، فقال : ((يا معاذ وهل تدري حق الله على عباده وما حق العباد على الله))؟ قلت: الله ورسوله أعلم، قال: ((فإن حق الله على العباد أن يعبدوه ولا يشركوا به شيئاً، وحق العباد على الله أن لا يعذب من لا يشرك به شيئاً)) فقلت : يا رسول الله أفلا أبشر به الناس؟ قال: ((لا تبشروهم فيتكلموا))

(رواه البخاري , 1997 : 2856)

¹ ท่านคือ อับดุลเราะห์มาน บิน สอควริน อัลดาลีฮ์ เป็นที่รู้จักในนามของอะบูสุรอรเราะฮ์ ซึ่งเป็นชื่อที่ถูกขนามนามโดยท่านเราะฮ์ลุล ท่านเป็นเศาะหาบะฮ์ ที่ท่องจำหะดีษมากที่สุด เกิดในปีที่ 21 ก่อนอิญเราะฮ์ เสียชีวิตเมื่อปี ฮ.ศ.59 (al-'Asqalāniy, 1380 : 2/484)

² ท่านคือ อียาฎ บิน หิมาร อัลมุญาซอฮีย เป็นเศาะหาบะฮ์อาศัยอยู่ที่ เมืองบัศเราะฮ์ (al-'Asqalāniy, 1380 : 2/95)

³ หะดีษกุดลีคือ ความหมายมาจากอัลลอฮ์ และด้วยทวมจากท่านนบี (al-Tahhān, 1987 : 127)

ความว่า : “จากมูอาซ เป็น ญะบัล رضي الله عنه เล่าว่า: “ฉันเคยเป็นผู้ซุ่มซ่อนท้ายท่านนบี صلى الله عليه وسلم บนหลังลาตัวหนึ่ง ที่ชื่อว่าอุฟัยรฺ แล้วท่านกล่าวว่า โอ้อูมาซ ท่านทราบไหมว่า สิทธิของอัลลอฮฺที่มีต่อบรรดาบ่าวคืออะไร ? และสิทธิของบรรดาบ่าวที่มีต่ออัลลอฮฺคืออะไร ? ฉันกล่าวว่าอัลลอฮฺและเราะฮฺฮุลของพระองค์ รู้ดีที่สุด ท่านกล่าวว่าแท้จริงสิทธิของอัลลอฮฺที่มีต่อบรรดาบ่าวคือ พวกเขาจะต้องเคารพภักดีต่อพระองค์และไม่ตั้งภาคีต่อพระองค์แต่อย่างใด และสิทธิของบรรดาบ่าวที่มีต่ออัลลอฮฺคือพระองค์จะต้องไม่ลงโทษผู้ที่ไม่ได้ตั้งภาคีต่อพระองค์แต่อย่างใด ฉันกล่าวว่า โอ้อูมาซของอัลลอฮฺ แล้วฉันจะไปบอกเป็นข่าวดีแก่พวกผู้คนที่ทั้งหลายไม่ดีหรือ ? ท่านกล่าวว่าท่านอย่าได้ไปบอกเป็นข่าวดีแก่พวกเขา เดียวพวกเขาจะฟังพา อาศัยแต่เพียงสิ่งนั้นเท่านั้น”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy , 1997 : 2856)

3) อัสนุนนะฮฺที่กล่าวถึงเรื่องพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ยิ่งใหญ่ ดั่งหะดีษที่มีรายงานจาก บุรอยดะฮฺ رضي الله عنه กล่าวว่า :

عن بريدة رضي الله عنه، قال: سمع النبي صلى الله عليه وسلم رجلا يقول : اللهم إني أسألك بأنك أنت الله الأحد الصمد الذي لم يلد ولم يولد ولم يكن له كفوا أحد، فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: ((لقد سألك الله باسمه الأعظم الذي إذا سئل به أعطى وإذا دعي به أجاب))
(رواه ابن ماجه , د . ت . : 3857)

ความว่า : “จากบุรอยดะฮฺ رضي الله عنه เล่าว่าท่านนบี صلى الله عليه وسلم เคยได้ยินชายคนหนึ่งได้กล่าวว่า “โอ้อัลลอฮฺฉันขอต่อพระองค์เพราะพระองค์เท่านั้นคือผู้ทรงเอกะ ทรงเป็นที่พึ่ง พระองค์ไม่ประสูติและไม่ทรงถูกประสูติและไม่มีผู้ใดเสมอเหมือนพระองค์ ท่านนบี صلى الله عليه وسلم กล่าวว่า แท้จริงเขาได้ขออัลลอฮฺด้วยพระนามที่ยิ่งใหญ่ที่เมื่อถูกขอความช่วยเหลือก็จะประทานให้และเมื่อถูกวอนขอก็จะทรงตอบรับ”

(บันทึกโดย Ibn Mājah, n.d. : 3857)²

¹ ท่าน คือ บุรอยดะฮฺ เป็น อัลหุศัยบ อัลดะมียฺ เสียชีวิตในปี ฮ.ศ. 63 (al-‘Asqalāniy, 1380 : 1/96)

² อัลดะมียฺ กล่าวว่า เป็นหะดีษเศาะหี้หฺ (al-Albāniy, 1417 : 3857)

4) อัศสุนนะฮฺที่กล่าวถึงผลตอบแทนที่เกิดขึ้นเนื่องจากการปฏิเสธกับเตาฮีดของ
อัลลอฮฺ ﷻ ท่านอิบน์ มัสอูด¹ ﷺ ได้รายงานจากท่านเราะสูล ﷺ กล่าวว่า :

"من مات وهو يدعو من دون الله ندا دخل النار"

(رواه البخاري , 1997 : 4497)

ความว่า : “ผู้ใดได้ตายไปขณะที่เขาอ้อนวอนร้องขอต่อผู้อื่นนอกเหนือ
จากอัลลอฮฺซึ่งผู้เทียบเคียงเสมอเหมือนแล้วเขาได้เข้านรก”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, 1997 : 4497)

ท่านญาบิร² เป็น อัศดุลลอฮฺ ได้รายงานจากท่านเราะสูล ﷺ กล่าวว่า :

" من لقي الله لا يشرك به شيئاً دخل الجنة , ومن لقيه يشرك به شيئاً دخل النار"

(رواه مسلم , 1996 : 93)

ความว่า : “ผู้ใดได้ไปพบกับอัลลอฮฺโดยไม่ได้ตั้งภาคีต่อพระองค์แต่อย่าง
ใดแล้ว เขาได้เข้าสวรรค์ และผู้ใดได้ไปพบกับพระองค์โดยได้ตั้งภาคีต่อ
พระองค์อย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว เขาได้เข้านรก”

(บันทึกโดย Muslim 1996 : 93)

ดังนั้น สิ่งใดที่อัลกุรอานและอัศสุนนะฮฺได้แนะนำเกี่ยวกับสิทธิของอัลลอฮฺ ﷻ
สิ่งนั้นจำเป็นต้องศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติ และสิ่งใดที่อัลกุรอานและอัศสุนนะฮฺไม่ได้แนะนำไว้
สิ่งนั้นจำเป็นต้องปฏิเสธและหลีกเลี่ยงจากอัลลอฮฺ ﷻ (al-Fauzān, 1999 :11)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُمِئَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ

الْحَيْرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَنْ يَعَصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا ۗ

(الأَحْزَاب : 36)

¹ ท่านคือ อัศดุลลอฮฺ เป็น มัสอูด เป็น ขอฟิล เป็น ฮาบีบ อัศชะลีย เป็นหนึ่งในบุคคลแรก ๆ ที่เข้ารับอิสลาม ได้สัจญะเราะฮฺ สองครั้ง
ได้เข้าร่วมสงครามบะดร์และเป็นหนึ่งในอุละมาอ์ผู้อาวุโสของเกาะฮาบะฮฺ เสียชีวิตเมื่อปี ฮ.ศ. 32 (al-'Asqalāniy, 1380 : 1/450)

² ท่านคือญาบิร เป็น อัศดุลลอฮฺ เป็น อัมรฺ เป็น หารอม อัลอันศอริย อัศสะละมียฺ เสียชีวิตหลังจากปี ฮ.ศ. ที่ 70 (al-'Asqalāniy, 1380 :

ความว่า : “ไม่บังควรแก่ผู้ศรัทธาชายและผู้ศรัทธาหญิงเมื่ออัลลอฮ์และเราะสูลของพระองค์ได้กำหนดกิจการใดแล้ว สำหรับพวกเขาไม่มีทางเลือกในเรื่องของพวกเขา และผู้ใดไม่เชื่อฟังอัลลอฮ์และเราะสูลของพระองค์แล้วแน่นอนเขาได้หลงผิดอย่างชัดเจน ”

(อัลอะหฺซาบ : 36)

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ ءَايَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴾

(البقرة : 151)

ความว่า : “ดังที่เราได้ส่งเราะสูลผู้หนึ่งจากพวกเขาเองมาในหมู่พวกเขา ซึ่งเขาจะอ่านบรรดาโองการของเราให้พวกเขาฟัง และจะทำให้พวกเขาสะอาดบริสุทธิ์ และจะสอนคัมภีร์และความรู้เกี่ยวกับข้อปฏิบัติให้แก่พวกเขา และจะสอนพวกเขาในสิ่งที่พวกเขาไม่เคยรู้มาก่อน”

(อัลบะเกาะเราะ : 151)

ท่านอะบู สุรอยเราะฮ์ ได้รายงานจากท่านเราะสูล ﷺ กล่าวว่า :

((تركت فيكم ما إن تمسكتم به لن تضلوا بعدي كتاب الله وسنتي))

(رواه مالك ، 1990 : 786)

ความว่า : “ฉันได้ละไว้แก่พวกท่าน トラบใดที่พวกท่านยึดมั่นไว้กับมัน พวกท่านจะไม่มีวันหลงทางหลังจากฉัน นั่นคือ กิตาบของอัลลอฮ์ (อัลกุรอาน) และสุนนะฮ์ของฉัน (อัลหะดีษ) ”

(บันทึกโดย Mālik, 1990 : 786)¹

ท่านอัลมิกดาม² ได้รายงานจากท่านเราะสูล ﷺ กล่าวว่า :

((ألا إني أوتيت الكتاب ومثله معه))

(رواه أبو داود ، د . ت . : 4604)

¹ อัลอัลบานีย์ กล่าวว่า เป็นหะดีษเศาะหีหฺ (al-Albāniy, 2001 : 457)

² ท่านคือ อัลมิกดาม เป็น มะอฺดี กัรบ เป็น อัมรฺ อัลกินดี เป็นเศาะหาบะฮ์ที่มีชื่อเสียงท่านหนึ่งเสียชีวิตในปี ฮ.ศ. 87 (al-‘Asqalāniy, 1380 : 1/122)

ความว่า : “พึงรู้เถิด แท้จริงฉันได้ถูกนำมากับอัลกิตาบ และสิ่งที่คล้ายคลึงกับมันมาพร้อม ๆ กันกับมัน”

(บันทึกโดย Abū Dāwūd, n.d. : 4604)¹

2.2.2 จุดประสงค์ของการมีเตฮิด

เตฮิดเป็นเรื่องสำคัญยิ่งสำหรับมวลมนุษย์ที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในโลกนี้ให้ถูกต้องตามความประสงค์ของอัลลอฮ์ ﷻ หากมนุษย์ขาดเตฮิดที่ถูกต้องแล้วย่อมนำสู่ความพินาศและหลงผิด ด้วยเหตุนี้เราจึงพบได้ว่าท่านนบี ﷺ ได้วางฐานของเตฮิดและทำให้มันมั่นคงอยู่ในจิตใจของบรรดาเหล่าเศาะหาบะฮ์ตลอดช่วงอายุของท่านและจะเห็นได้ว่าเตฮิดเท่านั้นจะสามารถให้คำตอบกับคำถามต่างๆที่เกิดขึ้นในความคิดของมนุษย์ เพื่อความเข้าใจและง่ายต่อการศึกษา ผู้วิจัยจึงขอแบ่งหัวข้อดังต่อไปนี้

2.2.2.1 เพื่อเชิญชวนมนุษย์ไปสู่การเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ พระองค์เดียวเท่านั้น ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴾

(البقرة : 21)

ความว่า : “มนุษย์เอ๋ย ? จงเคารพอิบาตะฮ์ (การให้เอกภาพแก่อัลลอฮ์ด้วยความนอบน้อมถ่อมตนและจงรักภักดีต่อพระองค์) พระผู้เป็นเจ้าของพวกเจ้าที่ทรงบังเกิดพวกเจ้าและบรรดาผู้ที่มาก่อนพวกเจ้าเกิด เพื่อว่าพวกเจ้าจะยำเกรง”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : 21)

ในอายะฮ์นี้อัลลอฮ์ ﷻ ตั้งใจให้มนุษย์เคารพอิบาตะฮ์ต่อพระองค์ ซึ่งการทำอิบาตะฮ์ต่อพระองค์จะยอมรับได้ก็เมื่อมีการยึดมั่นในเตฮิดต่ออัลลอฮ์ ﷻ

¹ อัลอัลบานีย์ กล่าวว่า เป็นหะดีษเศาะหีหฺ (al-Albāniy, 1417 : 4604)

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ۗ
فَمِنْهُمْ مَن هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَن حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ
فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ ۗ ﴾

(النحل : 36)

ความว่า : “ และโดยแน่นอนเราได้ส่งเราะสุลมาในทุกประชาชาติ (โดย
บัญญัติว่า) พวกท่านจงเคารพภักดีอัลลอฮ์และจงหลีกเลี่ยงให้ห่างจากพวก
เจว็ด ดังนั้นในหมู่พวกเขามีผู้ที่อัลลอฮ์ทรงชี้แนะทางให้ และในหมู่พวก
เขามีผู้ที่การหลงผิดคู่ควรแก่เขา ฉะนั้นพวกเขาจึงตระเวนไปในแผ่นดิน
แล้วจึงดูว่าบั้นปลายของผู้ปฏิเสธนั้นเป็นเช่นใด”

(อันนะฮุล : 36)

การทำอิบาดะฮ์จะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อมีการหลีกเลี่ยงกับบรรดาเจว็ดหรือสิ่งที่เป็น
ชริก (ตั้งภาคี) ต่ออัลลอฮ์ ۞

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۗ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ
الْمُسْلِمِينَ ۗ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۗ قُلْ
اللَّهُ أَعْبُدْ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ۗ ﴾

(الزمر : 11-14)

ความว่า : “จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) แท้จริงฉันได้ถูกบัญชาให้ เคารพภักดี
ต่ออัลลอฮ์โดยเป็นผู้มีความบริสุทธิ์ใจในศาสนาต่อพระองค์ และฉันได้
ถูกบัญชาให้ฉันเป็นคนแรกของปวงชนผู้นอบน้อม จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด)
แท้จริงฉันกลัวการลงโทษ แห่งวันอันยิ่งใหญ่ หากฉันฝ่าฝืนพระเจ้าของ
ฉัน จงกล่าวเถิดเฉพาะอัลลอฮ์เท่านั้นที่เคารพภักดีโดยเป็นผู้มีความ
บริสุทธิ์ใจในศาสนาของฉันต่อพระองค์”

(อัจซุมัร : 11-14)

การทำอิบาดะฮ์ทุกประการก็ต้องปฏิบัติด้วยการบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮ์ ﷻ เท่านั้น ในทางตรงข้ามการทำอิบาดะฮ์ต่อใด ๆ หรือสิ่งอื่น หรือแบ่งแยกระหว่างการทำอิบาดะฮ์เพื่ออัลลอฮ์ ﷻ และสิ่งอื่นด้วย อิบาดะฮ์นั้นเป็นโมฆะ

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ أَنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقَوْهُ وَأَطِيعُونَ ﴾

(นوح : 3)

ความว่า : “พวกท่านจงเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์เถิด และจงยำเกรงพระองค์ และจงเชื่อฟังปฏิบัติตามฉัน”

(นุห : 3)

การยอมรับในการทำอิบาดะฮ์ต่ออัลลอฮ์ ﷻ จะต้องประกอบด้วยหลักสองประการ คือ การยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ﷻ และการเชื่อฟังคำสั่งของพระองค์ ทั้งสองประการดังกล่าวมีความผูกพันกับการยอมรับในเตฮะอีดโดยไม่ต้องสงสัย

จากอายะฮ์ข้างต้นจะเห็นได้ว่า หน้าที่ของมนุษย์คือ การเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ องค์เดียว เพราะเป็นแนวทางที่ถูกต้องและเป็นรากฐานแห่งการดำเนินชีวิต และการยำเกรงอัลลอฮ์ ﷻ เพราะเป็นสิ่งจำเป็นอย่างแท้จริงในการรักษาความเที่ยงธรรมของมนุษย์ และการเชื่อฟังปฏิบัติตามเราะฮ์สูลนั้นได้ว่าเป็นแนวทางที่สำคัญยิ่งในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง

2.2.2.2 เพื่อปลดปล่อยมนุษย์ให้พ้นจากการตั้งภาคีกับอัลลอฮ์ ﷻ และความเชื่อที่มลาย คังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ وَلَقَدْ أَوْحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِن أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ

﴿ وَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴾

(الزمر : 65)

ความว่า : “และโดยแน่นอนฉันได้มีวะฮยูมายังเจ้า (มุฮัมมัด) และมายังบรรดานบีก่อนหน้าเจ้า หากเจ้าตั้งภาคี (กับอัลลอฮ์) แน่แน่นอนการทำงานของเจ้าก็จะไร้ผล และแน่นอนเจ้าจะอยู่ในหมู่ผู้ขาดทุน”

(อีซฮุมร : 65)

การดำเนินชีวิตของมนุษย์จะสมบูรณ์ได้โดยการส่องทางของวะฮยูและการยอมรับในเตฮะอีดอย่างบริสุทธิ์

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴾

﴿

(النساء : 116)

ความว่า : “แท้จริงอัลลอฮ์จะไม่ทรงอภัยโทษให้แก่การที่สิ่งหนึ่งจะถูกทำให้เป็นภาคีกับพระองค์ แต่พระองค์จะทรงอภัยโทษให้ซึ่งสิ่งอื่นจากนั้น สำหรับผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และผู้ใดให้มีภาคีขึ้นแก่อัลลอฮ์แล้วแน่นอน เขาก็ได้หลงทางไปแล้วอย่างไกล”

(อันนิสาอ์ : 116)

การยอมรับในเตาฮีดต่ออัลลอฮ์ ﷻ จะต้องปราศจากการตั้งภาคี และการได้รับการอภัยโทษจะต้องปราศจากการตั้งภาคีเช่นเดียวกัน ทั้งปวงขึ้นอยู่กับความยึดมั่นในเตาฮีดอย่างถูกต้อง

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ۗ

جَهَنَّمَ يَصَلَوْنَهَا وَيَبْسُ الْقَرَارِ ۗ وَجَعَلُوا لِلَّهِ أُنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ

سَبِيلِهِ ۗ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ ۗ ﴾

(إبراهيم : 28-30)

ความว่า : “เจ้าไม่เห็นดอกหรือ บรรดาผู้เปลี่ยนความโปรดปรานของอัลลอฮ์ เป็นการปฏิเสธศรัทธา และได้นำกลุ่มชนของพวกเขาไปสู่ที่พำนักอันหายนะนรกขณะนั้นที่มีเปลวไฟร้อนจัดของมัน และมันเป็นที่พำนักอันชั่วช้า และพวกเขาได้ตั้งภาคีคู่แข่งกับอัลลอฮ์เพื่อให้พวกเขาหลงจากทางของพระองค์ จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) พวกท่านจงรำเริงกันเถิด เพราะแท้จริงทางกลับของพวกท่านย่อมไปสู่ไฟนรก”

(อิบรอฮีม : 28-30)

ปัจจัยที่สำคัญในการทำให้มนุษย์หลงผิดจากแนวทางอันเที่ยงตรงคือ การตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์ ﷻ ทั้งยังนำพามนุษย์ไปสู่จุดหมายปลายทางที่เลวคือ นรก

2.2.2.3 เพื่อนำมนุษย์ให้อยู่ในแนวทางที่ถูกต้องตามพระประสงค์ของอัลลอฮ์ ﷻ ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ﴾

(البقرة : 257)

ความว่า : “และอัลลอฮ์นั้นคือผู้ทรงช่วยเหลือบรรดาผู้ที่ศรัทธา โดยทรงนำพวกเขาออกจากบรรดาความมืดสู่แสงสว่าง (ออกจากความหลงผิดไปสู่สิ่งถูกต้อง)”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : 257)

การได้รับทางนำหรือการชี้แนะในการเลือกดำเนินชีวิตบนแนวทางที่ถูกต้องขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่นในเตาฮีดที่ถูกต้องเท่านั้น

พระองค์ได้ตรัสว่า :

﴿ يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ

الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴾

(المائدة : 16)

ความว่า : “ด้วยคัมภีร์นั้นแหละอัลลอฮ์จะทรงแนะนำผู้ที่ปฏิบัติตามความพึงพระทัยของพระองค์ (ปฏิบัติตามสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์) ซึ่งบรรดาทางแห่งความปลอดภัย (คือปราศจากความกลัวใดๆ ทั้งสิ้น) และจะทรงให้พวกเขาออกจากความมืดไปสู่แสงสว่างด้วยอนุมัติของอัลลอฮ์ และจะทรงแนะนำพวกเขาสู่ทางอันเที่ยงตรง”

(อัลมาอิดะฮ์ : 16)

ผู้ที่จะดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยโดยปราศจากความกลัวหรือความกังวลใจทั้งสิ้น ด้วยกับจิตใจที่เชื่อมั่นในเตาฮีดและการได้รับทางนำจากเตาฮีด

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ الرَّ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ

رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴾

(إبراهيم : 1)

ความว่า : “อะลิฟ ลาม รออ คัมกีร์ที่เราได้ประทานลงมาแก่เจ้า เพื่อให้เจ้า นำมนุษย์ออกจากความมืดมนทั้งหลาย (ความมืดมนแห่งความอวิชาและการหลงทาง) สู่อุบัติสว่าง (ความสว่างแห่งวิชาการและการศรัทธา) ด้วย อนุมัติของพระเจ้าของพวกเขาสู่อุบัติสว่างของพระเจ้าผู้เดชานุภาพ ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ”

(อิบรอฮีม : 1)

ปัจจัยของการนำมนุษย์ออกจากความอวิชาและการหลงทางก็คือ การยึดมั่นและปฏิบัติตามคัมกีร์อัลกุรอาน เช่นเดียวกันกับเรื่องเตฮิด

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴾

(الأحزاب : 43)

ความว่า : “พระองค์คือผู้ทรงประทานความเมตตาให้แก่พวกเจ้าและมะลาอิกะฮ์ของพระองค์ด้วย (ส่วนมะลาอิกะฮ์ก็จะขอพรขอกโทษและความเมตตาให้แก่พวกเจ้าด้วย) เพื่อพระองค์จะทรงนำพวกเจ้าออกจากความมืดทึบทั้งหลายสู่อุบัติสว่าง (คือจะนำพวกเจ้าออกจากการหลงผิดไปสู่แนวทางที่ถูกต้องจากความมืดทึบแห่งการฝ่าฝืนไปสู่แสงสว่างแห่งการจงรักภักดีและการศรัทธา) และพระองค์ทรงเมตตาต่อบรรดาผู้ศรัทธาเสมอ”

(อัลอะหฺซาบ : 43)

การได้รับแนวทางอันเที่ยงตรงและพ้นจากความมืดมน ด้วยความเมตตาของอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งจะเป็นผู้ที่ศรัทธามั่นต่ออัลลอฮ์ ﷻ ที่บริสุทธิ์ นั่นคือ การมีเตฮิดที่สมบูรณ์

2.2.2.4 เพื่อการยึดมั่นผูกพันในหลักศาสนาที่ถูกต้องและความเชื่อที่หนักแน่นต่อการกำหนดศภาวะการณของอัลลอฮ์ ﷻ ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ۗ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِرْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴾

(البقرة : 256)

ความว่า : “ไม่มีการบังคับใดๆ (ให้นับถือ) ในศาสนาอิสลาม แน่noon ความถูกต้องนั้น ได้เป็นที่กระจ่างแจ้งแล้วจากความผิด (หมายถึงว่าในอิสลามนั้น ได้เป็นที่กระจ่างแจ้งแล้วว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกและอะไรคือสิ่งที่ผิดด้วยเหตุนี้จึงไม่มีการบังคับให้ผู้คนรับนับถือ) ดังนั้นผู้ใดปฏิเสธศรัทธาต่ออัล-กุรอาน (หมายถึงปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามคำชี้แนะของซัยยิดนอบ) และศรัทธาต่ออัลลอฮ์แล้ว แน่noon เขาได้ยึดห่วงอันมั่นคงไว้แล้ว โดยไม่มีการขาดใดๆ เกิดขึ้นแก่มัน อัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงรอบรู้”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : 256)

การยึดมั่นผูกพันในหลักศาสนาที่ถูกต้องนั้น จะต้องมาจากการมีเตาฮีดที่ถูกต้อง และครอบคลุมสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเตาฮีดในอัลลอฮ์ ﷻ

2.2.2.5 เพื่อตอบประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในความคิดของมนุษย์

มนุษย์ผู้ที่บริสุทธิจากความมมมาย มักจะมีคำถามเสมอเกิดขึ้นในความคิดของตน คำถามเหล่านั้นก็คือ เรานี้เกิดมาจากไหน ? เราได้เกิดมาทำไม? ชีวิตเราหลังจากโลกนี้เราจะไปไหน ? และคำถามอื่นๆ อีกมากมายที่เกิดขึ้นในทำนองนี้

ในการเผชิญกับคำถามต่างๆ เช่นนี้อิสลามที่อยู่บนหลักของเตาฮีดเท่านั้นที่สามารถจะตอบความจริงให้กับมนุษย์ได้

1) คำถามแรกที่ว่า เรานี้เกิดมาจากไหน ? อัลลอฮ์ ﷻ ได้ ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَاِنَّا خَلَقْنٰكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِّنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِّنْ مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُّخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ وَنُقْرِءُ فِي الْاَرْحَامِ مَا نَشَاءُ اِلَىٰ اَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ خَرَجْنٰكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لَتَبْلُوْا اَشَدَّكُمْ

وَمِنْكُمْ مَّنْ يُتَوَفَّىٰ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ
بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا ﴿

(الحج : 5)

ความว่า : “โอ้ มนุษย์เอ๋ย หากพวกเจ้ายังอยู่ในการสงสัยแคลงใจ เกี่ยวกับการฟื้นคืนชีพแล้วไซ้ แท้จริงเราได้บังเกิดพวกเจ้าจากดิน แล้วจากเชื้ออสุจิ แล้วจากก้อนเลือด แล้วจากก้อนเนื้อ ทั้งที่เป็นรูปร่างที่สมบูรณ์ และไม่ใช่นรูปร่างที่สมบูรณ์ เพื่อเราจะได้ชี้แจงเคลือบลับแห่งเดชานุภาพแก่พวกเจ้า และเราให้การตั้งครุฑเป็นที่แน่นอนอยู่ในมดลูกตามที่เราประสงค์ จนถึงเวลาที่กำหนดไว้ แล้วเราให้พวกเจ้าคลอดออกมาเป็นทารก แล้วเพื่อพวกเจ้าจะได้บรรลุสู่วัยฉกรรจ์ของพวกเจ้า และในหมู่พวกเจ้ามีผู้เสียชีวิตในวัยหนุ่ม และในหมู่พวกเจ้ามีผู้ถูกนำกลับสู่วัยต่ำต้อย วัยชรา เพื่อเขาจะไมรู้อะไรเลยหลังจากการมีความรู้”

(อัลฮัจญ์ : 5)

การมีเตาฮีตจะทำให้มีการยอมรับอย่างหนักแน่นต่อการกำหนดกฎสถานะของอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งมีใช้เรื่องธรรมชาติ

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ۖ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ ﴿٩﴾ ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِّنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ ﴿١٠﴾ ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُّوحِهِ ۗ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ ۗ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿١١﴾

(السجدة : 7-9)

ความว่า : “ผู้ทรงทำให้ทุกสิ่งทีพระองค์ทรงสร้างมันให้ดีงาม และพระองค์ทรงเริ่มการสร้างมนุษย์จากดิน แล้วทรงให้การสืบตระกูลของมนุษย์มาจากน้ำ (อสุจิ) อันไร้ค่า แล้วทรงทำให้เขามีสัดส่วนที่สมบูรณ์ และทรงเป่ารูกุ (วิญญาณ) ของพระองค์เข้าไปในเขาและทรงให้พวกเจ้าได้ยินและได้เห็นและให้มีจิตใจ (สติปัญญา) ส่วนน้อยเท่านั้นที่พวกเจ้าขอบคุณ”

(อัซซัจญะฮ์ : 7-9)

การมีเตาฮีตจะทำให้มีการยอมรับในความพระประสงค์ของอัลลอฮ์ ﷻ เช่นการสร้างและการพัฒนาการของทารกในครรภ์มารดา

2) คำถามที่สองที่ว่า เราได้เกิดมาทำไม? อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴾

(الذاريات : 56)

ความว่า : “และข้ามิได้สร้างญินและมนุษย์เพื่ออื่นใดเว้นแต่เพื่อเคารพภักดีต่อข้า”

(อัจซารียาต : 56)

วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดของการเกิดมาของญินและมนุษย์อยู่บนโลกนี้ก็คือ การเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ แต่เพียงองค์เดียวเท่านั้น

3) คำถามที่สามที่ว่า ชีวิตเราหลังจากโลกนี้เราจะไปไหน ? อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدًّا حَا فَمَلَقِيهٖ ﴾

(الإنشاق : 6)

ความว่า : “โอ้ มนุษย์เอ๋ย แท้จริงเจ้าต้องพากเพียรไปสู่พระเจ้าของเจ้าอย่างทรหดอดทน แล้วเจ้าจึงจะพบพระองค์”

(อัลอินชีก็อก : 6)

การมีเตาฮีตจะทำให้มีการยอมรับว่ามนุษย์นั้นในเมื่อเกิดย่อมมีตาย การตายและการเกิดเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮ์ ﷻ ไม่ใช่สิทธิ์ของมนุษย์

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۗ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ

الصُّدُورِ ﴾

(الزمر : 7)

ความว่า : “ แล้วยังพระเจ้าของพวกเจ้าคือการกลับของพวกเจ้าและ
พระองค์จะทรงบอกเล่าพวกเจ้าในสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำไว้ แท้จริง
พระองค์นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้สิ่งที่อยู่ในทรงออก”

(อีซซุมัร : 7)

เป็นการยืนยันอย่างมั่นคง มนุษย์นั้นต้องกลับไปสู่อัลลอฮฺ ﷻ อย่างแน่นอน

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنْتَهَىٰ ﴾

(النجم : 42)

ความว่า : “และแท้จริงจุดหมายปลายทาง (ของเขา) ย่อมไปสู่พระเจ้าของ
เจ้า”

(อันนัจม : 42)

จุดมุ่งหมายสุดท้ายของมนุษย์คือ การกลับไปยังอัลลอฮฺ ﷻ

2.2.2.6 เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับผู้ทรงสร้างมนุษย์และระหว่าง
มนุษย์ด้วยกันเอง

1) ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับผู้ทรงสร้างมนุษย์ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัส
ในอัลกุรอานว่า :

﴿ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ

﴿ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴾

(الأنعام : 102)

ความว่า : “นั่นแหละคืออัลลอฮฺ ผู้เป็นพระเจ้าของพวกเจ้า ไม่มีผู้ควร
ได้รับการเคารพสักการะนอกจากพระองค์ผู้ทรงบังเกิดทุกสิ่งทุกอย่าง
เท่านั้น พวกเจ้าจงเคารพสักการะพระองค์เถิด และพระองค์ทรงเป็นผู้รับ
มอบหมายให้คุ้มครองรักษาในทุกสิ่งทุกอย่าง”

(อัลอันอาม : 102)

อัลลอฮฺ ﷻ ผู้ทรงบังเกิดทุกสรรพสิ่งเท่านั้นที่มนุษย์ควรให้แก่การเคารพสักการะและ
มอบหมายให้คุ้มครองรักษากิจการต่าง ๆ

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ ۖ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفِرُّونَ ۗ ﴾

(الأنعام : 61)

ความว่า : “และพระองค์คือผู้ทรงชนะเหนือปวงบ่าวของพระองค์ (ไม่มีใครที่จะหลีกเลี่ยงให้พ้นจากพระองค์ไปได้) และทรงส่งบรรดาผู้บันทึกความดีและความชั่ว (บรรดามลาอิกะฮ์ ที่ทำหน้าที่บันทึก) มายังพวกเขาด้วย จนกระทั่งเมื่อความตายได้มายังคนใดในพวกเขาแล้วบรรดาทูตของเรา (มะลิกิลมาต) ก็จะรับชีวิตของพวกเขาไปโดยที่พวกเขาจะไม่ทำให้บกพร่อง (ไม่โอ้อ้อ ล่าช้าหรือละเลย)”

(อัลอันอาม : 61)

เป็นการยืนยันว่า มนุษย์ทุกคนต้องอยู่ภายใต้คุ้มครองของอัลลอฮ์ ﷻ พระองค์เดียว และมนุษย์นั้นไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงจากพระองค์ได้

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۗ ﴾

(البقرة : 201)

ความว่า : “และในหมู่พวกเขานั้นมีผู้ที่กล่าวว่า โอ้พระเจ้าของเรา โปรดประทานให้แก่พวกเราซึ่งสิ่งดีงามในโลกนี้และสิ่งดีงามในวันอาคิเราะฮ์ และโปรดคุ้มครองพวกเราให้พ้นจากการลงโทษแห่งไฟนรกด้วยเถิด”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : 201)

ความดีงามและความเลวทั้งหมดในโลกนี้และโลกหน้าเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮ์ ﷻ องค์เดียว ฉะนั้นกับพระองค์เท่านั้นที่มนุษย์ควรแก่การวิงวอน

2) ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกันเอง ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقَىٰكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴾

(الحجرات : 13)

ความว่า : “โอ้ มนุษยชาติทั้งหลาย แท้จริงเราได้สร้างพวกเจ้าจากเพศชาย และเพศหญิง (อาดัมและเฮวาอู) และเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่าและ ตระกูล เพื่อจะได้รู้จักกัน แท้จริงผู้ที่มีเกียรติยิ่งในหมู่พวกเจ้า ณ ที่อัลลอฮ์ นั้นคือ ผู้ที่มีความยำเกรงยิ่งในหมู่พวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรง ครอบรู้อย่างละเอียดถี่ถ้วน”

(อัลหุญรอต : 13)

ความแตกต่างระหว่างเผ่า ตระกูล และประชาชาติหรือความแตกต่างทางภาษา คำพูด ศิวพรรณ ขนบ ธรรมเนียมประเพณี มิได้เป็นสาเหตุให้มีการแตกแยกเป็นศัตรูกัน แต่เพื่อให้มีการรู้จัก ปรึกษาหารือกัน และร่วมมือกันทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَٰئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴾

(التوبة : 71)

ความว่า : “และบรรดามุอ์มิน (ผู้ที่ศรัทธา) ชายและบรรดามุอ์มินหญิงนั้น บางส่วนของพวกเขาต่างเป็นผู้ช่วยเหลืออีกบางส่วน (คือต่างเป็นผู้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน)ซึ่งพวกเขาจะใช้ให้ปฏิบัติในสิ่งที่ชอบและห้ามปราม ในสิ่งที่ไม่ชอบ และพวกเขาจะดำรงไว้ซึ่งการละหมาดและจ่ายซะกาต และภักดีต่ออัลลอฮ์และเราะสูลของพระองค์ จนเหล่านี้แหละอัลลอฮ์จะ ทรงเอ็นดูเมตตาแก่พวกเขา แท้จริงอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงเดชานุภาพผู้ทรง ปริชาญาณ”

(อัลเตาบะฮ์ : 71)

ความรักใคร่ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกันคือ จุดมุ่งหมายหลักของมุอ์มินผู้ศรัทธา

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوِيكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴾

(الحجرات : 10)

ความว่า : “แท้จริงบรรดาผู้ศรัทธานั้นเป็นพี่น้องกัน ดังนั้นพวกเจ้าจงไกล่เกลี่ยประนีประนอมกัน ระหว่างพี่น้องทั้งสองฝ่ายของพวกเจ้า และจงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความเมตตา”

(อัลหุญรอต : 10)

การเป็นพี่น้องกันในอิสลามนั้นมีความเข้มข้นกว่าการเป็นพี่น้องทางสายเลือด หรือวงศ์ตระกูล

2.2.3 ความประเสริฐของเตาฮีด

เตาฮีดเป็นสิ่งที่ประเสริฐที่สุดในบรรดาหลักการทั้งหลายที่มนุษย์ทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้และปฏิบัติ ทั้งนี้เนื่องจากเตาฮีดมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของมวลมนุษยชน โลกนี้และโลกหน้า เพื่อความเข้าใจและง่ายต่อการศึกษา ผู้วิจัยจึงขอแบ่งหัวข้อตามลำดับดังนี้

2.2.3.1 เตาฮีดเป็นหลักการแรกในศาสนาที่มนุษย์ทุกคนจะต้องเรียนรู้และปฏิบัติ ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ فَأَعْلَمَ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَسْتَغْفِرُ لِدُنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۗ

وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ﴾

(محمد : 19)

ความว่า : “ฉะนั้นพึงรู้เถิดว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใด (ที่ถูกกราบไหว้โดยเที่ยงแท้) นอกจากอัลลอฮฺ และจงขออภัยโทษต่อความผิดเพื่อตัวเจ้าและบรรดาผู้ศรัทธาชายและบรรดาผู้ศรัทธาหญิง และอัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่งถึงพฤติกรรมของพวกเจ้าและที่พำนักของพวกเจ้า”

(มุฮัมมัด : 19)

ในหะดีษบทหนึ่งท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวกับท่านมูอาয¹ เป็น ญะบัล ﷺ ขณะที่ท่านส่งมูอาয ไปเป็นผู้ปกครองยะมัน(เยเมน)ว่า :

((فليكن أول ما تدعوهم إلى أن يوحدوا الله))

(رواه البخاري , 1997 : 7372)

ความว่า : “สิ่งแรกที่ท่านต้องเชิญชวนพวกเขา ก็คือให้พวกเขายืนยันในเอกภาพของอัลลอฮ์ (คือเตาฮีด)”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy, 1997 : 7372)

ในหะดีษอีกสายหนึ่งท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวไว้ว่า :

((فادعهم إلى أن يشهدوا أن لا إله إلا الله وأن محمدا رسول الله))

(رواه البخاري , 1997 : 1496)

ความว่า : “แล้วท่านจงเชิญชวนพวกเขา คือให้พวกเขากล่าวคำปฏิญาณว่าแท้จริงไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้ นอกจากพระองค์อัลลอฮ์ และแท้จริงมุฮัมมัดคือ ศาสนทูตของอัลลอฮ์ ”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy, 1997 : 1496)

จากอายะฮ์ที่ 19 สุเราะฮ์มุฮัมมัดอิมามอัลบุกอริย² ได้ตั้งหัวข้อในหนังสือเศาะหิหฺของท่านว่า “บทที่ว่าด้วยวิชาความรู้ นั้นต้องมาก่อนการพูดและการปฏิบัติ” (al-Bukhāriy, 1997 : 2/458)

อัลลาละกาอีย³ (al-Lālakaiy, 1411 : 2/193) กล่าวว่า “ดังนั้นแท้จริงสิ่งที่จำเป็นที่สุดสำหรับมนุษยชาติคือการรู้จักและการยึดมั่นในเรื่องของศาสนาและสิ่งที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงบัญญัติไว้แก่ปวงบ่าวของพระองค์ในการเข้าใจเตาฮีดและคุณลักษณะของพระองค์ ...”

¹ ท่านคือมูอาয เป็น ญะบัล เป็น อัมรุ อาวสุ อัลอันศอริย อัลคอซรอญีย เป็นอุละมาฮ์เศาะหาบะฮ์ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องของหะลาละและหะรอม อัลกุรอานและอัลหะดีษ เกิดเมื่อปี 20 ก่อนฮิจเราะฮ์ศักราช เสียชีวิตเมื่อปี ฮ.ศ. 18 (al-'Asqalāniy, 1380 : 2/255)

² ท่านคือ อะบูอับดุลลอฮ์ มุฮัมมัด เป็น อิสมาอิล เป็น มุหิรเราะฮ์ อัลญะอูฟีย เป็นดาบิอินที่รายงานหะดีษของท่านเราะฮ์ลุมาคมายคนหนึ่ง ท่านเคยถูกทดสอบความรู้ในด้านหะดีษจากบรรดานักวิชาการที่เมืองแบกแดด และพวกเขาเหล่านั้นก็ประทับใจในความแม่นยำในความจำของท่าน ท่านเกิดในปี ฮ.ศ. 194 เสียชีวิตเมื่อปี ฮ.ศ. 256 ท่านเป็นนักวิชาการหะดีษที่เลื่องลือในด้านเศาะหิหฺ จนทำให้หนังสือหะดีษของท่านถูกจัดให้เป็นหนังสือหะดีษอันดับหนึ่งจากบรรดาหนังสือหะดีษด้วยกัน (al-'Asqalāniy, 1380 : 2/146)

³ ท่านคือ อิบาตุลลอฮ์ เป็น อัลหะสัน เป็น มันศูร อรัรอซีย อัฎเฏาะบะริย อัลลาละกาอีย มีชื่อเล่นว่าอะบูกอสิมเสียชีวิตเมื่อปี ฮ.ศ. 418 (al-lālakaiy, 1411 : 1/79)

อิบนุ อะบี อัลอิซ อัลหะนะฟี¹ (Ibn Abī al-Iz al-Hanafiy, 1984 : 78) กล่าวว่า “สิ่ง ที่ถูกต้อง สิ่งแรกที่ว่าญิบสำหรับมุกัลลฟ (ผู้ถูกบังคับให้รับผิดชอบ) คือ กล่าวคำปฏิญาณว่า ไม่มี พระเจ้าอื่นใดที่แท้จริงนอกจากอัลลอฮ์ โดยไม่ต้องพิจารณาและสงสัยเหมือนกับคำพูดของบางคน ที่ถูกตำหนิ ยิ่งไปกว่านั้นบรรดาผู้นำสะลัฟต่างเห็นพ้องกันว่า สิ่งแรกที่ถูกใช้กับบ่าวของ พระองค์คือ กล่าวคำปฏิญาณทั้งสอง (ว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮ์ และแท้จริง มุฮัมมัดนั้นเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์) และเห็นพ้องกันอีกว่า ผู้ใดได้ทำการปฏิญาณก่อนการบรรลุนิติภาวะ เขาผู้นั้นไม่จำ เป็นต้องทำให้ใหม่อีกแล้วสำหรับเขา ...”

ดังนั้นการรู้จักอัลลอฮ์ ﷻ และยอมรับในความเคารพภักดีหรืออิบาดะฮ์ต่ออัลลอฮ์ ﷻ เพียงองค์เดียวนั้นคือ แก่นแท้และจุดสุดยอดของเตาฮีด ซึ่งมีความประเสริฐและมีอิทธิพลอย่าง มากต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั้งโลกนี้และโลกหน้า

2.2.3.2 เตาฮีดเป็นเป้าหมายแรกในการละอวะฮ์ของบรรดาเราะฮ์ลุสในทุกๆ ประชาชาติ ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّغُوتَ﴾

(النحل : 36)

ความว่า : “และโดยแน่นอนเราได้ส่งเราะฮ์ลุสมาในทุกประชาชาติ (โดย บัญชาว่า) พวกท่านจงเคารพภักดีอัลลอฮ์และจงหลีกเลี่ยงให้ห่างจากพวก เจว็ด”

(อันนะหุล : 36)

อิบนุกะษีร² (Ibn Kathīr 1991 : 2/626) กล่าวว่า : “และอัลลอฮ์ ﷻ ได้ส่งเราะฮ์ลุส ทุกประชาชาติ ทุกศตวรรษ ทุกกลุ่มชาติพันธุ์ บรรดาเราะฮ์ลุสซึ่งทั้งหมดทำหน้าที่อันเดียวกันคือการ เชิญชวนและเรียกร้องให้มวลมนุษยชาติเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ และห้ามปรามจากการทำอิบาดะฮ์ หรือสักการะเคารพภักดีนอกรั้วจากอัลลอฮ์ ﷻ”

¹ ท่านคือ มุฮัมมัด เป็น อะลาอูดดีน อลี เป็น มุฮัมมัด เกิดในปี ฮ.ศ. 731 เสียชีวิตเมื่อปี ฮ.ศ. 792 ท่านเป็นผู้เขียนหนังสืออธิบาย อะกิดะฮ์อะฮ์ลุลบัยตฺ คนหนึ่งที่โด่งดัง

² ท่านคือ อิสมาอิล เป็น อุมัร เป็น กะษีร เป็น คัร อัดกูรซีย อัคดิมัชกี อะบูลฟีดาอ์ เป็นนักท่องจำอัลกุรอาน นักประวัติศาสตร์ นักนิศาสตร์ และอรรถาธิบายอัลกุรอาน เกิดใน ฮ.ศ. 701 เป็นผู้ที่มีความใฝ่รู้ตั้งแต่ยังเยาว์วัยและได้เขียนตำราเอาไว้มากมาย ท่าน เสียชีวิตที่ คะมัศกัส ในปี ฮ.ศ. 774

ท่านอะบูสุรเราะฮะฮ์¹ ได้รายงานจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวว่า :
 ((أنا أولى الناس بعيسى بن مريم في الدنيا والآخرة ، والأنبياء إخوة لعلات
 أمهاتهم شتى ودينهم واحد))

(رواه البخاري , 1997 : 3443)

ความว่า : “ฉันคือผู้ที่สมควรยิ่งในบรรดามนุษย์ต่ออีซา เป็น มัรยัม (และ
 เป็นคนที่ใกล้ที่สุดกับเขา) ทั้งในโลกนี้และวันอาคิเราะฮ์ และบรรดานบี
 ทั้งหลายคือพี่น้องกัน ที่มาจากแม่ที่แตกต่างกัน และศาสนาของพวกเขา
 คือ ศาสนาเดียวกัน”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy, 1997 : 3443)

จากอายะฮ์และหะดีษข้างต้นพอที่จะสรุปได้ว่า การละหมาดของท่านนบีมุฮัมมัด
 ﷺ และบรรดานบีก่อน ๆ นั้นก็ล้วนแต่การละหมาดที่สุ่เตาฮีดทั้งสิ้น ดังรายละเอียดดังนี้

1) นบีนูหฺ ﷺ ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَنْقُومِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنِّي إِلَهٍ
 غَيْرُهُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴾

(الأعراف : 59)

ความว่า : “และแท้จริงเราได้ส่งนูฮ์ไปยังประชาชาติของเขา แล้วเขาได้
 กล่าวว่า โอ้ ประชาชาติของฉัน จงเคารพสักการะอัลลอฮ์เถิด ไม่มีผู้ควร
 ได้รับความเคารพสักการะใด ๆ สำหรับพวกท่านอีกแล้วอื่นจากพระองค์
 แท้จริงฉันกลัวการลงโทษในวันอันยิ่งใหญ่จะประสบแก่พวกท่าน”

(อัลอะอูรอฟ : 59)

2) นบียูด ﷺ ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَنْقُومِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنِّي إِلَهٍ غَيْرُهُ
 أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴾

(الأعراف : 65)

¹ ท่านคือ อับดุลเราะห์มาน เป็น สอคริน อัคเคาเซีย เป็นที่รู้จักในนามของอะบูสุรเราะฮะฮ์ ซึ่งเป็นชื่อที่ถูกขนานนามโดยท่านเราะฮ์ตุล
 ﷺ ท่านเป็นเศาะหาบะฮ์ ที่ท่องจำหะดีษมากที่สุด เกิดในปีที่ 21 ก่อนฮิจเราะฮ์ เสียชีวิตเมื่อปี ฮ.ศ.59 (al-‘Asqalāniy, 1380 : 2/484)

ความว่า : “และยังประชาชาติอาदनนั้น เราได้ส่งสุต ซึ่งเป็นพี่น้องของ
เขาไป เขากล่าวว่า โอ้ ประชาชาติของฉัน จงเคารพสักการะอัลลอฮฺเถิด
ไม่มีผู้ที่ควรได้รับการเคารพสักการะใด ๆ สำหรับพวกท่านอีกแล้ว อื่น
จากพระองค์ พวกท่านอย่าเกรงคอกหรือ”

(อัลอะอฺรอฟ : 65)

3) นบีศอลิหฺ عليه السلام ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا ۖ قَالَ يَا قَوْمِ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنِّي إِلَهٍ
غَيْرُهُ ۗ ﴾

(الأعراف : 73)

ความว่า : “และยังประชาชาติซะมูดนั้น เราได้ส่งศอลิหฺ ซึ่งเป็นพี่น้อง
ของพวกเขาไป เขากล่าวว่า โอ้ ประชาชาติของฉัน จงเคารพสักการะ
อัลลอฮฺเถิด ไม่มีผู้ควรได้รับการเคารพสักการะใด ๆ สำหรับพวกท่านอีก
แล้ว อื่นจากพระองค์”

(อัลอะอฺรอฟ : 73)

4) นบีฮุอัยบ عليه السلام ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۖ قَالَ يَا قَوْمِ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنِّي إِلَهٍ
غَيْرُهُ ۗ ﴾

(الأعراف : 85)

ความว่า : “และยังประชาชาติมัดยันนั้น เราได้ส่งฮุอัยบ ซึ่งเป็นพี่น้องของ
เขาไป เขากล่าวว่า โอ้ ประชาชาติของฉัน จงเคารพสักการะอัลลอฮฺเถิด
ไม่มีสิ่งใดที่ควรได้รับการเคารพสักการะสำหรับพวกท่านอีกแล้ว อื่นจาก
พระองค์”

(อัลอะอฺรอฟ : 85)

ท่านอะบูซุรเราะฮฺ   ได้รายงานจากท่านนบีมุฮัมมัด   กล่าวว่า :

((أمرت أن أقاتل الناس حتى يقولوا لا إله إلا الله فمن قال لا إله إلا الله

فقد عصم مني ماله ونفسه إلا بحقه وحسابه على الله))

(رواه مسلم , 1996 : 20)

ความว่า : “ฉันถูกบัญชาให้ทำสงครามกับมวลมนุษย์จนกว่าพวกเขาจะกล่าวคำว่า : ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮฺ (หมายความว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮฺ) ดังนั้นเมื่อพวกเขากล่าว ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮฺ แท้จริงเลือดเนื้อและทรัพย์สินของพวกเขา จะถูกปกป้องจากฉัน เว้นแต่สิทธิของเขา (ที่พวกเขาจะต้องชดใช้ด้วยชีวิตและทรัพย์สิน) และการตรวจสอบของพวกเขาขึ้นอยู่กับอัลลอฮฺ”

(บันทึกโดย Muslim , 1996 : 29)

อัลกอฎียฺ อียาด¹ (al-Qadi Iyād) กล่าวว่า “อนึ่งสำหรับผู้ที่ยอมรับเตาฮีดอยู่แล้ว (เป็นมุสลิมอยู่แล้ว) ไม่เพียงพอสำหรับพวกเขาที่จะช่วยปกป้องตัวเขาด้วยคำกล่าวดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องจากการรายงานในหะดีษอื่นอีกมากมายที่จะต้องควบคู่กับการศรัทธาต่อเราะฮฺสูล การดำรงไว้ซึ่งการละหมาด การจ่ายซะกาต เช่นเดียวกันกับอิมามอันนะวะวี ที่เข้าใจหะดีษนี้ว่า หะดีษบทนี้สำหรับผู้ที่ยังไม่ได้กล่าวคำปฏิญาณ และเมื่อได้มีการกล่าวคำดังกล่าวแล้วทุกอย่างก็จะเป็นไปตามเงื่อนไขหะดีษข้างต้น ซึ่งแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับผู้ที่มีเตาฮีดอยู่แล้ว” (al-Nawawiy, 1929 : 1/207) จะเห็นได้ว่าท่านออบูบักร   ได้ประกาศทำสงครามกับผู้ที่ไม่กล่าวอะลิมะฮฺแต่ไม่ยอมจ่ายซะกาต (al-Asqalāniy , n.d. : 1/76)

2.2.3.4 เตาฮีดสามารถลบล้างความผิดบาปต่างๆและยับยั้งไม่ให้เข้านรกในวันอาคีเราะฮฺ ดังที่อัลลอฮฺ   ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ ۖ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ﴾

(النساء : 48)

ความว่า : “แท้จริงอัลลอฮฺจะไม่ทรงอภัยโทษให้แก่การที่สิ่งหนึ่งจะถูกให้

¹ ท่านคือ ฟูฎัยลฺ เบ็น อียาดฺ เบ็น มัสอูด อัดดัยมียฺ เสียชีวิตเมื่อปี ฮ.ศ.187 (al-Asqalāniy, 1380 : 2/113)

มีภาคีขึ้นแก่พระองค์¹ และพระองค์จะทรงอภัยให้แก่สิ่งอื่นจากนั้น²
สำหรับผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์”

(อันนิสาอ์ : 48)

ท่านอิตบาน³ เป็น มาลิก ได้รายงานว่า :

أن النبي صلى الله عليه وسلم قال : " فَإِنَّ اللَّهَ قَدْ حَرَّمَ عَلَى النَّارِ مَنْ قَالَ :
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَبْتَغِي بِذَلِكَ وَجْهَ اللَّهِ "

(رواه البخاري ، 1997 : 425)

ความว่า : ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : “แล้วแท้จริงอัลลอฮ์ได้ทรงยับยั้งไม่ให้
เข้านรกผู้ซึ่งที่ได้กล่าวว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮ์
เท่านั้น โดยมีความมุ่งมาดปรารถนาด้วยการกล่าวดังกล่าวเพื่ออัลลอฮ์”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy, 1997 : 425)

ท่านอนัส⁴ ได้รายงานจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ กล่าวว่า :

((سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول : قال الله تعالى : يا ابن
آدم إنك لو أتيتني بقراب الأرض خطايا ثم لقيتني لا تشرك بي شيئاً لأتيتك
بقرابها مغفرة))

(رواه الترمذي ، د . ت . : 3540)

ความว่า : “ฉันได้ยินท่านเราะสูล ﷺ กล่าวว่า : อัลลอฮ์ตะอาลาได้ตรัสไว้
ว่า : โอ้ ลูกหลานของอาดัม แน่นอน หากเจ้าได้นำมาให้แก่ฉันขนาดพื้น
แผ่นดินเต็ม ซึ่งความผิดบาปต่างๆ หลังจากนั้นเจ้าได้มาพบกับฉันโดยที่
เจ้าไม่ได้ตั้งภาคีต่อฉันแต่อย่างใดแล้ว ฉันก็ได้นำมาให้แก่เจ้าแล้วขนาด

¹ ให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดมีส่วนได้รับการเคารพสักการะร่วมกับพระองค์ (ชริก)

² ความคิดอย่างอื่นที่มีใ้การให้มีภาคีขึ้นแก่พระองค์ (ชริก)

³ ท่านคืออิตบาน เป็น มาลิก เป็น อัมรฺ เป็น อัลอัจลาเนีย อัลอันศอริยฺ จากตระกูลบะนียฺสาลิม เป็น เหวฟ ท่านเป็นคนที่รู้จักคนหนึ่งใน
บรรดาสะหะบะฮะที่ด้ร่วมทำสงครามบะดร์ ท่านได้เสียชีวิตในสมัยคิลาฟะฮฺมุอาวิยะฮฺ (al-‘Asqalāniy, 1380 : 2/3)

⁴ ท่านคือ อนัส เป็น มาลิก อัลอันศอริยฺ อัลคอชรอญียฺ เป็นคนที่คอยให้การบริการรับใช้ท่านเราะสูล ﷺ ท่านเป็นคนสุดท้ายที่
เสียชีวิตในบรรดาสะหะบะฮะฮฺ เกิดในปีที่ 10 ก่อนฮิจเราะฮฺศักราช เสียชีวิตเมื่อปี ฮ.ศ. 92 ตามสายรายงานของอัลลวาคิตียฺ และบาง
สายรายงานว่าในปี ฮ.ศ.93 (al-‘Asqalāniy, 1380 : 1/84)

พื้นแผ่นดินเต็ม เหมือนกัน ซึ่งการอภัยโทษให้”

(บันทึกโดย al-Tirmidhiy, n .d. : 3540)¹

ในหะดีษข้างต้นได้กล่าวถึงความประเสริฐของเตาฮีดซึ่งเป็นสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้เกิดการยับยั้งไม่ให้เข้านรกและลบล้างความผิดบาปต่าง ๆ อิมามอิบนุเราะญับ² (Ibn Rajab,1990 : 589) ได้อธิบายว่า : “...ส่วนหนึ่งของสาเหตุที่ทำให้เกิดการลบล้างบาปต่าง ๆ คือ เตาฮีด และมันเป็นสาเหตุที่ใหญ่หลวงที่ได้รับการอภัยโทษ ผู้ใดที่พลาดไปจากเตาฮีด ผู้นั้นได้พลาดไปจากการให้อภัยโทษ และผู้ใดได้มากับเตาฮีด จริง ๆ แล้วผู้นั้นได้มากับการให้อภัยโทษที่ใหญ่หลวง...”

2.2.3.5 เตาฮีดเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำพามนุษยชาติสู่สวรรค์และรอดพ้นจากไฟนรก

มีหะดีษหลายบทที่รายงานว่าเตาฮีดเป็นกุญแจสู่สวรรค์ ดังหะดีษที่รายงานโดยอิมามอะหมัด³ จากมูอาษ เป็น ญะบัล ﷺ กล่าวว่า :

((قال لي رسول الله صلى الله عليه وسلم : " مفاتيح الجنة شهادة أن لا إله

إلا الله "))

(رواه أحمد ، 1985 : 21086)

ความว่า : ท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวแก่ฉันว่า “ในบรรดากุญแจของสวรรค์คือ การปฏิญาณตนว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้พ้นจากอัลลอฮ์เท่านั้น”

(บันทึกโดย Ahmad, 1985 : 21086)⁴

ท่านมูอาษ เป็น ญะบัล ﷺ ได้รายงานจากท่านเราะสูล ﷺ กล่าวว่า :

((" من كان آخر كلامه لا إله إلا الله دخل الجنة "))

(رواه أبو داود ، د.ت. : 3116)

¹ อะบูฮากกล่าวว่า หะดีษนี้เป็นหะดีษหะสัน

² ท่านคือซัยนุดดีน อะบี อัลฟะรอญ อับดุลเราะห์มาน เป็น ชีฮานุดดีน เป็น อะหมัด เป็น เราะญับ เป็นอุลมะฮ์อ์สังกัคมัยฮ์ฮับหันบะลียุที่โดงดังคนหนึ่งในศตวรรษที่ 8 อิจเราะฮ์ศักราช

³ ท่านคือ อะหมัด เป็น มุอัมมัด เป็น หันบัล อัชชะบานียุ เป็นปราชญ์ฟิกฮ์และหะดีษ เป็นผู้ก่อตั้งมัซฮับหันบาลียุบานียุ ท่านเกิดเมื่อปี ฮ.ศ.164 เสียชีวิตเมื่อปี ฮ.ศ. 241

⁴ อัลอัลบานีย์ กล่าวว่า เป็นหะดีษฎะอ์ฟ

ความว่า : “ผู้ใดได้สิ้นสุดประโยคของเขาด้วยคำกล่าว ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮุ (ความหมายว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮุ) เขาจะ ได้เข้าสวรรค์”

(บันทึกโดย Abū Dāwūd, n.d.: 3116)¹

ท่านอุษมาน เป็น อัฟฟาน² ได้รายงานจากท่านเราะซูล ﷺ กล่าวว่า :
((من مات وهو يعلم أنه لا إله إلا الله دخل الجنة))

(رواه مسلم ، 1996 : 26)

ความว่า : “ผู้ใดเสียชีวิตในขณะที่เขาทราบว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮุเท่านั้น เขาจะ ได้เข้าสวรรค์”

(บันทึกโดย Muslim , 1996 : 26)

อิมามอันนะวะวี³ (Imām al-Nawawiy, 1929 : 1/217) ได้อธิบายหะดีษข้างต้นว่า : จงทราบเถิดว่า แท้จริงทัศนะของอุละมาอ์อะฮ์ลุล อัศสุนนะฮ์และบรรดาปราชญ์มุสลิมทั้งสะลัฟและเคาะลัฟต่างเห็นพ้องกันว่า : “ผู้ที่เสียชีวิตในขณะที่เขายังเป็นผู้ให้ความเป็นเอกะของอัลลอฮุ ﷻ เขาจะ ได้เข้าสวรรค์อย่างแน่นอน” จากคำอธิบายของอิมามอันนะวะวี สรุปได้คือ มุสลิมที่เสียชีวิตโดยการกล่าวชะฮาดะฮ์ (لا إله إلا الله) หรือชะฮาดะฮ์ยูน (لا إله إلا الله محمد رسول الله) เขาจะ ได้เข้าสวรรค์โดยไม่ต้องสงสัยในบรรดาอุละมาอ์ อะฮ์ลุล อัศสุนนะฮ์

2.3 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกะลิมะฮ์เตาฮีด

คำว่ากะลิมะฮ์ (كلمة) เป็นภาษาอาหรับแปลว่า คำ ประโยค และคำว่าเตาฮีด (توحيد)⁴ เป็นภาษาอาหรับแปลว่า การให้ความเป็นเอกะหรือการยืนยันในความเป็นหนึ่ง

กะลิมะฮ์เตาฮีดหมายความว่า คำกล่าวการยอมรับหรือการยืนยันในความเป็นเอกะของอัลลอฮุ ﷻ

¹ อัลอัลบานี กล่าวว่าเป็นหะดีษเศาะหี้หฺ (al-Albāniy, 1417 : 3116)

² ท่านคือ อุษมาน เป็น อัฟฟาน เป็น อะบียฺ อัลอาศ อัลกุรซียฺ อัลอุมะวียฺ ท่านเป็นหนึ่งในกลุ่มชนรุ่นแรกๆ ที่เข้ารับอิสลาม เป็นเคาะลัฟะฮ์ ที่ 3 ในอิสลาม เกิดเมื่อปีที่ 47 ก่อนอิญเราะฮ์ และถูกลอบสังหารเสียชีวิตเมื่อปี ฮ.ศ. 35 (al-'Asqalāniy, 1380 : 2/12)

³ ท่านคือ ยะหฺยา เป็น ชะรอฟ เป็น มุรริ เป็น หะสัน อันนะวะวี อัชชาฟีอียฺ เกิดเมื่อปี ฮ.ศ. 631 และเสียชีวิตเมื่อปี ฮ.ศ. 676

⁴ ดูจากการอธิบายหน้าแรกของบทที่ 2

กะลิมะฮฺเตาฮีดเช่นกันเป็นที่รู้จักกันในนามชื่อ กะลิมะฮฺตอญิบะฮฺ¹ หรือกะลิมะฮฺชะฮาดะฮฺ² หรือกะลิมะฮฺอิลลาฮฺ³ ซึ่งหมายถึงคำกล่าว “ลาอิลลาฮะอิลลัลลอฮฺ” (الله لا اله الا الله) นั่นเอง

2.3.1 ความหมายของลาอิลลาฮะอิลลัลลอฮฺ

คำว่า “ลาอิลลาฮะอิลลัลลอฮฺ” (الله لا اله الا الله) เป็นภาษาอาหรับที่ประกอบด้วยสองส่วนคือ ลาอิลลาฮะ (الله لا) กับ อิลลัลลอฮฺ (الله لا)

ในภาษาอาหรับคำว่า “อิลลาฮฺ” (الله) หมายถึง “มะอบูด” (معبود)⁴ แปลว่า ผู้ที่ได้รับการเคารพภักดี กล่าวคือเป็นผู้ดำรงไว้ซึ่งความยิ่งใหญ่และมีอำนาจที่สมควรได้รับการกราบไหว้ด้วยความถ่อมตนและนอบน้อม สิ่งใดหรือผู้ใดก็ตามที่มีพลังอำนาจอันยิ่งใหญ่เกินกว่าที่มนุษย์จะเข้าใจได้ ก็ได้รับการขนานนามว่า “อิลลาฮฺ” ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้แล้วแนวคิดของคำว่า “อิลลาฮฺ” ยังรวมถึงการมีอำนาจอย่างไร้ขอบเขต และยังสื่อถึงความหมายที่ว่าผู้อื่นหรือสิ่งอื่นจะต้องขึ้นอยู่กับ “อิลลาฮฺ” และ “อิลลาฮฺ” นั้นย่อมไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นทั้งสิ้น ขณะเดียวกันคำว่า “อิลลาฮฺ” ยังมีความหมายถึงสิ่งเร้นลับและการปิดบังซ่อนเร้นอีกด้วย (อบุล อะลา เมาดูดี, 1999 : 79)

คำว่า “อัลลอฮฺ” (الله) เป็นคำนามเฉพาะที่ใช้กับพระเจ้าเท่านั้น (al-Uthaimin, 1996 : 17)

ในภาษาอาหรับคำว่า “ลาอิลลาฮะอิลลัลลอฮฺ” (الله لا اله الا الله) หมายถึง “ลามะอบูด บิฮักกฺ อิลลัลลอฮฺ” (لا معبود بحق الا الله)⁵ แปลว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพภักดีโดยแท้จริง นอกจากอัลลอฮฺเท่านั้น หมายความว่า ในโลกนี้ไม่มีผู้ใดเลยที่มีคุณค่าเหมาะสมแก่การเคารพภักดีนอกจากอัลลอฮฺ และพระองค์เท่านั้นที่มนุษย์จะก้มหัวให้ในการยอมจำนนและเทิดทูน พระองค์เท่านั้นที่ทรงมีพลังอำนาจเหนือทุกสิ่ง และพระองค์เท่านั้นที่มนุษย์ทั้งหลายต้องการความโปรดปราน และต่อพระองค์เท่านั้นจะต้องขอความช่วยเหลือ อย่างไรก็ตามประสาทสัมผัสและสติปัญญาของมนุษย์ไม่อาจหยั่งถึงได้ว่าพระองค์เป็นอย่างไร

¹ หมายความว่า คำกล่าวที่ดีที่สุดซึ่งไม่มีคำไหนอีกแล้วที่จะดียิ่งกว่าคำกล่าวลาอิลลาฮะอิลลัลลอฮฺ

² หมายความว่า คำสาบานหรือคำปฏิญาณตนว่าไม่พระเจ้าอื่นใดที่แท้จริงนอกจากพระองค์อัลลอฮฺ

³ หมายความว่า คำกล่าวแสดงการยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจต่อเอกภาพของอัลลอฮฺ

⁴ คำว่า “อิลลาฮฺ” หมายถึง “มะอบูด” (Ibrāhīm Mustafā et al, 1972 : 1/25)

⁵ อัลฟาซาน (al-Fauzān, 1999 : 51) กล่าวว่า นี่เป็นความหมายที่ถูกต้องจากบรรดาสะลัฟและนุหุกกีกัน

2.3.2 รุกนลาอิลาซะอิลลัลลอฮฺ

คำว่า “รุกน” (ركن) เป็นภาษาอาหรับแปลว่า รากฐาน หรือ ส่วนสำคัญ¹ “รุกนลาอิลาซะอิลลัลลอฮฺ” หมายถึง รากฐาน หรือ ส่วนสำคัญ ของคำกล่าวลาอิลาซะอิลลัลลอฮฺ กล่าวคือ คำกล่าวเหล่านี้จะไม่เกิดความสมบูรณ์และความหมายที่ถูกต้อง นอกจากจะต้องประกอบ 2 รุกนด้วยกันได้แก่ นัฟยูและอิยบาต (al-Fauzān, 1999 : 51)

รุกนแรก คือ อันนัฟยู (النفي) แปลว่า การปฏิเสธ นัฟยูเป็นส่วนแรกของคำกล่าวชะฮาดะฮฺ คือ “ลาอิลาซะ” (لا إله) แปลว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่แท้จริง หมายถึงการปฏิเสธพระเจ้าจอมปลอมในรูปแบบต่าง ๆ ของการกราบไหว้และสักการะ

รุกนที่สอง คือ อัลอิยบาต (الإيابة) แปลว่า การยืนยัน เป็นส่วนที่สองของคำกล่าว ชะฮาดะฮฺ คือ อิลลัลลอฮฺ (لا إله إلا الله) แปลว่า นอกจากพระองค์อัลลอฮฺเท่านั้น หมายถึงการยอมรับว่าพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะมีเพียงอัลลอฮฺพระองค์เดียวเท่านั้น

ในอัลกุรอานมีอายะฮฺมากมายที่อัลลอฮฺได้กล่าวยืนยันกับรุกนลาอิลาซะอิลลัลลอฮฺ และยืนยันในความหมายของรุกนทั้งสอง ดังเช่น

﴿ إِنْهُمْ كَانُوا إِذًا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴾

(الصافات : 35)

ความว่า : “เพราะว่าพวกเขาเหล่านั้นเมื่อได้มีการกล่าวแก่พวกเขาว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ พวกเขาก็หยิ่งผยอง”

(อัสซื่อฟฟาต : 35)

พระองค์ได้ตรัสในอัลกุรอานอีกว่า :

﴿ قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ وَمَا مِنَّ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴾

(ص : 65)

ความว่า : “จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) แท้จริงฉันเป็นแต่ผู้ตักเตือนเท่านั้น ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ ผู้ทรงเอกะ ผู้ทรงพิชิต”

(สอด : 65)

¹ ปทานุกรมอาหรับ-ไทย , ม.ป.ป : 168

ส่วนอายะฮ์ที่กล่าวยืนยันในความหมายของรูกันทั้งสอง ดังเช่น

﴿ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا
أَنْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴾

(البقرة : 256)

ความว่า : “ดังนั้นผู้ใดปฏิเสธศรัทธาต่อ อัญ-ภูอชุต และศรัทธาต่ออัลลอฮ์
แล้ว แน่แน่นอนเขาได้ยึดหัวงอันมั่นคงไว้แล้ว โดยไม่มีการขาดใด ๆ เกิดขึ้น
แก่มัน และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงรอบรู้”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : 256)

ความหมายของอายะฮ์ที่กล่าวว่า “ผู้ใดปฏิเสธศรัทธาต่ออัญ-ภูอชุต” คือเป็นความ
หมายของรูกันที่หนึ่ง ซึ่งหมายถึงการปฏิเสธพระเจ้าจอมปลอมในรูปแบบต่าง ๆ และความหมาย
ของอายะฮ์ที่กล่าวว่า “และศรัทธาต่ออัลลอฮ์” คือเป็นความหมายของรูกันที่สอง ซึ่งหมายถึงการ
ยืนหยัดหรือการยอมรับว่าพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักคิมิเพียงอัลลอฮ์เพียงองค์เดียวเท่านั้น

อัลลอฮ์ได้กล่าวถึงนบีอิบรอฮีมว่า

﴿ إِنِّي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٦﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي ﴾

(الزخرف : 26-27)

ความว่า : “แท้จริงฉันขอปลีกตัวจากสิ่งที่พวกท่านเคารพสักคิมิ นอกจาก
(อัลลอฮ์) ซึ่งทรงบังเกิดฉันเท่านั้น”

(อัจซุครุฟ : 26-27)

ความหมายของอายะฮ์ที่กล่าวว่า “แท้จริงฉันขอปลีกตัวจากสิ่งที่พวกท่านเคารพ
สักคิมิ” คือเป็นความหมายของรูกันที่หนึ่ง ซึ่งหมายถึงการปฏิเสธพระเจ้าจอมปลอมทั้งหลาย และ
ความหมายของอายะฮ์ที่กล่าวว่า “นอกจาก (อัลลอฮ์) ซึ่งทรงบังเกิดฉันเท่านั้น” คือเป็นความหมาย
ของรูกันที่สอง ซึ่งหมายถึงการยืนหยัดและการยอมรับในความเป็นพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของอัลลอฮ์ ﷻ

มีอุละมาอ์กล่าวว่า การปฏิเสธอย่างเดียวนั้นไม่ใช่เป็นเตาฮีด และการยืนหยัดอย่าง
เดียวก็ไม่ใช่เป็นเตาฮีดเช่นกันดังนั้นเตาฮีดจะไม่เกิดขึ้นนอกจากจะต้องประกอบด้วยคือ การปฏิเสธ
(อันวัย) และการยืนหยัด (อัลอิษบาต) มาพร้อมกัน และนี่คือเตาฮีดที่แท้จริง (Muhammad ibn
Hisān , 2003 : 7)

2.3.3 เงื่อนไขของลาอิตาอะอิลลัลลอฮฺ

กลุ่มอะฮฺลุล อัสสุนนะฮฺ วัลญะมาอะฮฺ เห็นพ้องกันว่ากรกล่าว กะลิมะฮฺชะฮาดะฮฺ เป็นที่วาญิบสำหรับมนุษย์ทุกคน นอกจากมีสาเหตุที่ทำให้ต้องอภัย (อุฮฺร) เช่นการเป็นใบ้ เป็นต้น

ท่านอิบนุ อุมร์¹ ได้รายงานจากท่านเราะฮฺลุล ﷺ กล่าวว่า

((أمرت أن أقاتل الناس حتى يشهدوا أن لا إله إلا الله وأن محمدا رسول الله))

(رواه البخاري، 1997 : 25 ، مسلم ، 1996 : 22)

ความว่า : “ฉันถูกบัญชาให้ทำสงครามกับมวลมนุษย์จนกว่าพวกเขาจะ ปฏิญาณว่า : ลาอิตาอะอิลลัลลอฮฺ และแท้จริงมุฮัมมัดคือศาสนทูตของ อัลลอฮฺ”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, 1997 : 25 ; Muslim, 1996 : 22)

แต่คำกล่าวกะลิมะฮฺชะฮาดะฮฺนั้นจะไม่มี ความหมายและไม่สามารถทำให้ผู้กล่าว รอดพ้นจากไฟนรกได้ หากคำกล่าวนั้นขาดจากเงื่อนไข (ชะร้ต) ต่อไปนี้คือ

2.3.3.1 อัลอิลมุ (ความรู้)²

อัลอิลมุ หมายถึง การรู้ถึงความหมายของลาอิตาอะอิลลัลลอฮฺ รุก่นของกะลิมะฮฺ ทั้งสองประการ ได้แก่ การปฏิเสธและการยอมรับ กล่าวคือการปฏิเสธพระเจ้าจอมปลอมใน รูปแบบต่าง ๆ และยอมรับว่าพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพภักดีโดยแท้จริงคืออัลลอฮฺ ﷻ เพียงองค์ เดียวเท่านั้น

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า :

﴿ فَاعْلَمُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ﴾

(محمد : 19)

ความว่า : “ฉะนั้นพึงรู้เถิดว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใด (ที่ถูกกราบไหว้โดยเที่ยง แท้) นอกจากอัลลอฮฺเท่านั้น”

(มุฮัมมัด : 19)

¹ ท่านคือ อับดุลลอฮฺ เป็น อุมร์ เป็นเศาะหาบะฮฺของท่านเราะฮฺลุลมาจากตระกูลอัลอะอะอะฮฺ อัลกูเราะฮฺีย มีชื่อเล่นว่า อะบูอับดุลเราะฮฺมาน อาศัยอยู่ในนครมะดีนะฮฺ เสียชีวิตในปี ฮ.ศ. 73 (al-‘Asqalāniy, 1380 : 1/435)

² Abd al-Rahmān ibn Hasan, 1992 : 73 ; Hāfīz ibn Ahmad Hikamiy, 1990 : 2/419

อายะฮุนีได้กล่าวถึงการเรียนรู้ของการยอมรับอัลลอฮ์ด้วยประโยคคำสั่ง โดยตามหลักภาษาอาหรับ คำสั่งเป็นวาญิบ อัฏเฏาะบะรียฺ (al-Tabariy, 1997 :11/317) ได้อธิบายอายะฮุนีว่า : ฟังรู้เถิด โอ้ศาสนทูตของฉันว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่ท่านและสิ่งถูกสร้างทั้งหลายทำการเคารพภักดีโดยเที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮ์ ﷻ องค์เดียว ผู้ซึ่งทรงสร้างสรรพสิ่งทั้งหมด

ท่านอุยมานได้รายงานจากท่านเราะฮะลุล ﷺ กล่าวว่า :

((من مات وهو يعلم أنه لا إله إلا الله دخل الجنة))

(رواه مسلم، 1996 : 26)

ความว่า : “ผู้ใดเสียชีวิตในขณะที่เขาทราบว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น เขาจะเข้าสวรรค์”

(บันทึกโดย Muslim, 1996 : 26)

ดังนั้นเงื่อนไขสำหรับที่จะเข้าสวนสวรรค์คือต้องรู้ ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ และยึดถือ มั่นจนกระทั่งเสียชีวิต

2.3.3.2 อัลยะกิน (การเชื่อมั่น)²

อัลยะกิน หมายถึง การเชื่อมั่นในความสัจจริงของลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์โดยไม่มีข้อเคลงแคลง ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า :

﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴾

(الحجرات : 15)

ความว่า : “แท้จริงศรัทธาชนที่แท้จริงนั้นคือบรรดาผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และเราะฮะลุลของพระองค์ แล้วพวกเขาไม่สงสัยเคลือบแคลงใจ แต่พวกเขาได้เสียสละต่อผู้คืนรับด้วยทรัพย์สินสมบัติของพวกเขาและชีวิตของพวกเขาไปในหนทางของ อัลลอฮ์ ุชนเหล่านั้นแหละคือบรรดาผู้สัตย์จริง”

(อัลหุญรอต : 15)

¹ อัฏเฏาะบะรียฺมีชื่อเต็มว่า อะบูญะฟัร มุฮัมมัด เป็น ญะริรุ เป็น คอลิด ท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์แขนงต่างจากมายเช่น การอธิบายอัลกุรอาน อัลหะดีษ ศาสนบัญญัติและประวัติศาสตร์ เป็นต้น ท่านเกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 224 ที่กูบรอฮ์สถาน และเสียชีวิตในวันเสาร์และฝังในวันอาทิตย์ ที่ 16 เดือนเซาวาล ปีฮิจเราะฮ์ศักราชที่ 310 ที่กรุงแบกแดด

² Abd al-Rahmān ibn Hasan, 1992 : 73 ; Hāfiz ibn Ahmad Hikamiy, 1990 : 2/419

³ จากลักษณะของมุอ์มิน (ผู้ศรัทธา) อย่างแท้จริงในอายะฮุนี พอสรุปได้ว่า การอีมานคือการศรัทธาเชื่อมั่นที่ซ่อนเร้นไว้ภายใน และอิสลามคือ การปฏิบัติที่ปรากฏให้เห็นคือการกระทำ

ในหะดีษบทหนึ่งท่านเราะสูล ﷺ กล่าวไว้กับอะบูสุรอุยเราะฮ์ ﷺ ว่า :

((من لقيت من وراء هذا الحائط يشهد أن لا إله إلا الله مستيقنا بما قلبه
فبشره بالجنة))

(رواه مسلم، 1996 : 31)

ความว่า : “ผู้ใดที่ท่านได้พบด้านหลังกำแพงนี้ซึ่งเขาปฎิญาณว่าลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ ด้วยความเชื่อมั่นโดยใจของเขา ท่านจงบอกข่าวดีกับเขาด้วยสวนสวรรค์เถิด”

(บันทึกโดย Muslim, 1996 : 31)

อันนะวะวี (al-Nawawiy, n.d. : 1/237) ได้กล่าวถึงความหมายของหะดีษนี้ว่า ท่านนบี ﷺ ได้บอกกับเศาะหาบะฮ์ ถึงคุณลักษณะของผู้ที่จะเป็นชาวสวรรค์ และหะดีษนี้เช่นกัน กลุ่มอะฮฺลุลหุก์¹ ใช้เป็นหลักฐานว่าแท้จริงการยึดมั่นในเตฮะอีดนั้นจะไร้ประโยชน์หากไม่มีการกล่าวด้วยวาจา และการกล่าวด้วยวาจาก็จะไร้ประโยชน์เช่นกันหากไม่มีการยึดมั่นในหัวใจ ฉะนั้นจำเป็นต้องมีรวมอยู่ด้วยกันทั้งสอง

ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่าผู้ที่มีความเชื่อมั่นในกะลิมะฮ์ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์นั้นคือ เขาจะกล่าวคำปฎิญาณลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ ด้วยจิตใจที่เต็มไปด้วยความศรัทธา และยืนยันในความศรัทธาเหล่านั้น โดยการพูดและการงานของเขา

2.3.3.3 อัลอิกลาศ (การบริสุทธิ์ใจ)²

อัลอิกลาศ หมายถึง การบริสุทธิ์ใจในการดำเนินชีวิตตามข้อเรียกร้อง “ ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ ”

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า

﴿ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴾

(الزمر : 11)

ความว่า : “จงกล่าวเถิด(มุฮัมมัด) แท้จริงฉันได้ถูกบัญชาให้เคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ โดยเป็นผู้มีความบริสุทธิ์ใจในศาสนาต่อพระองค์”

(อัลซุหม์ร : 11)

¹ กลุ่มอะฮฺลุลหุก์ก็คือ กลุ่มอะฮฺลุ อัสสุนนะฮ์ วัลญะมาอะฮ์

² Abd al-Rahmān ibn Hasan, 1992 : 73 ; Hāfiz ibn Ahmad Hikamiy, 1990 : 2/423

ท่านอิब्บานได้รายงานจากท่านเราะสูล ﷺ กล่าวว่า :

" فَإِنَّ اللَّهَ قَدْ حَرَّمَ عَلَى النَّارِ مَنْ قَالَ : لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَتَّبِعِي بِذَلِكَ وَجْهَ اللَّهِ "

(رواه البخاري , 1997 : 425)

ความว่า : “แล้วแท้จริงอัลลอฮ์ได้ทรงยับยั้งไม่ให้เข้านรกผู้ซึ่งที่ได้กล่าวว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น โดยมีความมุ่งมาดปรารถนาด้วยการกล่าวดังกล่าว เพื่ออัลลอฮ์”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy, 1997 : 425)

ท่านอะบูสุรอยเราะฮ์ رضي الله عنه กล่าวว่าฉันได้ยินท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า :

((قَالَ اللَّهُ تَعَالَى : أَنَا أَغْنَى الشَّرْكَاءِ عَنِ الشَّرْكِ , مَنْ عَمِلَ عَمَلًا أَشْرَكَ فِيهِ

مَعِيَ غَيْرِي تَرَكْتَهُ وَشَرَكَهُ))

(رواه مسلم , 1996 : 2985)

ความว่า : “อัลลอฮ์ตะอาลาได้ตรัสว่า : ฉันเพียงพอแล้วจากผู้มีส่วนมาเป็นภาคี ผู้ใดได้กระทำการงานซึ่งมีผู้อื่นมีส่วนร่วมด้วยฉัน ฉันได้ทิ้งผู้นั้นไปกับภาคีของเขา”

(บันทึกโดย Muslim, 1996 : 2985)

จากอายะฮ์และหะดีษข้างต้นพอที่จะสรุปได้ว่า การบริสุทธิ์ใจที่แท้จริงในเตฮิดนั้นจะไม่เกิดขึ้น นอกจากจะต้องมีความบริสุทธิ์ที่สมบูรณ์จากรูปแบบของภาคีทั้งหมด บริสุทธิ์ใจในการทำอิบาดะฮ์ต่ออัลลอฮ์เพียงองค์เดียวเท่านั้น และบริสุทธิ์ใจในการปฏิบัติตามเราะสูลของพระองค์ แล้วผู้ใดที่ห่างไกลจากการตั้งภาคีทั้งหมดและทำอิบาดะฮ์ต่ออัลลอฮ์ด้วยความบริสุทธิ์ใจ เขาผู้นั้นคือผู้ที่เชื่อถือในเอกภาพของอัลลอฮ์ที่แท้จริง

2.3.3.4 อัศศิดุก (สัจจริง)¹

อัศศิดุก หมายถึง การจริงใจในการกล่าวว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพภักดีโดยแท้จริงนอกจากอัลลอฮ์ หรือเรียกในความหมายอีกหนึ่งว่าการกล่าวชะฮาดะฮ์ที่ตรงกับการศรัทธาในใจ ดังนั้นผู้ใดที่กล่าวชะฮาดะฮ์ซึ่งไม่ตรงกับการศรัทธาของเขาผู้นั้นคือมุนาฟิก(ผู้บิดพริ้ว)

มีนักวิชาการกล่าวว่าความจริงนั้นจะเกิดขึ้นได้ต้องประกอบด้วยสองอย่าง (Khālid ibn ‘Abd al-Latīf , 1995 : 80) คือ

- 1) คำกล่าวจะต้องตรงกันกับความจริง
- 2) คำกล่าวที่ถูกต้องนั้นจะต้องตรงกันกับใจที่ยอมรับ

¹ Abd al-Rahmān ibn Hasan, 1992 : 73 ; Hāfīz ibn Ahmad Hikamiy, 1990 : 2/422

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَيَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾
 يُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾
 فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا ۗ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا
 يَكْذِبُونَ ﴾

(البقرة : 8-10)

ความว่า : “และจากหมู่มชนนั้นมีผู้กล่าวว่าเราได้ศรัทธาต่ออัลลอฮ์และวัน
 ปรโลกแล้วทั้งๆ ที่พวกเขาหาใช่เป็นผู้ศรัทธาไม่¹ เขาเหล่านั้นต่าง
 หลอกหลวงอัลลอฮ์และบรรดาผู้ศรัทธา และพวกเขาหาได้หลอกหลวงใคร
 ไม่ นอกจากตัวของพวกเขาเองเท่านั้น² แต่พวกเขาไม่รู้สึกรู้สึกร ในหัวใจของ
 พวกเขามีโรคอย่างหนึ่ง³ แล้วอัลลอฮ์ได้ทรงเพิ่มโรคอีกอย่างหนึ่ง⁴ ให้แก่
 พวกเขา และพวกเขาจะได้รับการลงโทษอันเจ็บแสบเนื่องจากการที่พวก
 เขากล่าวเท็จ”

(อัลบะเกาะเราะฮ์สุ : 8-10)

ท่านอะนัส เป็น มาลิก ได้รายงานจากท่านเราะฮ์ลุล ﷺ กล่าวว่า :

((ما من أحد يشهد أن لا إله إلا الله وأن محمدا رسول الله صدقا من قلبه
 إلا حرمه الله على النار))

(رواه البخاري , 1997 : 128)

ความว่า : “ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดที่ปฎิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่แท้จริง
 นอกจาก อัลลอฮ์องค์เดียวเท่านั้น และว่ามุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์
 ซึ่งยอมรับด้วยใจของเขา นอกจากว่าอัลลอฮ์ได้ทรงยับยั้งเขาไม่ให้เข้า
 นรก”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy , 1997 :128)

¹ หมายถึงพวกมุนาฟิกที่ศรัทธาแต่เพียงคำพูด แต่หัวใจปฏิเสธ (al-Baghawiy, 1986 : 1/49)

² คือการหลอกหลวงของพวกเขา นั้น หาได้เป็นอันตรายแก่ผู้ใดไม่ นอกจากตัวของพวกเขาเองเท่านั้น เพราะพวกเขาปฏิเสธข้อปฏิบัติที่จะ
 อำนวยประโยชน์แก่ตัวของพวกเขาเอง แต่เขาไม่รู้สึกรู้สึกร (al-Baghawiy, 1986 : 1/50)

³ โรคแห่งความสงสัย (Ibn Kathīr , 1991 : 1/52)

⁴ โรคแห่งความคึดดันและปฏิเสธศรัทธา (al-Baghawiy, 1986 : 1/50)

จากอายะฮฺและหะดีษข้างต้นพอที่จะสรุปได้ว่า ผู้ที่กล่าวกะลิมะฮฺชะฮาดะฮฺ จะรอดพ้นจากไฟนรกได้ ก็ต้องกล่าวด้วยการยอมรับโดยใจจริงของเขาดังนั้นการกล่าวกะลิมะฮฺชะฮาดะฮฺ ที่ขาดจากการยอมรับโดยใจจริงแล้ว มันจะทำให้ไร้ประโยชน์กับผู้กล่าวในวันอาคิเราะฮฺต่อไป

2.3.3.5 อัลเกาะบูล (การยอมรับ)¹

อัลเกาะบูล หมายถึง การยอมรับในข้อกำหนดของ “ลาอิลลาฮะฮฺอิลลัลลอฮฺ” โดยปราศจากการปฏิเสธ แม้เพียงสักครั้งเดียวก็ตาม

อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวถึงผู้ปฏิเสธในอัลกุรอานว่า :

﴿إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٥﴾ وَيَقُولُونَ آيُنَا

لَتَارْكُوا ءَالِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ ﴿٣٦﴾

(الصافات : 35-36)

ความว่า : “เพราะว่าพวกเขาเหล่านั้นเมื่อได้มีการกล่าวแก่พวกเขาว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ พวกเขาก็หยิ่งผยองและพวกเขาจะกล่าวว่า จะให้เราทอดทิ้งพระเจ้าต่าง ๆ ของพวกเราเพื่อนักกวีบ้า คนหนึ่งกระนั้นหรือ ?”

(อัสซ็อฟฟาต : 35-36)

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿أَفْتَوْمُنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ

ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰ أَشَدِّ

أَعْدَابٍ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾

(البقرة : 85)

ความว่า : “พวกเขาจะศรัทธาแต่เพียงบางส่วนของคัมภีร์และปฏิเสธอีกบางส่วนกระนั้นหรือ ดังนั้นสิ่งตอบแทนแก่ผู้กระทำเช่นนั้นจากพระเจ้า จึงมิใช่อะไรอื่น นอกจากความอับยศอดสูในชีวิตความเป็นอยู่แห่งโลกนี้เท่านั้น และในวันกิยามะฮฺพวกเขาจะถูกนำกลับไปสู่การลงโทษอันฉะมัดและอัลลอฮฺนั้นจะไม่ทรงผลอในสิ่งที่พวกเขากระทำอยู่”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ : 85)

¹ Abd al-Rahmān ibn Hasan, 1992 : 73 ; Hāfīz ibn Ahmad Hikamiy, 1990 : 2/420

อะบูบักร์ อัลดุญจาอ์รียฺ (Abū Bakr al-Jazāiriyy, 1990:1/80) ได้อธิบายกับอายะฮฺนี้ว่า ประชาชาติมุสลิมต้องเผชิญกับความอัปยศบนโลกนี้และการทรมานในวันอาคิเราะฮฺ เนื่องจาก การปฏิบัติบางส่วนของกฎบัญญัติศาสนาและเพิกเฉยบางส่วน ฝ่าฝืนกับผู้ที่จะใช้กฎข้อบัญญัติ ศาสนา โดยการเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ตนเห็นชอบและละเลยในสิ่งที่ตนไม่ชอบ ทั้งปฏิเสธกับผู้ที่ไม่ ดำรงกับศาสนาของอัลลอฮฺ โดยการผินหลังให้และไม่กังวลในเรื่องศาสนา

2.3.3.6 อัลอินกียาด (การเชื่อฟังและปฏิบัติตาม)¹

อัลอินกียาด หมายถึง การเชื่อฟังและปฏิบัติตามบรรดาข้อกำหนดต่าง ๆ ของ “ลาอิลลาฮะอิลลัลลอฮฺ” โดยไม่ละทิ้งส่วนใด ๆ ของมัน

อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวในอัลกุรอานว่า :

﴿ وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ ۗ ﴾

(الزمر : 54)

ความว่า : “และจงผินหน้าไปหาพระเจ้าของพวกท่านและจงนอบน้อมต่อ พระองค์”

(อัซซุมัร : 54)

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ وَمَنْ يُسَلِّمْ وَجْهَهُ إِلَىٰ اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ ۗ ﴾

(لقمان : 22)

ความว่า : “และผู้ที่โดยนอบน้อมใบหน้าของเขาซึ่งอัลลอฮฺโดยที่เขาเป็น ผู้กระทำความดี แน่แน่นอนเขาได้ยึดห่วงอันมั่นคงไว้แล้ว”

(ลูกมาน : 22)

ท่านอะบูสุรอรเราะฮฺ ได้รายงานจากท่านเราะฮฺฎูล ﷺ กล่าวว่า :

((كل أمي يدخلون الجنة إلا من أبي ، قالوا : يا رسول الله ومن يأبي ؟))

قال: من أطاعني دخل الجنة ومن عصاني فقد أبي ((

(رواه البخاري , 1997 : 7280)

¹ Abd al-Rahmān ibn Hasan, 1992 : 73 ; Hāfīz ibn Ahmad Hikamiyy, 1990 : 2/421

² คือยอมเชื่อฟังและปฏิบัติตามข้อใช้ข้อห้ามของอัลลอฮฺมีเจตนาที่จริงจังในการทำอิบาดะฮฺต่อพระองค์และเป็นผู้มีศรัทธาอย่าง แท้จริง (Ibn Kathīr, 1991 : 3/496)

³ คือเขาได้ยึดมั่นในแนวทางที่ถูกตั้งไว้แล้ว (al-Baghawiy, 1986 : 3/494)

ความว่า : “ประชาชาติของฉันทั้งหมดจะต้องเข้าสวรรค์ เว้นแต่ผู้ปฏิเสธเท่านั้น พวกเขากล่าวว่า : โอ้ท่านเราะสูลลอสฺใครเล่าจะเป็นผู้ปฏิเสธ ท่านกล่าวว่าผู้ใดที่ปฏิบัติตามฉันผู้นั้นได้เข้าสวรรค์ และผู้ใดที่ฝ่าฝืนไม่เชื่อฟังฉันแท้จริงเขาผู้นั้นคือผู้ปฏิเสธ”

(บันทึกโดยal-Bukhāriy, 1997 : 7280)

2.3.3.7 อัลมะหับบะฮฺ (การรัก)¹

อัลมะหับบะฮฺ หมายถึง การรักในกะลิมะฮฺ “ลาอิลาฮะฮฺอิลลัลลอฮฺ” โดยปราศจากการรังเกียจในข้อเรียกร้องหรือหลักการที่ออกมาจากคำนี้แม้แต่น้อย

อัลลอสฺ ﷺ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّوهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ ۗ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ ۗ ﴾

(البقرة : 165)

ความว่า : “และในหมู่มนุษย์นั้นมีผู้ที่ยึดถือบรรดาภาคี² อื่นจากอัลลอสฺซึ่งพวกเขารักภาคีเหล่านั้นเช่นเดียวกับรักอัลลอสฺ แต่บรรดาผู้ศรัทธานั้นเป็นผู้ที่รักอัลลอสฺมากยิ่งขึ้นกว่า”

(อัลบะเกาะรอฮฺ : 165)

นักวิชาการได้กล่าวว่า ความรักที่แท้จริงย่อมมีเครื่องหมายหรือสัญญาณบอก ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่แสดงถึงแห่งความรักที่มีอาจจะขาดได้นั้น (Hikamiy, 1990 : 2/424) คือ

1) ต้องรักอัลลอสฺเป็นอันดับแรก ถึงแม้จะไม่สอดคล้องกับความปรารถนาของตน อัลลอสฺ ﷺ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ قُلْ إِن كَانَ ءَابَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ

¹ Abd al-Rahmān ibn Hasan, 1992 : 73 ; Hāfīz ibn Ahmad Hikamiy, 1990 : 2/424

² หมายถึงมนุษย์ มะลาอิกะฮฺ จิน และเจ็ด ตลอดจนสิ่งอื่น ๆ ที่ถูกเคารพนับถือเท่าเทียมอัลลอสฺเพราะเข้าใจว่าภาคีเหล่านั้นมีบทบาทในวิถีชีวิตของตน (al-Tabariy, 1997 : 1/71-72)

﴿ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۖ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴾

(التوبة : 24)

ความว่า : “จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า หากบรรดาบิดาของพวกเขา และบรรดาลูก ๆ ของพวกเขา และบรรดาพี่น้องของพวกเขา และบรรดาคู่ครองของพวกเขา และบรรดาญาติของพวกเขา และบรรดาทรัพย์สินสมบัติที่พวกเขาแสวงหาไว้ และสินค้าที่พวกเขาถือไว้ว่าจะจำหน่ายมันไม่ออก และบรรดาที่อยู่อาศัยที่พวกเขาพึงพอใจมันนั้น เป็นที่รักใคร่แก่พวกเขายิ่งกว่าอัลลอฮ์และเราะสูลของพระองค์ และการต่อสู้ในทางของพระองค์แล้วไซ้ร้ ก็จงรอคอยกันเถิดจนกว่าอัลลอฮ์จะทรงนำมาซึ่งคำสั่ง¹ ของพระองค์ และอัลลอฮ์นั้นจะไม่ทรงนำทางแก่กลุ่มชนที่ละเมิด”

(อัลเตาบะฮ์ : 24)

2) โกรธสิ่งที้อัลลอฮ์ทรงโกรธ แม้ว่าสิ่งนั้นจะเป็นสิ่งที่ปรารถนาของตนก็ตาม อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในกุรอานว่า :

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا ءِآبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ ۗ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ مِّنكُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴾

(التوبة : 23)

ความว่า : “บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าได้ถือเอาบิดาของพวกเขา และพี่น้องของพวกเขาเป็นมิตร หากพวกเขาชอบการปฏิเสธศรัทธาเหนือการอีมาน และผู้ใดในหมู่พวกเขาให้พวกเขาเป็นมิตรแล้ว ชนเหล่านี้แหละ พวกเขาคือผู้อธรรม”

(อัลเตาบะฮ์ : 23)

พระองค์ ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ ۗ هُوَ أَفْأَنُ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴾

(الفرقان : 43)

¹ หมายถึงนํามาการลงโทษของพระองค์มา กล่าวคือถ้ายังรักษาบุคคลดังกล่าวยิ่งกว่าคำสั่งของอัลลอฮ์และเราะสูลของพระองค์แล้วก็จะรอกการลงโทษจากพระองค์เถิด

ความว่า : “เจ้าไม่เห็นดอกหรือผู้ที่ฮิดเอาอามณ์ต่ำของเขาเป็นพระเจ้าของเขา¹ แล้วเจ้าจะเป็นผู้คุ้มครองเขากระนั้นหรือ”

(อัลฟุรกอน : 43)

3) ปฏิบัติตามเราะสูลของพระองค์และยอมรับในข้อเรียกร้องของท่าน
คิงที่อัลลอส عليه السلام ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ ﴾

(آل عمران : 31)

ความว่า : จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า หากพวกท่านรักอัลลอส ก็จงปฏิบัติตามฉัน อัลลอสก็จะทรงรักพวกท่าน

(อาละอิมรอน : 31)

4) เป็นมิตรกับผู้เป็นมิตรกับอัลลอสและเราะสูลของพระองค์ และเป็นศัตรูกับผู้เป็นศัตรูกับทั้งสอง

คิงที่อัลลอส عليه السلام ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ﴾

(المجادلة : 22)

ความว่า : “เจ้าจะไม่พบหมู่ชนใดที่พวกเขาศรัทธาต่ออัลลอสและวันปรโลกก็ใคร่ชอบพอผู้ที่ต่อต้านอัลลอสและเราะสูลของพระองค์”

(อัลมูญาอะละฮ์ : 22)

2.3.4 ความสำคัญของลาอิลลาฮะอิลลัลลอส

ลาอิลลาฮะ อิลลัลลอสเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมวลมนุษย ซึ่งเปรียบเสมือนแรงโน้มถ่วงที่คอยประคองชีวิตของมนุษย์ให้อยู่ในความพึงประสงค์ของอัลลอส عليه السلام พระผู้

¹ อิบน์อับบาสกล่าวว่าชายบางคนในหมู่พวกมุชริกีนบูชาก้อนหิน เมื่อเขาเห็นก้อนหินที่คิดว่าเขาจะทิ้งก้อนเก่าแล้วเอาก้อนใหม่มาเคารพบูชา (Ibn Kathīr, 1991 : 3/352 ; al-Baghawiy, 1986 : 3/370)

² บรรดานักตีฟสิรอธิบายว่าความมุ่งหมายของอายะฮ์นี้ก็คือห้ามมิให้บรรดาอุมมัลคอบและรักใคร่ชอบพอพวกกุฟฟารและผู้กระทำความคิด แต่สำนวนของอายะฮ์สมานีในรูปแบบบอกเล่าที่เน้นถึงการห้ามมิให้กระทำ อิมามอัลฟิครุดดีน อีร็อซซี (Fakhr al-Dīn al-Rāzīy, 1990 : 29/240) กล่าวว่าความหมายก็คือการอิมานจะอยู่ร่วมกับการรักใคร่ชอบพอศัตรูของอัลลอสไม่ได้

เป็นเจ้าของอย่างต่อเนื่องจนถึงวินาทีสุดท้ายของชีวิต จะเห็นได้ว่าอัลกุรอานและอัลหะดีษมากมายที่กล่าวถึงความสำคัญของลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ เพื่อความเข้าใจและง่ายต่อการศึกษาจึงขอแบ่งหัวข้อตามลำดับความสำคัญของลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์มีดังนี้

2.3.4.1 ทำให้บิดาอะฮ์ของผู้ศรัทธาได้รับการตอบรับจากพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า

﴿ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ﴾

(البينة : 5)

ความว่า : “และพวกเขามิได้ถูกบัญชาให้กระทำอื่นใดนอกจากเพื่อเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์เป็นผู้มีเจตนารมณ์บริสุทธิ์ในการภักดีต่อพระองค์”

(อัลบัยยีนะฮ์ : 5)

ความอิกลาศหรือความบริสุทธิ์ใจมีผูกพันอย่างแน่นแฟ้นกับอะบิดะฮ์เตาฮีดจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้บิดาอะฮ์ถูกตอบรับจากอัลลอฮ์ ﷻ และความอิกลาศจะไม่เกิดขึ้นหากไม่มีการศรัทธาในลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ ดังนั้นคำว่า อิกลาศ กับคำว่า ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ จึงไม่อาจจะแยกออกจากกันได้

อัลลอฮ์ ﷻ ได้อุปมาการงานของผู้ปฏิเสธศรัทธาในอัลกุรอานว่า

﴿ مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَلُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَىٰ شَيْءٍ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴾

(ابراهيم : 18)

ความว่า : “อุปมาบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาต่อพระเจ้าของพวกเขา การงานของพวกเขาประดุจขี้เถ้าเมื่อลมพัดมันไปอย่างแรงในวันมีพายุพวกเขาไม่มีอำนาจในสิ่งที่พวกเขาแสวงหาไว้แต่อย่างใด นั่นคือการหลงทางที่ไกลลิบ”

(อิบรอฮีม : 18)

กิจการงานของผู้ศรัทธาจะอยู่กับความอิกลาศ และกิจการงานของพวกเขาปฏิเสธศรัทธาทั้งหมดที่ได้กระทำไว้ในโลกนี้ โดยหวังผลตอบแทนนั้น พวกเขาจะไม่ได้รับผลตอบแทนจากอัลลอฮ์ ﷻ ในสิ่งที่พวกเขาได้กระทำไว้ ทั้งนี้เพราะว่าการงานของพวกเขาไร้ผล อันเนื่องมาจากการปฏิเสธศรัทธาในพระองค์อัลลอฮ์ของพวกเขานั้นเอง

2.3.4.2 ทำให้เกิดความเป็นเอกภาพและภราดรภาพในประชาชาติอิสลาม

ประชาชาติอิสลามในทุกยุคทุกสมัยตั้งแต่ยุคแรกนบีอาดัม عليه السلام จนกระทั่งถึงยุคสุดท้ายนบีมุฮัมมัด ﷺ ก็ล้วนแต่อยู่ในหลักการเดียวกันคือ หลักการเตาฮีด หรือ ลากิลาอะฮิลลัลลอฮฺ ที่ไม่เคยมีความแตกต่างกันและไม่เคยปรากฏความขัดแย้งใด ๆ ระหว่างบรรดานบี ซึ่งเป็นข้อยืนยันได้ว่าอิสลามเป็นศาสนาแห่งเอกภาพและภราดรภาพ และด้วยหลักการเตาฮีดนี้เองทำให้บรรดาผู้ศรัทธากลายเป็นพี่น้องกัน โดยมีได้ยึดถือสายเลือด ภาษา เชื้อชาติ วัฒนธรรม ไม่ว่าจะอยู่มุมไหนประเทศไหน ที่ไหน เวลาไหน หากแต่ทุกคนนั้นมี “ลากิลาอะฮิลลัลลอฮฺ” ทุกคนคือ พี่น้องกัน ดังอัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴾

(الحجرات : 10)

ความว่า : “แท้จริงบรรดาผู้ศรัทธานั้นเป็นพี่น้องกัน ดังนั้นพวกเจ้าจงไกล่เกลี่ยประนีประนอมกันระหว่างพี่น้องทั้งสองฝ่ายของพวกเจ้า และจงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความเมตตา”

(อัลหุรูร็อต : 10)

ในสมัยของท่านนบี ﷺ พบว่าชาวมะดีนะฮ์ดั้งเดิมมีอยู่สองพวกคือ พวกเอาส์และพวกศ็อบร็อญ์ ซึ่งพวกเขาเป็นศัตรูกันและรบพุ่งกันมาเป็นเวลานานกว่า 100 ปี หลังจากที่พวกเขาได้รับนบีมุฮัมมัดและยอมรับในหลักการลากิลาอะฮิลลัลลอฮฺ ทำให้พวกเขาเกิดความรักใคร่สนิทสนมกันอย่างเป็นพี่น้องกัน ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ وَادْكُرُوا اللَّهَ عَلَيْهِمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ

بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا ﴾

(آل عمران : 103)

ความว่า : “และจงรำลึกถึงความเมตตาของอัลลอฮฺที่มีต่อพวกเจ้า ขณะที่พวกเจ้าเป็นศัตรูกัน แล้วพระองค์ได้ทรงให้สนิทสนมกันระหว่างหัวใจของพวกเจ้า แล้วพวกเจ้าก็กลายเป็นพี่น้องกันด้วยความเมตตาของพระองค์”

(อาละอิมรอน : 103)

ในอิสลามความเป็นพี่น้องกันระหว่างมุสลิมด้วยกันมีความแน่นแฟ้นกว่าเป็นพี่น้องทางสายเลือดหรือวงศ์ตระกูล ซึ่งเกิดจากรศมีของการยึดมั่นใน ลากิลาอะฮิลลัลลอฮฺ ผลที่จะ

ความว่า : “จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่าแท้จริงฉันถูกห้ามมิให้เคารพสักการะ บรรดาที่พวกท่านวิงวอนกันอยู่¹ อื่นจากอัลลอฮฺ จงกล่าวเถิดฉันจะไม่ปฏิบัติตามความใคร่ใฝ่ต่ำของพวกเขา ถ้าเช่นนั้น แน่นอนฉันก็ยอมหลงผิดไปด้วยและฉันก็ไม่ใช่เป็นคนหนึ่งในหมู่ผู้ได้รับคำแนะนำ”

(อัลอันอาม : 56)

อัลลอฮฺได้ตรัสในอัลกุรอานอีกว่า :

﴿ وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنْ الظَّالِمِينَ ﴿١٦﴾ وَإِنْ يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴾

(ยونس : 106-107)

ความว่า : “และเจ้าอย่าวิงวอนสิ่งใดอื่นจากอัลลอฮฺที่ไม่อำนวยการประโยชน์แก่เจ้าและไม่ให้โทษแก่เจ้า หากเจ้ากระทำเช่นนั้น แท้จริงเจ้าจะอยู่ในหมู่ผู้ชरรม และหากอัลลอฮฺจะทรงให้ทุกข์ภัยประสบแก่เจ้าแล้ว ก็ไม่มีผู้ใดปลดเปลื้องมันได้นอกจากพระองค์ และหากพระองค์ทรงปรารถนาความดีแก่เจ้าแล้ว ก็จะไม่มีผู้ใดกีดกันความโปรดปรานของพระองค์ได้ พระองค์จะทรงให้ประสบแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์จากปวงบ่าวของพระองค์² และพระองค์เป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ”

(ยูนุส : 106-107)

การเคารพสักการะหรือการวิงวอนต่าง ๆ จากสิ่งอื่นใดนอกเหนือจากอัลลอฮฺ เป็นสิ่งที่ต้องห้ามในอิสลาม และสิ่งเหล่านี้คงจะมีอยู่ ไม่หมดสิ้นไปจากสังคมมนุษย์ แม้แต่สังคมมุสลิมเอง หากสังคมนั้นขาดการเข้าใจและศรัทธาในกะลิมะฮฺเตอาฮีดหรือลาอิลาฮะอิลลัลลอฮฺ อย่างลึกซึ้ง

2.3.4.4 ทำให้ผู้ศรัทธาได้รับทางนำและความปลอดภัยบนโลกนี้และโลกหน้า
อัลลอฮฺได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

¹ คือบรรดามะลาอิกะฮฺ กัลญาณชน และบรรดาเจรีด

² คือความโปรดปรานและความดีต่าง ๆ

﴿ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴾

(الأنعام : 82)

ความว่า : “บรรดาผู้ที่ศรัทธาโดยที่มิได้ให้การศรัทธาของพวกเขาปะปนกับการอธรรม (การชริก) นั้น คนเหล่านี้แหละพวกเขาจะได้รับความปลอดภัยและพวกเขาคือผู้ที่รับเอาคำแนะนำไว้”

(อัลอันอาม : 82)

อิมามอัฏเฐาะบะรียฺได้อธิบายอายะฮ์นี้ว่า: บรรดาผู้ที่ศรัทธาและผู้ที่บริสุทธิ์ใจในการทำอิบาดะฮ์ต่ออัลลอฮ์ ﷻ ที่มีได้ให้การอิบาดะฮ์และการศรัทธาปะปนกับสิ่งที่เป็นภาคีกับอัลลอฮ์ ﷻ พวกเขาสมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความปลอดภัยจากการลงโทษที่น่ารังเกียจของพระองค์ พร้อมทั้งจะได้รับทางนำที่เป็นสัจจริงประกอบด้วยความรู้และความเที่ยงธรรม (al-Tabariy, 1997 : 5/250)

อัลลอฮ์ได้ตรัสในอัลกุรอานอีกว่า :

﴿ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ هُدَيْنَاهُمْ لِمَنْ نَحْنُ بِمُتَّبِعِينَ ﴾

(یونس : 9)

ความว่า : “แท้จริงบรรดาผู้ที่ศรัทธาและผู้ประกอบความดี พระเจ้าของพวกเขาจะทรงชี้แนะทางที่ถูกต้องให้แก่พวกเขา เนื่องด้วยการศรัทธาของพวกเขา ภายใต้วางพวกเขามีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านซึ่งอยู่ในสวนสวรรค์อันเกษมสำราญ”

(ยูนุส : 9)

อิมามอัฏเฐาะบะรียฺได้อธิบายอายะฮ์นี้ว่า : “แท้จริงบรรดาผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ และเราะฮ์สุลของพระองค์ และผู้ที่ภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ และได้ยอมรับความสมบูรณ์ต่อพระองค์ทั้งคุณลักษณะ บรรดาเชื่อและการกระทำ พวกเขาจะได้รับการชี้แนะนำไปสู่สวนสวรรค์อย่างแน่นอน” (al-Tabariy, 1997 : 6/534)

ดังนั้น ด้วยการยึดมั่นในเตฮีด บรรดาผู้ที่ศรัทธาและภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ องค์เดียวโดยไม่ได้ตั้งภาคีกับพระองค์แม่แต่น้อย แน่แน่นอนพวกเขาจะได้รับทางนำที่ถูกต้องและความปลอดภัยด้วยพระประสงค์ของอัลลอฮ์ ﷻ

2.3.4.5 ทำให้ผู้ศรัทธาได้รับความพึงพอใจ ความช่วยเหลือและเกียรติในโลกนี้และโลกหน้า

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า

﴿ إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ
الْآلَاءُ شَهِدُ ﴾

(غافر : 51)

ความว่า : “แท้จริงเราจะช่วยเหลือบรรดาเราะสูลของเราและบรรดาผู้ศรัทธาอย่างแน่อน ทั้งในชีวิตของโลกนี้และวันที่ปวงพยานจะยืนขึ้นเป็นพยาน¹”

(มอфир : 51)

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสอีกว่า

﴿ يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ﴾

(طه : 109)

ความว่า : “วันนี้การชะฟาอะฮ์² จะไม่เกิดประโยชน์อันใด นอกจากผู้ที่พระเจ้าทรงกรุณาปรานีทรงอนุญาตแก่เขา และพระองค์ทรงพอพระทัยในคำพูดของเขาเท่านั้น” (ฎอฮา : 109)

อิมามอัลบะฆะวะวีย ได้อธิบายอายะฮ์ข้างต้นว่า การชะฟาอะฮ์ในวันอาคีเราะฮ์นั้น จะไม่เกิดประโยชน์แก่คนหนึ่งคนใดในบรรดามนุษย์ นอกจากผู้ที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงให้สิทธิ์แก่เขา และพระองค์ทรงพอพระทัยในคำพูดของเขาเท่านั้น คือคำกล่าว ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ และเป็นการชี้ว่าการชะฟาอะฮ์นั้นจะไม่เกิดขึ้นกับผู้ที่นอกเหนือจากมุอ์มิน หมายถึงบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา (al-Baghawiy, 1986 : 3/232)

¹ คือจะช่วยเหลือด้วยหลักฐาน การมีชัยชนะ และการแก้แค้นของบรรดามุอ์มินต่อพวกปฏิเสธศรัทธาที่เป็นอาชญากรทั้งในโลกนี้และโลกหน้า อีร็อซซัยกักล่าวว่ อายะฮ์เป็นสัญญาแก่เราะสูลของพระองค์ที่จะให้ได้ชัยชนะเหนือเหล่าศัตรูของท่านทั้งในโลกนี้และโลกหน้า (พระคัมภีร์อัลกุรอานแปลภาษาไทย, ม.ป.พ : 1210)

² การชะฟาอะฮ์คือการขอความช่วยเหลือจากผู้มีอำนาจ เพื่อให้ปลดเปลื้องทุกข์ร้อน นี่คือความหมายโดยทั่วไป ส่วนการชะฟาอะฮ์ในวันอาคีเราะฮ์นั้น เป็นสิทธิ์ของอัลลอฮ์จะอาลาองค์เดียวเท่านั้น

จากการอธิบายของอิมามอัลบะฆาะวี ข้างต้นพอจะสรุปได้ว่าคนมุอ์มินที่กล่าวคำปฏิญาณและศรัทธากับลาอิลาะห์อิลลัลลอฮ์เท่านั้นที่จะได้รับความพึงพอใจ ความช่วยเหลือและเกียรติจากอัลลอฮ์ ﷻ

2.3.4.6 ทำให้การทำงานและการพูดของผู้ศรัทธาได้รับผลตอบแทนที่ทวีคูณจากอัลลอฮ์ ﷻ

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า

﴿ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ
وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ ﴿٢٤﴾ تُوِّقَىٰ أَكْلُهَا كُلِّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا ۗ وَيَضْرِبُ اللَّهُ
الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾

(ibrāhīm : 25-24)

ความว่า : “เจ้ามิเห็นดอกหรือว่า อัลลอฮ์ทรงยกอุทาหรณ์ว่า อุปมาคำพูดที่ดี ตั้งต้นไม้ที่ติรากของมันฝังแน่นลึกมั่นคง และกิ่งก้านของมันชูขึ้นไปในท้องฟ้า ผลของมันจะออกมาทุกกาลเวลา โดยอนุมัติของพระเจ้าของมัน และอัลลอฮ์ทรงอุทาหรณ์แก่ปวงมนุษย์ เพื่อพวกเขาจะได้รำลึก”

(อิบรอฮีม : 24-25)

ในอายะฮ์ข้างต้นอัลลอฮ์ ﷻ ทรงเปรียบเทียบคำพูดแห่งการศรัทธาว่าเสมือนหนึ่งต้นไม้มันที่ดีและคำพูดแห่งการตั้งภาคีเสมือนหนึ่งต้นไม้มันที่อับเฉา อิบน์อับบาส¹ กล่าวว่าคำพูดที่ดีคือคำกล่าว ลาอิลาะห์อิลลัลลอฮ์ และต้นไม้มันที่ดีคือมุอ์มิน และในเมื่อคำพูดแห่งการศรัทธาได้ฝังแน่นมั่นคงอยู่ในหัวใจของมุอ์มิน การงานของเขาจะขึ้นสู่ชั้นฟ้าและจะได้รับความสิริมงคลและได้รับการตอบแทนทุกกาลเวลา (Ibn Kathīr, 1991 : 2/582)

¹ ท่านคืออับดุลลอฮ์ เป็นอับบาส เป็น อัลมุกฏออลิบ อัลกุเราะซีฮ์ อัลฮาซิมีย์ เป็นเศาะหาบะฮ์ผู้ทรงเกียรติ เกิดเมื่อปีที่ 3 ก่อนฮิจญ์เราะฮ์ศักราช ณ นครมักกะฮ์ เติบโตมาในภาวะที่ใกล้ชิดกับท่านเราะฮ์ลุส เป็นนักรบราชินายอัลกุรอานคนสำคัญในยุคแรกของอิสลาม มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์แขนงต่าง ๆ มากมาย เช่น ฟิสิกส์และวรรณคดีอาหรับ เป็นต้น ในบั้นปลายของชีวิตสายตาของท่านมองไม่เห็น ท่านก้อยู่ที่ เมืองกูอ็อฟ และเสียชีวิตที่นั่น ในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 68 (al-'Asqalāniy, 1380 : 1/425)

2.3.4.7 ทำให้ผู้ศรัทธารอดพ้นจากไฟนรกและได้เข้าสวนสวรรค์

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า

﴿رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا﴾

(الطلاق : 11)

ความว่า : “(และ) เราะฮุสตามันหนึ่ง (มุฮัมมัด) มาสาธยายอายะฮ์ต่าง ๆ อันชัดเจนของอัลลอฮ์แก่พวกเจ้า เพื่อจะได้นำบรรดาผู้ศรัทธาและกระทำความดีทั้งหลายออกจากความมืดทึบทั้งมวลสู่แสงสว่าง ส่วนผู้ใดศรัทธาต่ออัลลอฮ์และกระทำความดี พระองค์จะให้เขาเข้าสวนสวรรค์หลากหลาย ณ เบื้องล่างสวรรค์นั้นมีลำน้ำหลายสายไหลผ่านพวกเขาเป็นผู้พำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล แน่นอนได้ทรงจัดปัจจัยยังชีพอย่างดีเลิศไว้ให้แก่เขาแล้ว”

(อัญญาละลา : 11)

ในอายะฮ์ข้างต้นจะเห็นได้ว่าอัลลอฮ์ ﷻ ได้ทรงประทานอัลกุรอานลงมาให้แก่ปวงมนุษย์และทรงส่งเราะฮุสตามันของพระองค์ เพื่อจะได้อธิบายชี้แจงอายะฮ์ต่าง ๆ ของพระองค์ และเพื่อจะนำบรรดาผู้ศรัทธาที่มีความยำเกรงและผู้กระทำความดีทั้งหลายออกจากทางหลงทาง สู่แนวทางที่ถูกต้อง ออกจากความมืดแห่งการกุฟรและความอวิชา สู่แสงสว่างแห่งการอีมานและความรู้ ในวันอาคิเราะฮ์พระองค์จะให้พวกเขาเข้าสวนสวรรค์หลากหลายอันสุขสำราญเป็นไปตลอดกาล

ท่านอิดบานได้รายงานจากท่านเราะฮุสตามัน ﷺ กล่าวว่า :

" فَإِنَّ اللَّهَ قَدْ حَرَّمَ عَلَى النَّارِ مَنْ قَالَ : لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَتَعَبَى بِذَلِكَ وَجْهَ اللَّهِ "

(رواه البخاري , 1997 : 425)

ความว่า : “แล้วแท้จริงอัลลอฮ์ได้ทรงยับยั้งไม่ให้เข้านรกผู้ซึ่งที่ได้กล่าวว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น โดยมีความมุ่งมาดปรารถนาด้วยการกล่าวดังกล่าว เพื่ออัลลอฮ์”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy 1997 : 425)

ท่านอะบูสุรอยเราะฮ์ได้รายงานจากท่านเราะฮ์สูล ﷺ กล่าวว่า :

((من لقيت من وراء هذا الحائط يشهد أن لا إله إلا الله مستيقنا بها قلبه
فبشره بالجنة))

(رواه مسلم، 1996 : 31)

ความว่า : “ผู้ใดที่ฉันได้พบด้านหลังกำแพงนี้ซึ่งเขาปฎิญาณว่า ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮ์ ด้วยความเชื่อมั่นในใจของเขา ต่อชะฮาดะฮ์นี้ก็จะได้รับข่าวดี สำหรับเขาด้วยสวนสวรรค์”

(บันทึกโดย Muslim , 1996 : 31)

จากอายะฮ์และหะดีษข้างต้น พอที่จะสรุปได้ว่า การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ หรือการยอมรับใน ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮ์ เป็นหนทางเดียวที่จะทำให้มนุษย์เกิดความยำเกรงและปฏิบัติต่อการเรียกร้องของอัลลอฮ์ ﷻ อย่างเคร่งครัด ซึ่งผลนำมาให้ผู้ศรัทธารอดพ้นจากไฟนรกและได้เข้าสวนสวรรค์อันสุขสำราญในที่สุด

2.3.5 การโมฆะของกะลิมะฮ์เตาฮีด

การปกป้องรักษากะลิมะฮ์เตาฮีดให้อยู่มั่นคงจนถึงวินาทีสุดท้ายของชีวิต เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งของผู้ศรัทธาที่จะต้องปฏิบัติ เพื่อมิให้การศรัทธาของเขาโมฆะหรือสิ้นสภาพการเป็นมุสลิม ซึ่งทำให้เลือดและทรัพย์สินของเขาเป็นที่อนุมัต แล้วเขาผู้นั้นก็เป็นผู้ที่อยู่ภายนอกกรอบของอัลอิสลาม

การที่จะยืนหยัดอยู่ในกะลิมะฮ์เตาฮีดมิใช่เป็นเรื่องง่าย เนื่องจากมีปัจจัยหลายประการที่จะทำให้กะลิมะฮ์เตาฮีดเป็นโมฆะ เพื่อความระมัดระวังและความปลอดภัยจากปัจจัยดังกล่าวจึงขอแบ่งหัวข้อและจัดลำดับความสำคัญได้ดังนี้

2.3.5.1 การตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์ ﷻ

การตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์ ﷻ ในเรื่องเตาฮีด อิบาอะฮ์และจารีตประเพณีอาทิเช่น การหันเหจากการิบาอะฮ์ต่ออัลลอฮ์ ﷻ ไปอิบาอะฮ์ต่อสิ่งอื่นหรือควบคู่กับอัลลอฮ์ ﷻ ถือว่าเป็นสิ่งที่อันตรายที่สุดที่จะทำให้อัลลอฮ์ ﷻ โกรธกริ้วกับผู้ปฏิบัติ แล้วจะไม่ทรงอภัยโทษให้ และจะทรงห้ามไม่ให้เข้าสวนสวรรค์ของพระองค์ในวันอาคีเราะฮ์ต่อไป ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ۗ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ۙ ﴾

(النساء : 48)

ความว่า : “แท้จริงอัลลอฮ์ไม่ทรงอภัยโทษให้แก่การที่สิ่งหนึ่งจะถูกให้มีภาคีขึ้นแก่พระองค์ และพระองค์จะทรงอภัยให้แก่สิ่งอื่นจากนั้น สำหรับผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และผู้ใดให้มีภาคีขึ้นแก่อัลลอฮ์แล้ว แน่แน่นอนเขาก็ได้อุปโลกน์บาปกรรมอันใหญ่หลวงขึ้น”

(อันนิสาอ์ : 48)

อัลลอฮ์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ ۗ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن أَنْصَارٍ ۙ ﴾

(المائدة : 72)

ความว่า : “แท้จริงผู้ใดให้มีภาคีขึ้นแก่อัลลอฮ์ แน่แน่นอนอัลลอฮ์จะทรงให้สวรรค์เป็นที่ต้องห้ามแก่เขา และที่พำนักของเขานั้นคือนรก และสำหรับบรรดาผู้ธรรมนั้นย่อมไม่มีผู้ช่วยเหลือใด ๆ”

(อัลมาอิดะฮ์ : 72)

2.3.5.2 การใช้สื่อกลางระหว่างบ่าวกับอัลลอฮ์

การใช้สื่อกลางในที่นี้ก็คือ สื่อที่ไม่ใช่มาจากอัลลอฮ์หรืออัสสุนนะฮ์ อาทิเช่น ผู้ที่ทำให้ระหว่างเขากับอัลลอฮ์ มีสื่อกลางโดยขอวิงวอนต่อผู้เป็นสื่อกลางเหล่านั้น ขอร้องให้เขาเหล่านั้นช่วยขอไถ่โทษให้ และมอบหมายกิจการต่อเขาเหล่านั้น เขาผู้นั้นตกเป็นผู้ปฏิเสธโดยมติดอกฉันท์

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ وَلَا تَدْعُ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِن فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِن الظَّالِمِينَ ﴿١٠٦﴾ وَإِن يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ ۗ وَإِن يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ ۗ يُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ مِن عِبَادِهِ ۗ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۙ ﴾ (يونس : 106-107)

ความว่า : “และเจ้าอย่าวิงวอนสิ่งใดอื่นจากอัลลอฮ์ที่ไม่อำนวยความสะดวกแก่เจ้าและไม่ให้โทษแก่เจ้า หากเจ้ากระทำเช่นนั้น แท้จริงเจ้าอยู่ในหมู่ผู้ชั่วร้าย และหากอัลลอฮ์จะทรงให้ทุกข์ภัยประสบแก่เจ้าแล้ว ก็ไม่มีผู้ใดปลดเปลื้องมันได้นอกจากพระองค์ และหากพระองค์ทรงปรารถนาความดีแก่เจ้าแล้ว ก็จะไม่มีการกีดกันความโปรดปรานของพระองค์ได้ พระองค์จะทรงให้ประสบแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์จากปวงบ่าวของพระองค์และพระองค์เป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ”

(ยูनुส : 106 - 107)

พระองค์อัลลอฮ์ได้ตรัสในอัลกุรอานอีกว่า :

﴿ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَفْلُونَ ﴿٥﴾ وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ
أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ﴿٦﴾

(الأحقاف : 5-6)

ความว่า : “และใครเล่าจะหลงทางมากไปกว่าผู้ที่วิงวอนขออื่นจากอัลลอฮ์ ที่มันจะไม่ตอบรับ (การวิงวอน) ของเขาจนถึงวันกิยามะฮ์ และพวกมันเฉยเมยต่อการวิงวอนขอของพวกเขา และเมื่อมนุษย์ถูกรวมให้มาชุมนุมพวกมัน (เจวีด) จะเป็นศัตรูกับพวกเขาและจะเป็นผู้ปฏิเสธการเคารพบูชาของพวกเขา”

(อัลอะหฺกัฟ : 5 - 6)

2.3.5.3 การไม่ยอมรับสภาพของผู้ปฏิเสธศรัทธา

ผู้ตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์มีสภาพเป็นผู้ปฏิเสธ อาทิเช่น ผู้ที่ไม่ถือว่าบรรดาผู้ตั้งภาคี (มุชริกีน) นั้นเป็นผู้ปฏิเสธ หรือสงสัยในการเป็นกุฟรฺของพวกเขา หรือถือว่ามัชฮับของพวกเขา นั้นถูกต้อง เขาก็ตกเป็นผู้ปฏิเสธ

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ

إِنَّا بُرْءُؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ
الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدُّهُ ۖ

(المتحنة : 4)

ความว่า : “แน่นอนเราได้มีแบบอย่างอันดีงามสำหรับพวกเจ้าแล้วใน (ตัว) อิบรอฮีมและบรดา (มุฮัมมัด) ผู้ที่อยู่ร่วมกับเขา เมื่อพวกเขากล่าวแก่หมู่ชนของพวกเขาว่า แท้จริงพวกเราขอปลีกตัวจากพวกท่านและสิ่งที่พวกท่านเคารพบูชาอื่นจากอัลลอฮ์ เราขอปฏิเสธศรัทธาต่อ (ศาสนาของ) พวกท่าน และการเป็นศัตรูและการเกลียดชังระหว่างพวกเรากับพวกท่านได้ปรากฏขึ้นแล้ว (และจะคงอยู่) ตลอดไปจนกว่าพวกท่านจะศรัทธาต่ออัลลอฮ์องค์เดียว”

(อัลมุตตะฮินะฮ์ : 4)

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า :

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ
بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۖ

(المائدة : 51)

ความว่า : “ผู้ศรัทธาทั้งหลายจงอย่าได้ยึดเอาชาวยิวและชาวคริสต์เป็นมิตร บางส่วนของพวกเขานั้นคือมิตรของอีกบางส่วน และผู้ใดในหมู่พวกเจ้าเอาพวกเขามาเป็นมิตรแล้วไซ้ร้แน่นอนผู้นั้นก็เป็นคนหนึ่งในพวกเขา แท้จริงอัลลอฮ์นั้นจะไม่ทรงแนะนำกลุ่มชนที่อธรรม”

(อัลมาอิดะฮะฮ์ : 51)

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۗ وَمَنْ يَفْعَلْ
ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ ۖ

(آل عمران : 28)

ความว่า : “ผู้ศรัทธาทั้งหลายนั้นจงอย่าได้ยึดเอาบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา เป็นมิตรอื่นจากบรรดามุอ์มิน และผู้ใดกระทำเช่นนั้น เขาจะไม่อยู่ในสิ่งใดที่มาจากอัลลอฮ์”

(อาละอิมรอน : 28)

2.3.5.4 การยอมรับทางนำอื่นดีกว่าฐานะสุขของท่านนบี ﷺ

ผู้ที่เชื่อมั่นว่าทางนำอื่นที่นอกเหนือจากทางนำของท่านนบี ﷺ ดีกว่า สมบูรณ์กว่า หรือข้อตัดสินของบุคคลอื่นดีกว่าข้อตัดสินของท่านนบี ﷺ เช่น บรรดาที่ยกย่องข้อตัดสินของพวกเขา (พวกที่มีไซมุสลิม) เหนือกว่าข้อตัดสินของท่านนบี ﷺ ผู้นั้นก็คือผู้ปฏิเสธอัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِيْٓ أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴾

(النساء : 65)

ความว่า : “มิใช่เช่นนั้นดอก ข้าขอสาบานด้วยพระเจ้าของเจ้าว่า เขาเหล่านั้นจะยังไม่ศรัทธาจนกว่าพวกเขาจะให้เจ้าตัดสินในสิ่งที่ขัดแย้งกันระหว่างพวกเขา แล้วพวกเขาไม่พบความคับใจใด ๆ ในจิตใจของพวกเขาจากสิ่งที่เจ้าได้ตัดสินไปและพวกเขายอมจำนนด้วยดี”

(อันนิสาฮ์ : 65)

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า :

﴿ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۗ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ﴾

(النجم : 3-4)

ความว่า : “และเขามีได้พูดตามอารมณ์ สิ่ง (ที่เขาพูด) นั้นมิใช่อื่นใดนอกจากเป็นวะหฺยูที่ถูกลงมา”

(อันนัจญุม : 3-4)

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ﴾

(المائدة : 3)

ความว่า : “วันนี้ข้าได้ให้สมมุติแก่พวกเจ้าแล้วซึ่งศาสนาของพวกเจ้า และข้าได้ให้ครบถ้วนแก่พวกเจ้าแล้ว ซึ่งความกรุณาเมตตาของข้าและข้าได้เลือกอิสลามให้เป็นศาสนาแก่พวกเจ้าแล้ว”

(อัลมาอิดะฮฺ : 3)

2.3.5.5 มีความรู้สึกเกลียดต่อสุนนะฮุนบี ﷺ

ผู้ที่เกลียดชังสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสิ่งที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้นำมา ถึงแม้ว่าเขาจะปฏิบัติสิ่งนั้น เขาก็คือ ผู้ปฏิเสธ

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَا لَهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالُهُمْ ۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنزِلَ اللَّهُ فَأُحْبَطَ أَعْمَالُهُمْ ۗ ﴾

(محمد : 8 - 9)

ความว่า : “ส่วนบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น ความพินาศหาญจะให้แก่พวกเขา และพระองค์ได้ทรงทำให้การทำงานของพวกเขาไร้ผล ทั้งนี้เพราะว่าพวกเขาเกลียดชังสิ่งที่อัลลอฮฺทรงประทานลงมา พระองค์จึงทรงทำให้การทำงานของพวกเขาไร้ผล”

(มุฮัมมัด : 8 - 9)

อัลลอฮฺ ﷻ ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا أَسْخَطَ اللَّهَ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَأُحْبَطَ أَعْمَالُهُمْ ۗ ﴾

(محمد : 28)

ความว่า : “ทั้งนี้เพราะว่า พวกเขาได้ปฏิบัติตามสิ่งที่จะก่อความกริ้วแต่อัลลอฮฺและพวกเขารังเกียจความโปรดปรานของพระองค์ ดังนั้นพระองค์จึงทรงทำให้การทำงานของพวกเขาไร้ผล”

(มุฮัมมัด : 28)

2.3.5.6 การเย้ยหยันเรื่องศาสนา

ผู้ใดเย้ยหยันเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นศาสนาของท่านเราะซูล ﷺ หรือเย้ยหยันผลบุญตอบแทนหรือการลงโทษเรื่องนั้น ๆ เขาก็คือผู้ปฏิเสธ

อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ قُلْ أَيْدِي اللَّهِ وَأَيْدِيهِمْ وَرَسُولُهُمْ كُنتُمْ تَسْتَزِرُونَ ۖ لَا تَعْتَدُوا قَدْ
كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ ۗ ﴾

(التوبة : 65-66)

ความว่า : “จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่าต่ออัลลอฮ์ และบรรดาโองการของพระองค์และเราะสูลของพระองค์กระนั้นหรือที่พวกท่านเขี่ยหยันกัน พวกท่านอย่าแก้ตัวเลย แท้จริงพวกท่านได้ปฏิเสธศรัทธาแล้ว หลังจากการมีศรัทธาของพวกท่าน”

(อัตเตาบะฮ์ : 65-66)

พระองค์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتَ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَدُسَّتْ رِءُوسُهُمْ فَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّى تَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِمْ ۚ إِنَّكُمْ إِذًا مِثْلُهُمْ ۗ إِنَّ
اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ۗ ﴾

(النساء : 140)

ความว่า : “และแน่นอนอัลลอฮ์ได้ทรงประทานลงมาแก่พวกเจ้าแล้วในคัมภีร์นั้นว่า เมื่อพวกเจ้าได้ยินบรรดาโองการของอัลลอฮ์ โองการเหล่านั้นก็ถูกปฏิเสธศรัทธาและถูกเขี่ยหยัน ดังนั้นพวกเจ้าจงอย่านั่งร่วมกับพวกเขา จนกว่าพวกเขาจะพูดคุยกันในเรื่องอื่นจากนั้น แท้จริงพวกเจ้านั้น ถ้าเช่นนั้นแล้วก็เหมือนพวกเขา แท้จริงอัลลอฮ์จะทรงรวบรวมบรรดามุนาฟิกและบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาไว้ในนรกญะฮันนัมทั้งหมด”

(อันนิสาฮ์ : 140)

2.3.5.7 การยอมรับอัลลีหุรุ อรรูกอ

การใช้อัลลีหุรุ (ไสยศาสตร์) อรรูกอ (เวทมนต์คาถา) ซึ่ง ได้แก่ อัศศ็อรฟ¹ (الصرف)

¹ อัศศ็อรฟคือ การกระทำทางไสยศาสตร์อย่างหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพของคนหนึ่งที่เคยรักให้เป็นเกลียดชัง เช่นทำให้ชายคนหนึ่งที่เคยรักภรรยาของเขา กลับกลายเป็นเกลียดชังเธอ

และอัลอฎุฟ¹ (العطف) เป็นต้น ดังนั้นผู้ใดกระทำหรือพอใจต่อสิ่งนั้น เขาก็คือผู้ปฏิเสธ

อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ﴾

(البقرة : 102)

ความว่า : “และเขาทั้งสอง (ฮารุตและมารุต) จะไม่สอน (วิชาไสยศาสตร์) ให้แก่ผู้ใดจนกว่าจะกล่าวว่า แท้จริงเราเพียงเป็นผู้ทดสอบเท่านั้น ท่านจงอย่าปฏิเสธศรัทธาเลย”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : 102)

ท่านอะบูสุรรอยเราะฮ์ ﷺ ได้รายงานจากท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า :

((اجتنبوا السبع الموبقات، قالوا : يا رسول الله ، وما هن ؟ قال : الشرك بالله ، والسحر))

(رواه البخاري، 1997 : 2766)

ความว่า : “จงห่างไกลจากสิ่งอันตรายเจ็ดอย่าง พวกเขาถามว่า โอ้อันเราะฮ์ลุลลอฮ์ มันคืออะไรหรือ ? ท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ตอบว่า มันคือการตั้งภาคีกับอัลลอฮ์ และวิชาไสยศาสตร์”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy , 1997 : 2560)

ท่านอิบนุ มัสอูด ﷺ กล่าวว่า

((سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول : إن الرقى والتائم والتولة شرك))

(رواه ابو داود، د.ت : 3883)

ความว่า : “ฉันได้ยินท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ กล่าวว่า แท้จริงเครื่องเวทมนต์ คาถาต่าง ๆ² และเครื่องของเสน่ห์ต่างๆ นั้นเป็นการตั้งภาคี”

(บันทึกโดย Abū Dāwūd, n.d. :

3883)¹

¹ อัลอฎุฟคือ เป็นการกระทำทางไสยศาสตร์อย่างหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้คนหนึ่งล้มลงในสิ่งที่เขาไม่รักมาก่อน ทั้งนี้โดยทางวิธีการต่าง ๆ ที่เป็นวิธีการของชัยฏอน

² อรรูกอที่เรียกกันว่า อัลอะซาอิม (ความตั้งใจ) นั้น มีหลักฐานชี้ชัดในเรื่องเฉพาะสิ่งที่ปราศจากการตั้งภาคี ท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ ﷺ ได้อนุญาตให้ทำได้ เพื่อขับไล่ตัวมาร พืชสัตว์และอื่นๆ ส่วนอรรูกอที่มีการตั้งภาคีขึ้นเช่น การกล่าวขอด้วยนามของมะลาอิกะฮ์ บรรดานบีและญิน เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดเป็นสิ่งที่ไม่อนุญาต และเป็นความหมายของหะดีษบทนี้ (Sulaimān ibn Abdullāh, 1970 : 165)

2.3.5.8 การช่วยเหลือผู้อื่นในทางเสียหาย

ในทางเสียหายในที่นี้คือ การทำให้ผู้อื่นปฏิบัติในสิ่งที่เป็นภาคีหรือสร้างความเสียหายชื่อเสียงและเกียรติยศโดยเจตนาเช่นผู้ที่ให้การช่วยเหลือบรรดาผู้ตั้งภาคีและให้ความร่วมมือในการทำลายล้างมุสลิม

ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴾

(المائدة : 51)

ความว่า : “และผู้ใดในหมู่พวกเจ้า เอาพวกเขามาเป็นมิตรแล้วไซ้ร้ แน่นอนผู้นั้นก็เป็นคนหนึ่งในพวกเขา แท้จริงอัลลอฮฺนั้นจะไม่ทรงแนะนำกลุ่มคนที่อธรรม”

(อัลมาอิดะฮฺ : 51)

2.3.5.9 สามารถปฏิเสธบทบัญญัติอิสลามเฉพาะบุคคล

ผู้ใดเชื่อมั่นว่าบางคนนั้นเขาสามารถออกจากบทบัญญัติของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ เขาผู้นั้นคือผู้ปฏิเสธ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴾

(آل عمران : 85)

ความว่า : “และผู้ใดแสวงหาศาสนาหนึ่งศาสนาใดอื่นจากอิสลามแล้ว ศาสนานั้นก็จะไม่ถูกรับจากเขาเป็นอันขาด และในปรโลกเขาจะอยู่ในหมู่ผู้ขาดทุน”

(อาละอิมรอน : 85)

สิ่งเหล่านี้ด้วยได้รวมถึงการปฏิเสธอายะฮฺอัลกุรอานที่ว่า :

﴿ وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ ۗ ﴾

¹ อัลอัลบานีย์ กล่าวว่า เป็นหะดีษเศาะหี้หฺ (al-Albāniy, 1417 : 3883)

(الأنعام : 153)

ความว่า : “และแท้จริง นี่คื้ทางของข้าอันเที่ยงตรง พวกเจ้าจงปฏิบัติตามมันเถิด และอย่าปฏิบัติตามหลาย ๆ ทาง เพราะมันจะทำให้พวกเจ้าแยกออกไปจากทางของพระองค์”

(อัลอันอาม : 153)

2.3.5.10 การผินหลังให้กับศาสนาของอัลลอฮฺ ﷻ

การผินหลังในที่นี้หมายถึงการไม่ยอมรับเรื่องต่างๆของศาสนาโดยที่เขาไม่ศรัทธาและไม่ปฏิบัติตามที่ศาสนากำหนดไว้อย่างชัดเจน โดยใช้จำนวนคำสั่งใช้ให้ปฏิบัติหรือสั่งห้ามไม่ให้ปฏิบัติ

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสในอัลกุรอานว่า :

﴿ وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ ﴾

(الأحقاف : 3)

ความว่า : “แต่บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาเป็นผู้ผินหลังให้จากสิ่งที่พวกเขาถูกตักเตือน”

(อัลอะฮ์กอฟ : 3)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า :

﴿ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴾

(السجدة : 22)

ความว่า : “และใครเล่าจะอธรรมยิ่งไปกว่าผู้ที่ได้ถูกเตือนให้รำลึกถึงอายะฮ์ต่างๆ ของพระผู้เป็นเจ้าของเขา แล้วเขาก็ผินหลังให้มัน แท้จริงเราเป็นผู้ลงโทษบรรดาผู้กระทำผิดอย่างรุนแรง”

(อัลสัจญะฮ์ : 22)

จากการอธิบายทั้งหมดข้างต้นพอสรุปได้ว่า ทุกสิ่งที่ทำให้สิ้นสภาพของการเป็นมุสลิมเหล่านั้น ไม่ว่าจะทำขึ้นมาด้วยการเขี่ยหยัน หรือล้อเล่น หรือจริงจัง หรือหวาดกลัวก็ตาม จะต้องสิ้นสภาพการเป็นมุสลิม เว้นแต่ในกรณีที่ถูกบังคับเท่านั้น ทั้งหมดนั้นล้วนแล้วแต่เป็นภัย

อันตรายใหญ่ยิ่งและเกิดขึ้นมากที่สุด ฉะนั้นจำเป็นที่มุสลิมจะต้องระมัดระวังและหาความเกรงว่าจะเกิดขึ้นกับตัวเอง

2.4 ประเภทของเตาฮีด

บรรดาอุละมาอ์อะฮ์ลุล อัสสุนนะฮ์ ได้มีความแตกต่างในเรื่องของการอธิบายและการแบ่งประเภทของเตาฮีด ตามทัศนะของแต่ละคน ซึ่งความจริงแล้วเป็นความแตกต่างที่อยู่ในความหมายเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากคัวบทอัลกุรอานหรืออัลหะดีษมิได้ระบุถึงประเภทของเตาฮีดไว้อย่างชัดเจน (al-Tamīmiy, n.d. : 42)

2.4.1 อุละมาอ์ต่อการแบ่งเตาฮีด

การแบ่งกลุ่มของอุละมาอ์อะฮ์ลุลอัสสุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์ในการแบ่งประเภทของเตาฮีดออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ (al-Khumaiyis, n.d. : 43) ดังนี้

(1) กลุ่มอุละมาอ์ที่แบ่งเตาฮีดออกเป็นสามประเภท

ตามทัศนะของอุละมาอ์กลุ่มนี้มีความเห็นว่า เตาฮีดแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

- 1- เตาฮีดอัรรูบูบียะฮ์ (Tauhīd al-Rubūbiyah)
- 2- เตาฮีดอัลอูลูฮียะฮ์ (Tauhīd al-Ulūhiyah)
- 3- เตาฮีดอัลอัสมาอ์วัศซิฟัต (Tauhīd al-Asmā' wa al-Sifāt)

มีอุละมาอ์รุ่นหลังบางท่านได้เพิ่มประเภทเตาฮีดนอกเหนือจากทั้งสามประเภทนี้อีกหนึ่งประเภทคือ เตาฮีดอัลอิตติบาอ์ (Tauhīd al-Ittibā') หรือเตาฮีดอัลฮากิมียะฮ์ หมายถึงผู้เป็นบ่าวจะต้องยึดถืออัลกุรอานและอัลหะดีษเป็นธรรมนูญแห่งชีวิต ซึ่งความจริงแล้วอยู่ในประเภทเดียวกับเตาฮีดอัลอูลูฮียะฮ์ (al-Tamīmiy, n.d. : 43)

(2) กลุ่มอุละมาอ์ที่แบ่งเตาฮีดออกเป็นสองประเภทคือ

ตามทัศนะของอุละมาอ์กลุ่มนี้มีความเห็นว่า เตาฮีดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เตาฮีดอัลมะอริฟะฮ์ วัลอิษบาด¹ (Tauhīd al-Ma'rifah wa al-Ithbāt) และเตาฮีดอัลก้อศุด วัลญะลาบ² (Tauhīd al-Qasd wa al-Talab) อุละมาอ์บางท่านได้แบ่งเตาฮีดเป็นสองประเภทคือ เตาฮีดอัลอิลมียะฮ์

¹ หมายถึง เตาฮีดอัรรูบูบียะฮ์และเตาฮีดอัลอัสมาอ์วัศซิฟัต ส่วนที่เรียกว่าเตาฮีดอัลมะอริฟะฮ์ซึ่งแปลว่าการรู้จัก เพราะว่าการรู้จักอัลลอฮ์นั่นคือ การรู้จักพระนามของพระองค์ คุณลักษณะและการกระทำของพระองค์ ส่วนคำว่าอิษบาดซึ่งแปลว่าการยืนยัน หมายถึงการยืนยันพระนาม คุณลักษณะและการกระทำของอัลลอฮ์ตามที่พระองค์ได้ยืนยันไว้ (al-Tamīmiy, n.d.: 44)

² หมายถึง เตาฮีดอัลอูลูฮียะฮ์ สาเหตุที่เรียกว่าเตาฮีดอัลก้อศุด ซึ่งแปลว่าการตั้งจิต เพราะผู้เป็นบ่าวจะต้องตั้งจิตมั่นกับค็อด อัลลอฮ์ พระองค์เดียว ส่วนคำว่าอัลญะลาบ ซึ่งแปลว่าปรารถนา เพราะผู้เป็นบ่าวมีความปรารถนาในความเมตตาและความโปรดปรานจากพระองค์อัลลอฮ์ (al-Tamīmiy,n.d.: 44)

อัลเคาะบะรียฺ¹ (Tauhīd al-Ilmiy al-Khabariy) และเตาฮีดอัลอิรอดียฺ อักฎาะละบียฺ² (Tauhīd al-Īrādiy al-Talabiy) หรือ เตาฮีดอัลเกาล์ลียฺ³ (Tauhīd al-Qauliy) และเตาฮีดอัลอะมะลียฺ⁴ (Tauhīd al-‘Amaliy) และยังมีอุละมาอ์บางท่านได้แบ่งเตาฮีดเป็นสองประเภทที่แตกต่างออกไปอีกคือ เตาฮีดอัลสียาคะฮฺ⁵ (Tauhīd al-Siyādah) และเตาฮีดอัลอิบาดะฮฺ⁶ (Tauhīd al-Ibādah)

จากการแบ่งประเภทของเตาฮีดตามทัศนะของอุละมาอ์ข้างต้น มีวิธีการพิจารณาในการแบ่งเตาฮีดที่ต่างกัน กล่าวคือการแบ่งเตาฮีดเป็น 2 ประเภท พิจารณาด้านความรู้และการปฏิบัติ ส่วนการแบ่งเตาฮีดเป็น 3 ประเภท กล่าวคือ โดยพิจารณาสิ่งที่เกี่ยวข้องกันและหัวข้อของเตาฮีด อย่างไรก็ตามการแบ่งเตาฮีดทั้งสองด้านพิจารณานั้นเป็นการแบ่งที่อยู่ในความหมายเดียวกันเพียงแต่การใช้สำนวนเท่านั้นที่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยยึดการแบ่งเตาฮีดประเภทนี้ในการวิจัย เพราะเป็นแบ่งประเภทที่สมบูรณ์ เนื่องจากเป็นการยึดมั่นตามแนวทางสะลัฟ

2.4.2 การแบ่งเตาฮีดโดยการพิจารณาส่งที่เกี่ยวข้องกันและหัวข้อของเตาฮีดแล้วเตาฮีดแบ่งออกเป็น 3 ประเภทได้แก่

2.4.2.1 เตาฮีดอรรูบียะฮฺ

¹ หมายถึง เตาฮีดอรรูบียะฮฺและเตาฮีดอัลอัสมาอ์ศคิฟาด ที่เรียกว่าเตาฮีดอัลอิลมียฺ ซึ่งแปลว่าแห่งความรู้ เพราะเป็นเตาฮีดที่ให้ความรู้เกี่ยวกับพระองค์อัลลอฮฺ และที่เรียกว่าอัลเคาะบะรียฺซึ่งแปลว่ารายงาน เพราะเตาฮีดประเภทนี้จะได้รับการรายงานของอัลกุรอานและอัลหะดีษ (al-Tamīmiy, n.d.: 45)

² หมายถึง เตาฮีดอูลูฮียะฮฺ ที่เรียกว่าเตาฮีดอิรอดียฺ ซึ่งแปลว่าปรารถนา เพราะผู้เป็นบ่าวมีความปรารถนาในการทำอิบาดะฮฺ และที่เรียกว่า ฎะละบียฺซึ่งแปลว่าวิงวอน เพราะผู้เป็นบ่าวต้องวิงวอนต่อพระองค์อัลลอฮฺในการทำอิบาดะฮฺ (al-Tamīmiy, n.d.: 45)

³ หมายถึง เตาฮีดรูบียะฮฺและเตาฮีดอัสมาอ์ศคิฟาด สาเหตุที่เรียกว่าเตาฮีดเกาล์ลียฺ ซึ่งแปลว่าคำกล่าว เพราะเป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับเตาฮีดอูลูฮียะฮฺที่เน้นเกี่ยวกับการปฏิบัติ ในส่วนของเตาฮีด ส่วนเตาฮีดนี้จะเจาะจงเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคำกล่าวผสมกับการรู้จักอัลลอฮฺด้วย (al-Tamīmiy, n.d.: 45)

⁴ หมายถึง เตาฮีดอูลูฮียะฮฺ สาเหตุที่เรียกว่าเตาฮีดอะมะลียฺ ซึ่งแปลว่าการทำงาน เพราะมันครอบคลุมทุกการทำงานของบ่าวทั้งภายนอกและภายใน (al-Tamīmiy, n.d.: 46)

⁵ หมายถึง เตาฮีดรูบียะฮฺและเตาฮีดอัสมาอ์ศคิฟาด ที่เรียกว่าเตาฮีดสียาคะฮฺ ซึ่งแปลว่าพลังอำนาจ เพราะความโดดเด่นของอัลลอฮฺในการกระทำ พระนามและคุณลักษณะของพระองค์ทำให้เกิดพลังอำนาจที่แท้จริง และการดำเนินงานที่สมบูรณ์ในการให้กำเนิด ให้ปัจจัยยังชีพ ให้เป็น ให้ตาย และการบริหารจัดการเป็นต้น (al-Tamīmiy, n.d.: 46)

⁶ หมายถึง เตาฮีดอูลูฮียะฮฺ สาเหตุที่เรียกว่าเตาฮีดอิบาดะฮฺ ซึ่งแปลว่าการเคารพภักดี หมายถึงการเคารพภักดีของบ่าวทั้งหมดคือเพื่ออัลลอฮฺเพียงองค์เดียวเท่านั้น (al-Tamīmiy, n.d.: 46)

1) ความหมายของเตาฮีดอรรูบียะฮฺ

ก. ความหมายด้านภาษาศาสตร์

คำว่า“รูบียะฮฺ” (Rubbiyah) เป็นภาษาอาหรับมาจากรากศัพท์ของคำว่า“ร็อบบ” (Rabb) อรรอฆิบ¹ (al-Rāghib, 1972 : 199) กล่าวว่า : คำว่า “ร็อบบ” (Rabb) เป็นคำอาการนามที่มีความหมายเป็นประธาน ซึ่งหมายถึงพระผู้อภิบาล และอรร็อบบ(al-Rabb) เป็นชื่อของอัลลอฮฺ ﷻ ดังนั้นจะใช้คำนี้กับสิ่งอื่นที่นอกเหนือจากพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ไม่ได้ นอกจากมีคำอื่นมาผสม (Ibrāhim Mustafā et al, 1972 : 321)

อัลอันบารีย์² (al-Anbāriy) กล่าวว่า : คำว่า “ร็อบบ” (Rabb) สามารถแบ่งความหมายออกเป็น 3 ประการคือ

1. “ร็อบบ” (Rabb) มีความหมายเป็น “อัลมาลิก” (al-Mālik) หมายถึงผู้ครอบครองและผู้เป็นเจ้าของ

2. “ร็อบบ” (Rabb) มีความหมายเป็น“อัสสัยิด อัลมุฏอ” (al-Sayyid al-Mutā’)

หมายถึงเจ้านายที่ได้รับการภักดี

3. “ร็อบบ” (Rabb) มีความหมายเป็น“อัลมุสลีหฺ” (al-Muslih) หมายถึงปรับปรุง (Ibn Manzūr, 1993 : 1/400)

อัฏเฏาะบะรียฺ (al-Tabariy, 1997 : 92) กล่าวว่า : บางทีอาจจะมีความหมายอย่างอื่นที่นอกเหนือจากความหมายทั้งสามประการดังกล่าว แต่ก็มันจะไม่พ้นจะวนกลับไปสู่ในบางส่วนของความหมายทั้งสาม

ข. ความหมายด้านวิชาการ

อิบน์ अबดุลลอฮฺ³ (Ibn Abdullāh, 1970 : 33) ได้ให้ความหมายของเตาฮีดอรรูบียะฮฺกล่าวว่า : คือการยอมรับว่าเอกองค์อัลลอฮฺ ﷻ เป็นผู้อภิบาลทุกสรรพสิ่ง ผู้ทรงสิทธิอำนาจปกครอง ผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงประทานปัจจัยยังชีพ ผู้ทรงให้ชีวิต ผู้ทรงเรียกชีวิตคืนกลับสู่พระองค์ (ความตาย) ผู้ทรงอำนวยคุณ ผู้ทรงลงโทษ ผู้ทรงตอบคำวิงวอนของผู้เดือดร้อนในยามขบขัน กิจการงานทุกอย่างเป็นสิทธิของพระองค์ ผู้ทรงสิทธิในการให้คุณงามความดีและผลประโยชน์

¹ ท่านคือ อัลหุเซน เป็น มุฮัมมัด เป็น อัลมุฟฏออล อัลอัศบะฮานียฺ มีฉายานามว่า อรรอฆิบ เสียชีวิตเมื่อปี ส.ศ. 425

² ท่านคือ อะบูบักรฺ มุฮัมมัด เป็น อัลกอเซ็ม เป็น บัซซาร เป็น อัลอันบารีย์ เกิดเมื่อปี ส.ศ. 271 เสียชีวิตเมื่อปี ส.ศ. 328

³ ท่านคือ สุตัยมาน เป็น अबดุลลอฮฺ เป็น มุฮัมมัด เป็น अबดุลวะฮาบ เกิดเมื่อปี ส.ศ. 1200 เสียชีวิตเมื่อปี ส.ศ.1233

ทั้งหมด ผู้ทรงอนุภาพเหนือทุกสิ่งที่พระองค์ปรารถนา ไม่มีผู้เข้าห็นส่วนกับพระองค์ และการศรัทธาต่อการกำหนดสถานะเป็นส่วนหนึ่งของเตฮิดประเภทนี้

เตฮิดอรรูบียะฮฺ เป็นการยืนยันในความเป็นหนึ่งของอัลลอฮฺ ﷻ ที่เกี่ยวกับอำนาจของพระองค์ เช่น การให้กำเนิด การครอบครอง การให้ปัจจัยยังชีพและการบริหารจัดการ เป็นต้น

2) หลักฐานต่าง ๆ ที่บ่งชี้ถึงเตฮิดอรรูบียะฮฺ

เพื่อความหนักแน่นต่อการยืนยันในรูบียะฮฺจากหลักฐานต่าง ๆ ทั้งหมดมาจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ

หลักฐานจากอัลกุรอาน

จากการศึกษาค้นคว้าอัลกุรอานจะพบมีอายะฮ์อัลกุรอานมากมายที่บ่งชี้ถึงเตฮิดรูบียะฮฺ แต่ขอยกเป็นตัวอย่างเพียงบางส่วน มีดังนี้

1. อัลลอฮ์คือ ผู้อภิบาลทุกสรรพสิ่ง ดังที่พระองค์ตรัสว่า :

﴿ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴾

(الفاتحة : 2)

ความว่า : “การสรรเสริญทั้งหลายนั้นเป็นสิทธิของอัลลอฮ์ พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก”

(อัลฟาติหะฮฺ : 2)

2. อัลลอฮ์คือ ผู้ทรงสิทธิอำนาจปกครอง ดังที่พระองค์ตรัสว่า :

﴿ وَبِاللَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴾

(المائدة : 18)

ความว่า : “และอำนาจแห่งบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดินและสิ่งที่อยู่ในระหว่างทั้งสองนั้น เป็นสิทธิของอัลลอฮ์เท่านั้น และยังพระองค์นั้นการกลับไป”

(อัลมาอิดะฮฺ : 18)

3. อัลลอฮ์คือ ผู้ทรงสร้าง บันดาล ดังที่พระองค์ตรัสว่า :

﴿ هُوَ اللَّهُ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ ﴾

(الحشر : 24)

ความว่า : “พระองค์คือ ผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงให้เกิด ผู้ทรงทำให้เป็นรูปร่าง”

(อัลฮัซร : 24)

4. อัลลอฮ์คือ ผู้ประทานปัจจัยยังชีพ ดังที่พระองค์ตรัสว่า :

﴿ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴾

(الذاريات : 51)

ความว่า : “แท้จริงอัลลอฮ์คือ ผู้ประทานปัจจัยยังชีพอันมากมาย ผู้ทรงพลัง ผู้ทรงมั่นคง”

(อัลซารียาต : 58)

5. อัลลอฮ์คือ ผู้ให้ชีวิตและความตาย ดังที่พระองค์ตรัสว่า :

﴿ الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ﴾

(الملك : 2)

ความว่า : “พระองค์ผู้ทรงให้มีความตายและให้มีความเป็น เพื่อจะทดสอบพวกเจ้าว่า ผู้ใดบ้างในหมู่พวกเจ้าที่มีผลงานดียิ่ง”

(อัลมุลก : 2)

6. อัลลอฮ์คือ ผู้ทรงอำนาจคุณและผู้ทรงลงโทษ ดังที่พระองค์ตรัสไว้ว่า :

﴿ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا ﴾

﴿ بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴾

(الفتح : 11)

ความว่า : “จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ใครเล่าจะมีอำนาจอันใดที่จะป้องกันพวกเจ้าจากอัลลอฮ์หากพระองค์ทรงประสงค์ให้ความทุกข์แก่พวกเจ้า หรือพระองค์ทรงประสงค์ให้ประโยชน์แก่พวกเจ้า แต่ว่าอัลลอฮ์ทรงตระหนักยิ่งในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ”

(อัลฟัตฮ : 11)

7. อัลลอฮ์คือ ผู้ทรงตอบรับคำวิงวอนของผู้เดือดร้อนในยามคับขัน ดังที่พระองค์

ตรัสไว้ว่า :

﴿ أَمِّنْ تُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ
الْأَرْضِ أَلَيْسَ لَهُ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴾

(النمل : 62)

ความว่า : “หรือผู้ใดเล่าจะตอบรับผู้ทุกข์ เมื่อเขาวิงวอนขอต่อพระองค์ และทรงปลดเปลื้องความชั่วร้ายนั้นและทรงให้พวกเจ้าเป็นผู้ปกครอง แผ่นดิน จะมีพระเจ้าอื่นคู่เคียงกับอัลลอฮ์หรือ ส่วนน้อยเท่านั้นที่พวก เจ้าจะใคร่ครวญ”

(อัลนัมล : 62)

8. อัลลอฮ์คือ ผู้ทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่งและมีสิทธิเหนือกิจการงานทั้งหมด ดังที่พระองค์ตรัสไว้ว่า :

﴿ قُلْ إِنْ الْأُمَمُ كَانَتْ لِلَّهِ ﴾

(آل عمران : 154)

ความว่า : “จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า แท้จริงกิจการนั้นทั้งหมด เป็นสิทธิ ของอัลลอฮ์เท่านั้น”

(อาละอิมรอน : 154)

9. อัลลอฮ์คือ ผู้ทรงสิทธิให้คุณงามความดี และผู้ทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง ดังที่พระองค์ตรัสไว้ว่า :

﴿ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴾

(آل عمران : 26)

ความว่า : “ความดีทั้งหลายนั้นอยู่ที่พระหัตถ์ของพระองค์ แท้จริงพระองค์ นั้นเป็นผู้ทรงอำนาจเหนือทุกสิ่งทุกอย่าง”

(อาละอิมรอน : 26)

หลักฐานจากอัลหะดีษ

ท่านอิบน์ อับบาส رضي الله عنه ได้รายงานจากเราะสูล ﷺ กล่าวว่า:

((اللهم لك الحمد أنت نور السموات والأرض ولك الحمد أنت قيم السموات والأرض ولك الحمد أنت رب السموات والأرض ومن فيهن))

... اللهم لك أسلمت وبك آمنت وعليك توكلت ... أنت إلهي لا إله إلا
((أنت

(رواه البخاري، 1997 : 7499)

ความว่า : “โอ้อัลลอฮ์ สำหรับพระองค์เท่านั้นที่ควรแก่การสรรเสริญ
พระองค์คือ (ผู้ประทาน) แสงสว่างแก่ฟากฟ้า พื้นแผ่นดิน และสำหรับ
พระองค์เท่านั้นที่ควรแก่การสรรเสริญ พระองค์คือผู้พิทักษ์และปกป้อง
ฟากฟ้า พื้นแผ่นดิน และสำหรับพระองค์เท่านั้นที่ควรแก่การสรรเสริญ
พระองค์คือผู้อภิบาลฟากฟ้า พื้นแผ่นดินและผู้ที่อยู่อยู่กับมัน... โอ้อัลลอฮ์
สำหรับพระองค์เท่านั้นฉันขอมัจฉาน (ชีวิตของฉัน) ด้วยกับพระ
องค์เท่านั้นที่ฉันศรัทธา และสำหรับพระองค์เท่านั้นฉันมอบหมาย (การ
งานทุกอย่าง) ของฉัน ... พระองค์คือพระเจ้าที่เที่ยงแท้ของฉัน ไม่มี
พระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้ นอกจากพระองค์”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy, 1997 : 7499)

2.4.2.2 เตาฮิดอัลอูลูฮียะฮ์

1) ความหมายของเตาฮิดอัลอูลูฮียะฮ์

ก. ความหมายด้านภาษาศาสตร์

เตาฮิดอัลอูลูฮียะฮ์ ประกอบด้วย สอง คำคือ คำ “เตาฮิด” ซึ่งได้อธิบายไปแล้ว กับ
คำ “อัลอูลูฮียะฮ์”

คำว่า “อูลูฮียะฮ์” ألوهية (Ulūhiyah) เป็นภาษาอาหรับมาจากคำกริยาของคำว่า ألى (Aliha) ألى (Ya’lahu) ألى (Ilāh) แปลว่า เคารพภักดี

คำว่า “อิลาฮ์” ألى (Ilāh) ในภาษาอาหรับจะให้ความหมายเป็นกรรมคือ มะอูลูฮ์
مألوه (Ma’lūh) หมายถึงผู้ที่สมควรเคารพสักการะบูชาและภักดี เตาฮิดอัลอูลูฮียะฮ์ จึงหมายถึง เอก
แห่งพระองค์อัลลอฮ์ในด้านการสวามิภักดิ์ต่อพระองค์ (Ibrāhīm Mustafā et al , 1972 : 321)

ข. ความหมายด้านวิชาการ

อัลคัมัยยิส (al-Khumaiyis, n.d. : 327) ได้ให้ความหมายของเตาฮิดอัลอูลูฮียะฮ์
คือ การรู้และการยอมรับว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ นั้นเป็นที่เคารพภักดีของสิ่งถูกสร้างทั้งหลาย พร้อม
ทั้งเอกภาพและบริสุทธิ์ใจในการอิบาดะฮ์ต่อพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ เพียงองค์เดียวเท่านั้น

อัลฟาซาน (al-Fauzān, 1999 : 46) ได้ให้ความหมายของเตาฮีดอัลอูลูฮียะฮ์ว่า คือ การให้เอกภาพแด่อัลลอฮ์ ﷻ ด้วยการกระทำของบ่าว ซึ่งชอบด้วยบัญญัติศาสนา โดยอยู่บนพื้นฐานแห่งการศรัทธาหรือการกราบไหว้ที่บริสุทธิ์ใจทั้งภายนอกและภายใน กล่าวคือการแสดงออก และเจตจำนงที่ครอบคลุมถึงความขำเกรง ความหวัง การวิงวอนขอพร การมอบหมาย และการขอมจำนวนคนเป็นต้น

เตาฮีดอัลอูลูฮียะฮ์สามารถเรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า เตาฮีดอัลอิบาอะฮ์ ซึ่งแปลว่าการเคารพภักดี เนื่องจากว่าผู้เป็นบ่าวจะต้องเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ เพียงองค์เดียวเท่านั้น (al-Fauzān, 1999 : 46)

เตาฮีดอัลอูลูฮียะฮ์ (Tauhid al-Ulūhiyah) เป็นการเคารพภักดีหรือการอิบาอะฮ์ของบ่าวทั้งหมดเพื่อพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ องค์เดียวเท่านั้น หรือในอีกความหมายหนึ่งว่าการยืนยันในความเป็นหนึ่งของอัลลอฮ์ ﷻ ด้วยการกระทำของบ่าว เช่น การละหมาด การถือศีลอดและการศออาห์ เป็นต้น

2) หลักฐานต่าง ๆ ที่บ่งชี้ถึงเตาฮีดอัลอูลูฮียะฮ์

หลักฐานจากอัลกุรอาน

หากได้ศึกษาอัลกุรอานจะพบว่ามียะฮ์อัลกุรอานมากมายที่กล่าวถึงเตาฮีดอัลอูลูฮียะฮ์ โดยทางตรงหรือทางอ้อมพอยกเป็นตัวอย่างได้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายในการสร้างฉินและมนุษย์คือ เพื่อเคารพภักดีต่อพระองค์อัลลอฮ์ เพียงองค์เดียวเท่านั้น ดังที่พระองค์ตรัสไว้ว่า :

﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴾

(الذاريات : 56)

ความว่า : “และข้ามิได้สร้างฉินและมนุษย์เพื่ออื่นใดเว้นแต่เพื่อเคารพภักดีต่อข้า”

(อัสซารียาต : 56)

2. หน้าที่สำคัญของบรรดาเราะฮ์ลุสในการเชิญชวนมวลมนุษย์คือการให้เอกภาพต่ออัลลอฮ์ ﷻ ในการทำอิบาอะฮ์ ดังที่พระองค์ตรัสไว้ว่า :

﴿ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ﴾

(النحل : 36)

ความว่า : “และโดยแน่นอนเราได้ส่งเราะซูลมาในทุกประชาชาติ (โดย
บัญญัติว่า) พวกท่านจงเคารพภักดีอัลลอฮ์ และจงหนีให้ห่างจากพวกเจว็ด”

(อันนัหฺล : 36)

3. อัลลอฮ์ มะลาอิกะฮ์และบรรดาอูละมาอ์ เป็นพยานในการยืนยันเตาฮีด
อัลอูลูอียะฮ์ ดังที่พระองค์ตรัสไว้ว่า :

﴿ شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا
إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴾

(آل عمران : 18)

ความว่า : “อัลลอฮ์ทรงยืนยันว่า แท้จริงไม่มีผู้ที่ควรได้รับการเคารพ
สักการะใด ๆ นอกจากพระองค์เท่านั้น และมะลาอิกะฮ์ และผู้มีความรู้ใน
ฐานะดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมนั้น ก็ยืนยันด้วยว่าไม่มีผู้ที่ควรได้รับการ
เคารพสักการะใด ๆ นอกจากพระองค์ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ
เท่านั้น”

(อาละอิมรอน : 18)

4. พระเจ้าที่ควรแก่การเคารพภักดีที่แท้จริงคือพระเจ้าผู้ทรงบังเกิดทุกสิ่งทุกอย่าง
ดังที่พระองค์ตรัสไว้ว่า :

﴿ بَدِيعَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنَّى يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُن لَّهُ صَاحِبَةٌ
وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٠١﴾ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا
هُوَ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴾

(الأنعام : 101-102)

ความว่า : “พระเจ้าทรงประดิษฐ์บรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน อย่างไรเล่าที่
พระองค์จะทรงมีบุตร โดยที่พระองค์มิได้ทรงมีคู่ครอง และพระองค์นั้น
ทรงบังเกิดทุกสิ่งทุกอย่าง และพระองค์ก็ทรงรู้ในทุกสิ่งทุกอย่างด้วย
นั้นแหละคืออัลลอฮ์ผู้เป็นพระเจ้าของพวกเขา ไม่มีผู้ควรได้รับการเคารพ
สักการะนอกจากพระองค์ผู้ทรงบังเกิดทุกสิ่งทุกอย่างเท่านั้น พวกเขาจึง
เคารพสักการะพระองค์เกิด และพระองค์ทรงเป็นผู้รับมอบหมายให้
คุ้มครองรักษาในทุกสิ่งทุกอย่าง”

(อัลอันอาม : 101-102)

อัญญาอะบะรียะได้อธิบายอายะฮ์นี้ว่า : อัลลอฮ์ได้สรรเสริญและกล่าวกับพวกที่ไม่เข้าใจว่า แท้จริงไม่มีสิ่งใดที่ต้องเคารพภักดีและทำการอิบะฮ์ นอกจากกับผู้ทรงบังเกิดทุกสิ่งทุกอย่างเท่านั้น ดังนั้นไม่สมควรที่จะทำอิบะฮ์ของพวกท่านและบรรดาผู้ที่อยู่ในฟากฟ้าและแผ่นดิน เว้นแต่ต้องบริสุทธิ์ใจต่อพระองค์ โดยไม่ต้องภาวักใด ๆ เพราะพระองค์เท่านั้นเป็นผู้ทรงบังเกิดทุกสิ่งทุกอย่างและสิทธิของผู้ถูกสร้างจะต้องทำคือเอกภาพต่อผู้ทรงสร้างด้วยการอิบะฮ์ (al-Tabariy, 1997 : 5/294)

จากการอธิบายของอัญญาอะบะรียะข้างต้นพอสรุปได้ว่า ผู้ทรงบังเกิดและผู้ทรงเป็น ผู้รับมอบหมายให้คุ้มครองรักษาในทุกอย่างทุกอย่างเท่านั้นคือ ผู้ที่สมควรได้รับการภักดี

5. บรรดาคัมภีร์แห่งฟากฟ้าทั้งหมดมีมติอย่างเอกฉันท์ว่าอัลลอฮ์ ^ﷻ องค์เดียวเท่านั้นที่สมควรแก่การเคารพสักการะ ดังที่อัลลอฮ์ตรัสไว้ว่า :

﴿ أَمْ آخَذُوا إِلَهًا مِّنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنْبِتُونَ ﴿٢١﴾ لَوْ كَانَ فِيهَا إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ﴿٢٣﴾ أَمْ آخَذُوا مِن دُونِهِ إِلَهًا قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرٌ مِّن مَّعَىٰ وَذِكْرٌ مِّن قَبْلِي ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾

(الأنبياء : 21-25)

ความว่า : “แต่ทว่าพวกเขา (มุชริกีน) ได้ยึดถือบรรดาพระเจ้าจากพื้นดิน โดยคิดว่าสิ่งเหล่านั้นสามารถจะให้คนตาย ฟิ้นขึ้นมาได้กระนั้นหรือ หากในชั้นฟ้าและแผ่นดินมีพระเจ้าหลายองค์นอกจากอัลลอฮ์แล้ว ก็จะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างแน่นอน อัลลอฮ์พระแห่งบัลลังก์ทรงบริสุทธิ์จากสิ่งที่พวกเขาเสกสรรปั้นแต่งขึ้น พระองค์จะไม่ทรงถูกสอบถามในสิ่งที่พระองค์ทรงปฏิบัติและพวกเขาต่างหากที่ถูกสอบถาม พวกเขาได้ยึดถือบรรดาพระเจ้าอื่นนอกจากพระองค์กระนั้นหรือ จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ขอให้พวกท่านนำหลักฐานของพวกท่านมา นี่คือนักบวชที่อยู่กับฉัน (อัลกุรอาน)

และคัมภีร์ที่มีอยู่ก่อนหน้านั้น (เตารอตและอินญิล) แต่ว่าส่วนใหญ่ของ พวกเขาไม่รู้อาณาจักร พวกเขายังผินหลังเมินห่างและเรามีได้ส่งเราะสุล

คนใดก่อนหน้าเจ้านอกจากเราได้วะหฺยูแก่เขาว่า แท้จริงไม่มีพระเจ้าอื่นใด ที่เที่ยงแท้ นอกจากข้า ดังนั้นพวกเจ้าจงเคารพภักดีต่อข้า”

(อัลอันบิยาอ์ : 21-25)

6. ผู้ที่ควรได้รับการเคารพสักการะอย่างแท้จริงคือ ผู้บริสุทธิ์จากการมีภรรยาและ ลูก ดังที่อัลลอฮฺตรัสไว้ว่า :

﴿ يَا هَلْ أَكْتَبَ لَا تَعْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ
 إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ
 وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ قَدْ أَنْتَهُوا خَيْرًا لَكُمْ
 إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهُ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا
 فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴾

(النساء : 171)

ความว่า : “อะฮฺลุ อัลกิตาบทั้งหลายจงอย่าปฏิบัติให้เกินขอบเขตในศาสนา ของพวกเจ้า และจงอย่ากล่าวเกี่ยวกับอัลลอฮฺ นอกจากสิ่งที่เป็นจริงเท่านั้น แท้จริงอัล-มะซีฮฺ อีซาบุตรของมัรยัมเป็นเพียงเราะสุลของอัลลอฮฺและเป็น เพียงคำรัสของพระองค์ที่ได้ทรงกล่าวมันแก่มัรยัม และเป็นเพียงวิญญาณ หนึ่งจากพระองค์เท่านั้น ดังนั้นจงศรัทธาต่ออัลลอฮฺและบรรดาเราะสุล ของพระองค์เถิด และจงอย่ากล่าวว่าสามองค์เลยจะหยุดยั้งเสียดิฉัน มันเป็น สิ่งดียิ่งแก่พวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮฺคือผู้ควรได้รับการเคารพสักการะแต่ เพียงองค์เดียวเท่านั้น พระองค์ทรงบริสุทธิ์จากการที่จะทรงมีพระบุตร สิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้าและสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินนั้นเป็นสิทธิของพระองค์ ทั้งสิ้น และเพียงพอแล้วที่อัลลอฮฺเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้คุ้มครองรักษา”

(อันนิสาอ์ : 171)

7. การยืนยันในเตาฮีดอัลอูลูฮียะฮฺคือจำเป็นต้องปลีกตัวออกจากการตั้งภาคีต่อ อัลลอฮฺ ﷻ ดังที่อัลลอฮฺตรัสไว้ว่า :

﴿ قُلْ أَىُّ شَىءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً قُلِ اللَّهُ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَأُوحِيَ إِلَى هَذَا الْقُرْآنِ لِأُنذِرْكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللَّهِ إِلَهَةً أُخْرَى قُلْ لَّا أَشْهَدُ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَهُهُ وَاحِدٌ وَإِنِّى بَرِىءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ﴾

(الأنعام : 19)

ความว่า : “จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่าสิ่งใดใหญ่ยิ่งกว่าในการเป็นพยาน จงกล่าวเถิดว่าอัลลอฮ์นั้นคือผู้เป็นพยานระหว่างฉันกับพวกท่าน และอัลกุรอานนี้ก็ได้ถูกประทานลงมาแก่ฉัน เพื่อที่ฉันจะได้ใช้อัลกุรอานนี้ ตักเตือนพวกท่านและผู้ที่ยึดอัลกุรอานไปถึง พวกท่านจะยืนยันโดยแน่นอน กระนั้นหรือว่า มีบรรดาที่เคารพสักการะอื่นร่วมกับอัลลอฮ์ จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่าฉันจะไม่ยืนยัน จงกล่าวเถิดแท้จริงพระองค์นั้นคือผู้ที่ควรแก่เคารพสักการะแต่เพียงองค์เดียวเท่านั้น และแท้จริงฉันขอปลีกตัวออกจากสิ่งที่พวกท่านให้มีภาคี (แก่อัลลอฮ์)”

(อัลอันอาม : 19)

หลักฐานจากอัลหะดีษ

1. มีหลายหะดีษรายงานของท่านนบี ﷺ ได้ทำการเชิญชวนมนุษย์สู่อิสลามและกล่าวคำปฏิญาณชะฮาดะฮ์ ดังคำกล่าวของท่านกับมูอาฮะษะ ขณะที่ท่านส่งมูอาฮะษะไปปกครองเมือง ยะมันว่า :

((فليكن أول ما تدعوهم إليه شهادة أن لا إله إلا الله وأنى رسول الله))

(رواه البخاري، 1997 : 1395)

ความว่า : “สิ่งแรกที่ท่านต้องเชิญชวนพวกเขาก็คือ กล่าวคำปฏิญาณว่าแท้จริงไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้ นอกจากพระองค์อัลลอฮ์และแท้จริงฉันนี่คือศาสนทูตของอัลลอฮ์”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy , 1997 : 1395)

ท่านอับนุ อุมร์ ได้รายงานจากท่านเราะฮ์ฎู ﷺ กล่าวว่า :

((أمرت أن أقاتل الناس حتى يشهدوا أن لا إله إلا الله وأن محمدا رسول الله))

(رواه البخاري، 1997 : 25 ومسلم ، 1996 : 22)

ความว่า : “ฉันถูกบัญชาให้ทำสงครามกับมวลมนุษย์ฉันกว่าพวกเขาจะ
 ปฏิญาณว่า : ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮฺ และแท้จริงมุฮัมมัดคือศาสนทูตของ
 อัลลอฮฺ”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy, 1997 : 25 ; Muslim, 1996 : 22)

2. ท่านเราะสูล ﷺ ได้แสดงความเป็นห่วงกับประชาชาติของท่านในเรื่องของ
 เตาฮีดอัลอูลูฮียะฮฺ

ท่านอุบาอะฮฺ เบน อัศศอมิต ได้รายงานว่ ท่านเราะสูล ﷺ ได้ทำการสัตยาบันกับ
 บรรดาผู้ชายและผู้หญิง แต่สิ่งแรกที่ท่านกล่าวในสัตยาบันคือ

((بايعوني على أن لا تشركوا بالله شيئا))

(رواه البخاري، 1997 : 18)

ความว่า : “พวกท่านจงให้สัตยาบันกับฉันว่า พวกท่านจะไม่ตั้งภาคีใด ๆ
 กับอัลลอฮฺ”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy, 1997 : 18)

ท่านอิบนุ มัสอูด ﷺ ได้รายงานจากท่านเราะสูล ﷺ กล่าวว่า :

((من مات وهو يدعو من دون الله ندا دخل النار))

(رواه البخاري، 1997 : 4497)

ความว่า : “ผู้ใดที่เสียชีวิตในขณะที่เขาขอวิงวอนต่อสิ่งอื่นที่นอกเหนือ
 จากอัลลอฮฺโดยเท่าเทียม เขาจะต้องตกนรก”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy, 1997 : 4497)

จากหะดีษข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า ผู้ที่ตั้งภาคีกับอัลลอฮฺ ﷻ ในเรื่องของการ
 อิบาอะฮฺ แน่นอนผู้นั้นจะต้องตกนรก

3) อิบาอะฮฺหรือกิจการศาสนา

จากการที่ได้นำเสนอมาว่าเตาฮีดอัลอูลูฮียะฮฺนั้นสามารถเรียกอีกชื่อว่าเตาฮีด
 อัลอิบาอะฮฺ ดังนั้นการที่จะเข้าใจเตาฮีดอัลอูลูฮียะฮฺได้ดีนั้น จะต้องเข้าใจกับคำว่าอิบาอะฮฺและ
 ประเภทของอิบาอะฮฺ

2) ต้องบริสุทธิ์ใจเพื่อพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ เพียงองค์เดียว ดังที่อัลลอฮ์ตรัสไว้ว่า :

﴿ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ ﴾

(البينة : 5)

ความว่า : “และพวกเขามีได้ถูกบัญชาให้กระทำอื่นใดนอกจากเพื่อเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ เป็นผู้มีเจตนาบริสุทธิ์ในการภักดีต่อพระองค์ เป็นผู้อยู่ในแนวทางที่เที่ยงตรงและดำรงการละหมาดและจ่ายซะกาต และนั่นแหละคือศาสนาอันเที่ยงธรรม”

(อัลบัยยูนิษ : 5)

3) ต้องสอดคล้องกับสิ่งที่ท่านนบี ﷺ ได้นำมา ดังที่อัลลอฮ์ตรัสไว้ว่า :

﴿ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴾

(الحشر : 7)

ความว่า : “และอันใดที่เราะฮ์ได้นำมาซึ่งพวกเจ้าก็จงยึดเอาไว้และอันใดที่ท่านได้ห้ามพวกเจ้าก็จงละเว้นเสีย พวกเจ้าจงยำเกรงอัลลอฮ์เถิดแท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงเข้มงวดในการลงโทษ”

(อัลหัชรู : 7)

ค. ประเภทของอิบาดะฮ์

จากความหมายของอิบาดะฮ์ที่ได้นำเสนอมาข้างต้นพบว่า อิบาดะฮ์นั้นจะครอบคลุมด้วยทุก ๆ อิริยบททั้งภายในและภายนอกได้แก่ การนิยัต การอ่าน และการกระทำ ซึ่งสามารถจำแนกอิบาดะฮ์ออกเป็น 3 ประเภทคือ อิบาดะฮ์ อุดิกอดีฮ์ อิบาดะฮ์ เกาลียะฮ์ และอิบาดะฮ์ อะมะลียะฮ์ (al-Khumaiyis, n.d. : 334)

1) อิบาดะฮ์ อุดิกอดีฮ์ หมายถึง อิบาดะฮ์ที่เกี่ยวกับการเชื่อมั่นและการศรัทธา ดังเช่น ศรัทธาว่าอัลลอฮ์นั้นคือผู้อภิบาลทุกสิ่งทุกอย่าง ผู้ทรงบังเกิดทุกสิ่งทุกอย่าง ผู้ทรงสิทธิอำนาจปกครอง ผู้ทรงอำนาจคุณและผู้ทรงลงโทษ พระองค์ทรงไม่เหมือนและภาคีกับใคร ๆ ทั้งสิ้น ไม่มีผู้ใดที่ควรแก่การเคารพภักดีโดยแท้จริงนอกจากพระองค์เพียงองค์เดียวเท่านั้น และเช่นเดียวกัน

กับการรักในอัลลอฮฺ ความหวัง ความเกรงกลัว การนอบน้อม การมอบหมาย และการบริสุทธิ์ใจใน การงานเพื่ออัลลอฮฺองค์เดียว สิ่งเหล่านี้ทั้งหมดเป็นส่วนของจิตใจในการอิบาดะฮฺ

2) อิบาดะฮฺ เกาลียฺ หมายถึง อิบาดะฮฺที่เกี่ยวกับคำพูด คำกล่าว ดังเช่น การกล่าว ปฏิญาณชะฮาดะฮฺ การอ่านอัลกุรอาน การกล่าวยักิรต์อัลลอฮฺ การสรรเสริญ การขอขอบคุณ การขอ อภัยโทษ การพูดจริง การเชิญชวนสู่การทำดีและห้ามการทำชั่ว สิ่งเหล่านี้ทั้งหมดเป็นส่วนองจิตใจ ในการอิบาดะฮฺ

3) อิบาดะฮฺ อะมะลียฺ หมายถึง อิบาดะฮฺที่เกี่ยวกับการกระทำ ดังเช่น การละหมาด การจ่ายซะกาต การถือศีลอด การประกอบพิธีหัจญ์ การญิฮาด หน้าที่และสิ่งเรียกร้องอื่น ๆ ที่อนุวัติ สิ่งเหล่านี้ทั้งหมดเป็นส่วนองอวัยวะในการอิบาดะฮฺ

2.4.2.3 เตาฮิดอัลอัสมาอ์ วัตศิฟัต

1) ความหมายของเตาฮิดอัลอัสมาอ์ วัตศิฟัต

ก. ความหมายด้านภาษาศาสตร์

คำว่า “อัสมาอ์” أسماء (Asmā') ในภาษาอาหรับ เป็นคำพหูพจน์ของ “อิสฺม” اسم (Ism) แปลว่า นาม นักภาษาศาสตร์มีความเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับรากศัพท์ของคำว่า “อิสฺม” اسم (Ism) นักภาษาศาสตร์แห่งเมืองบัสเราะฮฺ (al-Basriyūn) มีความเห็นว่ามาจากคำ “สุมุว” سمو (Sumuw) แปลว่า ความสูง ส่วนนักภาษาศาสตร์แห่งเมืองกุฟะฮฺ (al-Kufiyūn) มีความเห็นว่ามาจาก คำ “วัสฺม” وسم (Wasm) แปลว่า สัญลักษณ์ (Ibn al-Manzūr , 1997 : 6/378)

คำว่า “อิสฺม” اسم (Ism) ตามหลักไวยากรณ์นั้นหมายถึงคำที่ให้ความหมายในตัว มันเองโดยไม่ผูกพันกับเวลา (Ibrāhīm Mustafā, et al.1989 : 452) หรือหมายถึงคำที่บ่งบอกถึงสิ่ง หนึ่งที่ปรากฏแก่สายตาหรือมโนภาพ (al-Tamīmiy, n.d. : 32)

ส่วนคำว่า “ศิฟัต” صفات (Sifat) ในภาษาอาหรับ เป็นคำพหูพจน์ของ “ศิฟัต” صفة (Sifat) แปลว่า คุณลักษณะ ศิฟัตหมายถึง สิ่งที่ดำรงอยู่กับตัวตนที่สามารถจำแนกความ แตกต่างจากสิ่งอื่นที่มีตัวตนที่เป็นนามธรรมหรือที่เป็นกริยา (al-Tamīmiy, n.d. : 34) หรือศิฟัตคือ คำนามที่บ่งบอกถึงสภาพบางอย่างของตัวตนเช่น ดำ ขาว ฉลาด เขลา เป็นต้น เป็นสัญลักษณ์ที่ จำเป็นต้องอยู่กับตัวตน (Ibrāhīm Mustafā, et al. 1989 : 1037)

ข. ความหมายด้านวิชาการ

อิตตะมีมียฺ (al-Tamīmiy, n.d. : 31) ได้ให้ความหมายของเตาฮีดอัลฮัจญ์ว่า คือ การยอมรับในความเอกราชของอัลลอฮ์ ﷻ ด้วยกับพระนามอันวิจิตรและคุณลักษณะที่สูงส่งของพระองค์ตามที่ปรากฏในอัลกุรอานและอัลสุนนะฮ์ ศรัทธาในความหมายและหุกุม (บทบัญญัติ) ต่าง ๆ ของทั้งสอง

หรือเตาฮีดอัลฮัจญ์หมายถึง การศรัทธาในความเป็นเอกราชของอัลลอฮ์ ﷻ ในพระนามและคุณลักษณะของพระองค์ ตามที่พระองค์หรือท่านเราะฮ์สุลของพระองค์ได้ยืนยันไว้ทุกประการที่ปรากฏในอัลกุรอานและอัลหะดีษของท่านเราะฮ์สุล ﷺ โดยที่ปราศจากการเปลี่ยนแปลงหรือบิดเบือนคุณสมบัติของพระองค์แต่อย่างใด ปราศจากการปฏิเสธคุณลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งของพระองค์ และปราศจากการเหมือนกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่พระองค์ทรงบันดาลขึ้น ไม่มีพระนามใด ๆ ของอัลลอฮ์หรือคุณสมบัติจะเหมือนกับสิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง (al-Khumaiyis, n.d. : 401 ; Muhammad Hissān, 2003 : 65 ; al-Athariy, 2001 : 55 ; al-Uthaimīn, 1996 : 87-88) บรรดาอะฮ์ลุลอัสสุนนะฮ์ที่ดำรงในแนวทางที่ถูกตั้งทั้งหลายต่างยอมรับแนวทางนี้โดยที่พวกเขายึดกฏของอัลกุรอานที่ว่า :

﴿ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴾

(الشورى : 11)

ความว่า : “ไม่มีส่วนใดเสมอเหมือนพระองค์ และพระองค์เป็นผู้ทรงได้ยินผู้ทรงเห็น”

(อัลซุรอ : 11)

เตาฮีดอัลฮัจญ์เป็นการยืนยันในพระนามและคุณลักษณะต่าง ๆ ของอัลลอฮ์ ﷻ ตามความหมายที่ถูกตั้ง พร้อมทั้งปฏิเสธความเสมอเหมือนต่าง ๆ กับพระองค์

2) หลักฐานต่าง ๆ ที่บ่งชี้ถึงเตาฮีดอัลฮัจญ์ วัลฮัจญ์

เพื่อความหนักแน่นต่อการยืนยันในอัลฮัจญ์จากหลักฐานต่าง ๆ ทั้งหมดมาจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ

หลักฐานจากอัลกุรอาน

จากการศึกษาค้นคว้าอัลกุรอานจะพบมีอายะฮ์อัลกุรอานมากมายที่บ่งชี้ถึงเตาฮีดอัลฮัจญ์ วัลฮัจญ์ แต่ขอยกเป็นตัวอย่างเพียงบางส่วน มีดังนี้

1. อายะฮ์อัลกุรอานที่ยืนยันเกี่ยวกับพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ดังที่พระองค์ตรัสไว้ว่า :

﴿ وَبِاللّٰهِ الْاَسْمَاءِ الْحُسْنٰى فَادْعُوْهُ بِهَا وَذَرُوْا الَّذِيْنَ يُلْحِدُوْنَ فِيْ اَسْمَائِهِۦ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴾

(الأعراف : 180)

ความว่า : “และอัลลอฮ์นั้นมีบรรดาพระนามอันสวยงาม ดังนั้นพวกเจ้าจงเรียกหาพระองค์ด้วยพระนามเหล่านั้นเถิด และจงปล่อยบรรดาผู้ที่ทำให้เฉลในบรรดาพระนามของพระองค์เถิด พวกเขาเหล่านั้นจะถูกตอบแทนในสิ่งที่พวกเขากระทำ”

(อัลอะอฺรอฟ : 180)

อัลลอฮ์ได้ตรัสอีกว่า :

﴿ قُلْ اَدْعُوا اللّٰهَ اَوْ اَدْعُوا الرَّحْمٰنَ اَيًّا مَا تَدْعُوْنَ فَلَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى ﴾

(الإسراء : 110)

ความว่า : “จงกล่าวเถิด(มุฮัมมัด) พวกท่านจงเรียกอัลลอฮ์หรืออ้อเราะหฺมานเถิด อันใดก็ตามที่เจ้าเรียกสำหรับพระองค์นั้นมีพระนามที่สวยงามยิ่ง”

(อัลอิสรออ์ : 110)

2. อายะฮ์อัลกุรอานที่ยืนยันเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ดังที่พระองค์ตรัสไว้ว่า :

﴿ هُوَ اللّٰهُ الَّذِىْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَلِيْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللّٰهُ الَّذِىْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلْمُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيْزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٢٣﴾ هُوَ اللّٰهُ الْخَلِيْقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴾

(الحشر : 22-24)

ความว่า : “พระองค์คืออัลลอฮ์ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใดอีก นอกจากพระองค์ ผู้ทรงรอบรู้สิ่งเร้นลับและสิ่งเปิดเผย พระองค์คือผู้ทรงกรุณาปราณี ผู้ทรง

เมตตาเสมอ พระองค์คืออัลลอฮ์ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใด (ที่ถูกเคารพภักดี โดยเที่ยงแท้) นอกจากพระองค์ ผู้ทรงอำนาจสูงสุด ผู้ทรงบริสุทธิ์ ผู้ทรงความสามัคคี ผู้ทรงคุ้มครองการศรัทธา ผู้ทรงปกป้องรักษาความปลอดภัย ผู้ทรงอำนาจยิ่ง ผู้ทรงปราบให้เรียบร้อย ผู้ทรงความยิ่งใหญ่ มหาบริสุทธิ์แต่อัลลอฮ์ให้พ้นจากสิ่งที่พวกเขาตั้งภาคีต่อพระองค์ พระองค์คืออัลลอฮ์ ผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงให้บังเกิด ผู้ทรงทำให้เป็นรูปร่าง สำหรับพระองค์คือพระนามทั้งหลายอันสวยงามไพเราะ สิ่งที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินต่างแซ่ซ้องสดุดีพระองค์และพระองค์เป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงปรีชาญาณ”

(อัลหะซัร : 22-24)

บรรดาอุละมาอ์มีความเห็นว่า พระนามของอัลลอฮ์ ﷻ นั้นมิได้มีจำนวนที่จำกัดจน ส่วนในหะดีษที่กล่าวว่า “สำหรับอัลลอฮ์นั้นมีเก้าสิบเก้าพระนาม” หะดีษนี้ก็มิได้หมายถึงเป็นหะดีษที่ไปกำหนดกับจำนวนของพระนามทั้งหมด แต่จุดประสงค์ที่จริงของหะดีษนี้คือผู้ใดได้ท่องจำและเข้าใจในเก้าสิบเก้าพระนามของอัลลอฮ์พร้อมทั้งขอพรต่อพระองค์ด้วยพระนามดังกล่าว ผู้นั้นจะได้เข้าสวรรค์ (al-Salmān, 2002 : 28 ; al-Uthaimīn, 1987 : 14)

หลักฐานจากอัลหะดีษ

จากการศึกษาค้นคว้าอัลหะดีษจะพบว่า มีหะดีษจำนวนไม่น้อยที่บ่งชี้ถึงเตาฮีด อัลอัสมาอ์วัศซิฟาต แต่ขอยกเป็นตัวอย่างเพียงบางส่วน มีดังนี้

1. อัลหะดีษที่ยืนยันเกี่ยวกับพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ

ท่านอะบูซุรรอยเราะฮ์ได้รายงานจากท่านเราะฮ์ลุล ﷺ กล่าวว่า :

((إن لله تسعة وتسعين اسما ، مائة إلا واحدا ، من أحصاها دخل الجنة))

(رواه البخاري، 1997 : 2736 ورواه مسلم، 1996 : 2677)

ความว่า : “แท้จริงสำหรับอัลลอฮ์นั้นมีเก้าสิบเก้าพระนามคือหนึ่งร้อยเว้นแต่หนึ่ง ผู้ใดได้ท่องจำและเข้าใจ ผู้นั้นจะได้เข้าสวรรค์”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy, 1997 : 2736 ; Muslim, 1996 : 2677)

2. อัลหะดีษที่ยืนยันเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ :

ท่านญะรียร์ อิบน์ अबดุลลอฮ์¹ รายงานว่า :

((قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: لا يرحم الله من لا يرحم الناس))

(رواه البخاري، 1997 : 7376)

ความว่า : “ท่านเราะฮ์มุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่่า: อัลลอฮ์จะไม่ทรงปรานีกับบรรดาผู้ที่ไม่ปรานีมวลมนุษย์”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy, 1997 : 7376)

จากหะดีษนี้ อิบน์บักฎอกลกล่าวว่า : อิมามอัลบุคอรียก นำเอาหะดีษนี้เพื่อเป็นหลักฐานยืนยันคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ที่เรียกว่า อรเราะหุมะฮ์ เป็นหนึ่งในบรรดาคุณลักษณะ (ศิฟาต) ของอัลลอฮ์ ﷻ (al-‘Asqalāniy, n.d. : 13/358)

หลักการของอะฮ์ลุ อัสสุนนะฮ์ วัลญะมาอะฮ์เกี่ยวกับอัลอัสมาอ์ วัศศิฟาต

หลักการของอะฮ์ลุ อัสสุนนะฮ์ วัลญะมาอะฮ์เกี่ยวกับอัลอัสมาอ์ วัศศิฟาตคือยอมรับในพระนามของอัลลอฮ์และคุณลักษณะของพระองค์ ตามที่พระองค์ทรงแจ้งไว้ในอัลกุรอานด้วยพระองค์เองและตามที่เราะฮ์มุลลอฮ์ของพระองค์แจ้งไว้ในอัลหะดีษ

การศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์จะไม่สมบูรณ์ เว้นแต่จะต้องยึดหลักสำคัญต่อไปนี้ (al-Fauzān, 1999 : 79 ; al-Kumaiyis, n.d. : 405-409) คือ

1) ต้องยอมรับพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตามที่ปรากฏอย่างชัดเจนในอัลกุรอานและอัลหะดีษ โดยที่ปราศจากการตีความหรือบิดเบือนจากตัวบท

2) ปฏิเสธจากการเสมอเหมือนกับสิ่งที่ถูกบังเกิดทั้งหลาย ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ว่า :

﴿ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۖ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۖ ﴾

(الشورى : 11)

ความว่า : “ไม่มีส่วนใดเสมอเหมือนพระองค์ และพระองค์เป็นผู้ทรงได้ยินผู้ทรงเห็น”

(อิซซุรอ : 11)

3) ไม่ละเมิดขอบเขตจากสิ่งที่ปรากฏอยู่ในอัลกุรอานและอัลหะดีษในการศรัทธา

¹ ท่านคือ ญะรียร์ เบน अबดุลลอฮ์ เบน ญาบิร อัลบะญะดีย์ เสียชีวิตหลังจากปี ฮ.ศ. ที่ 51 (al-‘Asqalāniy, 1380 : 1/127)

4) ต้องยึดมั่นว่าพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ นั้นมีความหมายเป็นที่รู้
อย่างชัดเจนสามารถเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว

5) ต้องมอบหมายวิธีการของคุณลักษณะทั้งหมดนั้นต่ออัลลอฮ์ ﷻ โดยไม่พยายาม
ค้นหาสิ่งนอกเหนือจากความจำกัด

3) อัลอัสมาอ์ อัลหุสนา

ความหมายของอัลอัสมาอ์ อัลหุสนา

หมายถึงพระนามต่าง ๆ ของอัลลอฮ์นั้น มีความหมายอันวิจิตรงดงามมีความ
สมบูรณ์ยิ่ง ปราศจากความบกพร่อง ทรงเกียรติบริสุทธิ์ ยิ่งใหญ่อันจะหาสิ่งใดมาเปรียบปรานมิได้
ซึ่งพระนามเหล่านี้ทั้งหมดบ่งบอกถึงคุณลักษณะต่าง ๆ ของพระองค์ การสรรเสริญพระองค์ และ
พระนามเหล่านี้เป็นของพระองค์แต่ผู้เดียวที่กล่าว โดยพระองค์เองและท่านเราะสูลของพระองค์
เท่านั้น (al-Uthaimīn, 1987 : 6 ; al- Khumaiyis, n.d. : 409 ; Hikamiy,1990 : 1/112) ดังที่อัลลอฮ์ได้
ตรัสไว้ว่า :

﴿ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ﴾

(طه : 8)

ความว่า : “อัลลอฮ์ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เที่ยงแท้แน่นอนนอกจากพระองค์ สำหรับ
พระองค์นั้นมีพระนามอันสวยงามยิ่ง”

(ฎอฮา : 8)

ในบรรดาพระนามของอัลลอฮ์อันวิจิตรที่กล่าวไว้ในอัลกุรอานและอัลหะดีษคือ

ลำดับที่	พระนาม	อ่านว่า	ความหมาย
1	الرحمن	อรรเราะหฺมาน	ผู้ทรงกรุณาเสมอ
2	الرحيم	อรรเราะหิม	ผู้ทรงเมตตาเสมอ
3	الملك	อัลมะลิก	ผู้ทรงอำนาจสูงสุด
4	القدوس	อัลกุดุส	ผู้ทรงบริสุทธิ์
5	السلام	อัสสะลาม	ผู้ทรงสันติ
6	المؤمن	อัลมุมิน	ผู้ทรงคุ้มครองการศรัทธา

7	المهيمن	อัลมุฮัยมิน	ผู้ทรงปกป้องรักษาความปลอดภัย
8	العزیز	อัลอะซีซ	ผู้ทรงเดชานุภาพ
9	الجبار	อัลญับบาร	ผู้ทรงยิ่งใหญ่
10	المتكبر	อัลมุตะกับบิร	ผู้ทรงเกรียงไกร
11	الخالق	อัลคอลีก	ผู้ทรงสร้าง
12	البارئ	อัลบาริอฺ	ผู้ทรงบังเกิด
13	المصور	อัลมุเศวอิร	ผู้ทรงทำให้เป็นรูปร่าง
14	الغفار	อัลฆะมาะฟุฟาร	ผู้ทรงให้อภัยยิ่ง
15	القهار	อัลเกาะฮุฮฮาร	ผู้ทรงอำนาจ
16	الوهاب	อัลวะฮุฮฮาบ	ผู้ทรงให้
17	الرزاق	อรรเราะซุซซาก	ผู้ทรงประทานเครื่องยังชีพ
18	الفتاح	อัลฟิตตาค	ผู้ทรงเปิด ทรงพิชิต
19	العليم	อัลอะลีม	ผู้ทรงรอบรู้
20	القابض	อัลกอบิฏ	ผู้ทรงคุมอำนาจ
21	الباسط	อัลบาสิฏ	ผู้ทรงแผ่แผ่
22	الخافض	อัลคอฟิฏ	ผู้ทรงทำให้ตกต่ำ
23	الرافع	อรรรอฟิอฺ	ผู้ทรงทำให้สูงส่ง
24	المعز	อัลมุอิซซุ	ผู้ทรงให้มีเกียรติ
25	المذل	อัลมุฆิลลฺ	ผู้ทรงทำให้ต่ำต้อย
26	السميع	อัลสะมีอฺ	ผู้ทรงได้ยิน
27	البصير	อัลบะสิร	ผู้ทรงเห็น
28	الحكم	อัลหะกัม	ผู้ทรงตัดสิน
29	العادل	อัลอาดิล	ผู้ทรงเที่ยงธรรม
30	اللطيف	อัลละฎีฟ	ผู้ทรงอ่อนโยน
31	الخبير	อัลเกาะบิร	ผู้ทรงชำนาญการ
32	الحليم	อัลหะลีม	ผู้ทรงขันติ
33	العظيم	อัลอะซิม	ผู้ทรงยิ่งใหญ่

34	الغفور	อัลเกาะฟูร	ผู้ทรงให้อภัย
35	الشكور	อัชชะกูร	ผู้ทรงขบใจ
36	العلي	อัลอะลียุ	ผู้ทรงสูงส่ง
37	الكبير	อัลกะบิร	ผู้ทรงยิ่งใหญ่
38	الحفيظ	อัลหะฟิซ	ผู้ทรงพิทักษ์
39	المقيت	อัลมุกิต	ผู้ทรงคุ้มครอง
40	الحسيب	อัลหะสีบ	ผู้ทรงคำนวณ
41	الجليل	อัลญะลิล	ผู้ทรงสูงส่ง
42	الكريم	อัลกะริม	ผู้ทรงใจบุญ
43	الرقيب	อรรเราะกีบ	ผู้ทรงสอดส่อง
44	المجيب	อัลมูญิบ	ผู้ทรงตอบรับ
45	الواسع	อัลวาสิอฺ	ผู้ทรงกว้างขวาง
46	الحكيم	อัลหะกิม	ผู้ทรงปรีชาญาณ
47	الودود	อัลวะดุด	ผู้ทรงรักใคร่
48	المجيد	อัลมะญิด	ผู้ทรงประเสริฐ
49	الباعث	อัลบะอฺิซ	ผู้ทรงแต่งตั้ง
50	الشهيد	อัชชะฮีด	ผู้ทรงเป็นพยาน
51	الحق	อัลหุกฺ	ผู้ทรงสัจจะ
52	الوكيل	อัลวะกิล	ผู้ทรงรับมอบหมาย
53	القوي	อัลเกาะวียุ	ผู้ทรงพลัง
54	المتين	อัลมะติน	ผู้ทรงเหนียวแน่น
55	الولي	อัลวะลียุ	ผู้ทรงปกครอง
56	الحמיד	อัลฮะมิด	ผู้ทรงรับการสรรเสริญ
57	المحصي	อัลมุหฺศียุ	ผู้ทรงครอบคลุมทุกอย่าง
58	المبدئ	อัลมูบดอิอฺ	ผู้ทรงริเริ่ม
59	المعيد	อัลมูอฺิด	ผู้ทรงให้กลับคืน
60	المحيي	อัลมูหฺยิ	ผู้ทรงให้มีชีวิต

61	المميت	อัลมูมิต	ผู้ทรงให้ตาย
62	الحي	อัลหัยยู	ผู้ทรงเป็น
63	القيوم	อัลก็อัยยูม	ผู้ทรงดำรงด้วยพระองค์เอง
64	الواحد	อัลวาญิด	ผู้ทรงประสพ
65	الماجد	อัลมาญิด	ผู้ทรงไพโรจน์
66	الواحد	อัลวาหิด	ผู้ทรงเป็นหนึ่ง
67	الأحد	อัลอะหัด	ผู้ทรงเอกะ
68	الصمد	อัศเศาะมัด	ผู้ทรงเป็นที่พึ่ง
69	القادر	อัลกอดีร	ผู้ทรงสามารถ
70	المقتدر	อัลมุกตะดีร	ผู้ทรงกำหนด
71	المقدم	อัลมุกอ์ดิม	ผู้ทรงเริ่มแรก
72	المؤخر	อัลมุกอ์คิร	ผู้ทรงสุดท้าย
73	الأول	อัลเอาวัล	ผู้ทรงเป็นที่หนึ่ง
74	الآخر	อัลอาคิร	ผู้ทรงเป็นองค์สุดท้าย
75	الظاهر	อัซซุฮอสิร	ผู้ทรงปรากฏ
76	الباطن	อัลบะฏิน	ผู้ทรงซ่อนเร้น
77	الوالي	อัลวาลี	ผู้ทรงต่อเนือง
78	المتعالى	อัลมุตอะลีย์	ผู้ทรงทำให้สูงส่ง
79	البر	อัลบิรฺ	ผู้ทรงคุณธรรม
80	التواب	อัลเตวาบ	ผู้ทรงนโรโทษ
81	المنتقم	อัลมุนตะกิม	ผู้ทรงลงโทษ
82	العفو	อัลอะฟุ	ผู้ทรงยกโทษ
83	الرؤوف	อรรเราะฮูฟ	ผู้ทรงเอื้อเฟื้อ
84	مالك الملك	มาลิกุลมุลก	ผู้ทรงเป็นเจ้าของอำนาจ
85	ذوالجلال والإكرام	ซุลญะลาลิลอิครอม	ผู้ทรงสูงส่งและมีเกียรติ
86	المقسط	อัลมุกสิฎ	ผู้ทรงเที่ยงธรรม
87	الجامع	อัลญามิอฺ	ผู้ทรงรวบรวม

88	الغني	อัลเกาะนิยยู	ผู้ทรงร่ำรวย
89	المغني	อัลมุฆนี	ผู้ทรงทำให้ร่ำรวย
90	المانع	อัลมานอิ	ผู้ทรงยับยั้ง
91	الضار	อฎฎอร	ผู้ทรงให้โทษ
92	النافع	อัลนาฟอิ	ผู้ทรงให้คุณ
93	النور	อันนุร	ผู้ทรงรัศมี
94	الهادي	อัลฮาดี	ผู้ทรงชี้ทาง
95	البديع	อัลบะดีอฺ	ผู้ทรงประดิษฐ์
96	الباقي	อัลบากี	ผู้ทรงคงอยู่
97	الوارث	อัลวาริษ	ผู้ทรงให้รับมรดก
98	الرشيد	อรรเราะชีด	ผู้ทรงชี้แนะ
99	الصبور	อัศเศาะบูร	ผู้ทรงอดทน

4) อัสติฟาต อัลอูลา

ความหมายของอัสติฟาต อัลอูลา

ส่วนคำว่า “อัสติฟาต” แปลว่า คุณลักษณะ ส่วนคำว่า “อัลอูลา” แปลว่า สูงส่ง อัสติฟาต อัลอูลาหมายถึง คุณลักษณะของอัลลอฮฺที่สูงสุด สมบูรณ์ ไม่มีความบกพร่องใด ๆ ทั้งสิ้น แล้วพระองค์ท่านนั้นเป็นผู้สมควรได้รับความสมบูรณ์ที่สุด (al-Tamimiyy, n.d. : 35) ดังที่อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า :

﴿لِّلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوِّءِ ۗ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ﴾

(النحل : 60)

ความว่า : “สำหรับผู้ที่ไม่ศรัทธาต่อวันสิ้นโลก มีลักษณะแห่งความเลวร้าย และสำหรับอัลลอฮฺนั้นย่อมทรงคุณลักษณะอันสูงส่งที่สุด และพระองค์ทรงอำนาจยิ่งอีกทั้งทรงปรีชาญาณ”

(อันนะหฺลุ : 60)

อัลบะเราะวีซ ได้ให้ความหมายของ (วะลิตลอสฺ อัลมะฆะลุล อะอูลา) ในอายะฮ์ อัลกุรอานนี้ว่าคือ คุณลักษณะอันสูงส่งของอัลลอฮ์ซึ่งเป็นเตาฮีดที่ว่า : ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพภักดีโดยแท้จริงนอกจากพระองค์เท่านั้น (al-Baghawiy, 1986 : 3/73)

ประเภทของอัศฟีฟาต อัลอูลา

บรรดาอูละมาอ์อะฮ์ลุล อัสสุนนะฮ์ ได้แบ่งอัศฟีฟาตต่าง ๆ ของอัลลอฮ์ที่ยืนหยัดอยู่กับพระองค์ (ษุบุดียะฮ์)¹ ออกเป็น 2 ประเภทคือ

1) ษาคียะฮ์ (Zātiyah) หมายถึงคุณลักษณะของอัลลอฮ์ที่ดำรงอยู่กับพระองค์ ซึ่งไม่สามารถแยกออกจากพระองค์ได้ อันได้แก่ อัลอิลมฺ (การรอบรู้) อัลหะยาต (การเป็น) อัลกุদ্รต (ความสามารถ) อัลบะศิร (การเห็น) และอัลวัจฮ์ (พระพักตร์) เป็นต้น

2) ฟิอฺลียะฮ์ (Fi'liyah) หมายถึงคุณลักษณะของอัลลอฮ์ที่มีความเกี่ยวพันกับความประสงค์ของพระองค์ กล่าวคือหากพระองค์มีความประสงค์เมื่อใด พระองค์ก็สามารถที่จะทำได้ อันได้แก่ อัลคอดีล (การบังเกิด การสร้าง) อัลอิหฺยาอฺ (การให้เป็น) อัลอิมาตะฮ์ (การให้ตาย) อัลนุซูล (การลง) และอัลอิสติวอาอ์ อะลาอิรซฺ (การสถิตอยู่เหนือบัลลังก์ของพระองค์) เป็นต้น (al-'Uthaimīn, 1987 : 25 ; al-Sulamīy, 2001 : 269)

2.5 เตาฮีดในยุคของสะลัฟ

2.5.1 ความหมายของอัศสะลัฟ

(ก) ความหมายด้านภาษาศาสตร์

คำว่า “อัศสะลัฟ” السلف (al-Salat) เป็นคำภาษาอาหรับ มี 2 ความหมายดังนี้

1. อัศสะลัฟ หมายถึงสิ่งที่ผ่านมาจะเป็นคำพูดหรือการกระทำ ดังที่ปรากฏในอัลกุรอาน

﴿ وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّهُ

﴿ كَانَ فَحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ سَبِيلًا ﴾

(النساء : 22)

¹ หมายถึง คุณลักษณะต่าง ๆ ที่อัลลอฮ์ ทรงตรัสขึ้นช่นไว้กับพระองค์เองในอัลกุรอานและท่านเราะสูลของพระองค์กล่าวถึงกับพระองค์ในอัลหะดีษ ซึ่งทั้งหมดเป็นคุณลักษณะที่สมบูรณ์ ไม่มีบกพร่องใด ๆ ทั้งสิ้น (al-'Uthaimīn, 1987 : 21-22)

ความว่า : “และจงอย่าแต่งงานกับบรรดาหญิงที่บิดาของพวกเขาได้แต่งงานมาแล้ว นอกจากที่ได้ผ่านพ้นมาเท่านั้น แท้จริงมันเป็นสิ่งลามกและน่าเกลียดยิ่งและเป็นวิถีทางที่ชั่ว”

(อันนิสาฮ์ : 22)¹

2. อัศสะลัฟ หมายถึง ล่วงหน้าไปก่อน (ในอดีต) จะเป็นสิ่งของหรือกลุ่มชน เช่น กลุ่มที่เดินทางไปก่อน

อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ว่า :

﴿ فَلَمَّا آسَفُونَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٥﴾ فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلآخِرِينَ ﴿٥٦﴾

(الزخرف : 55-56)

ความว่า : “เมื่อพวกเขาได้ทำให้เรากริ้ว เราได้ตอบแทนพวกเขาอย่างเหมาะสมแล้วเราได้ให้พวกเขาจมน้ำทั้งหมด และเราได้ทำให้พวกเขาเป็นอดีตที่ล่วงเลยไปและอุทาหรณ์แก่คนรุ่นต่อ ๆ ไป”

(อัซซุครุฟ : 55-56)

(ข) ความหมายด้านวิชาการ

บรรดาอุละมาฮ์ทางอะกีดะฮ์ได้ให้ความหมายของ “อัศสะลัฟ” ทางวิชาการมีดังนี้

1. อัศสะลัฟ หมายถึง บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปในอดีตหรือเครือญาติที่มีอายุหรือสูงศักดิ์กว่าท่านและด้วยเหตุนี้ชนยุคแรกจากยุคเศาะหาบะฮ์และตาบิอินจึงเรียกว่า “อัศสะลัฟ อัศศอลิหฺ” (Ibrāhīm Mustafā et al, 1972 : 443-444)

2. อัศสะลัฟ หมายถึง กลุ่มชนตั้งแต่รุ่นเศาะหาบะฮ์ หรือเศาะหาบะฮ์กับตาบิอิน หรือเศาะหาบะฮ์กับตาบิอินและตาบิอิด-ตาบิอิน (al-Athariy, 2001 : 27)

รุ่นต่าง ๆ เหล่านี้ถือเป็นแบบอย่างที่ดีของการเป็นมุอ์มินในทุกๆ ด้านเช่น ด้านอะกีดะฮ์ อิบาเดฮ์ การยึดมั่นในศาสนาตลอดจนแง่มุมต่าง ๆ ของใช้ชีวิต ชนเหล่านี้จึงได้รับการยกย่อง การรับรองจากท่านนบี ﷺ ดังที่ปรากฏในหะดีษ

((خير الناس قرني ثم الذين يلونهم ثم الذين يلونهم))

(رواه البخاري، 1997 : 2651 ومسلم، 1996 : 2533)

¹ และมีความหมายเช่นเดียวกันนี้ในสุเราะฮ์ อัลอันฟาล อายะฮ์ที่ 38

ความว่า : “มนุษย์ที่ดีที่สุดคือผู้ในศตวรรษของฉัน (หมายถึงเหล่าเศาะหาบะฮฺ) หลังจากนั้นคือผู้ในศตวรรษต่อมา หลังจากนั้นคือผู้ในศตวรรษต่อมา”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy , 1997 : 2651, Muslim , 1996 : 2533)

ฉะนั้นนับจากตัวของท่านเราะฮูล ﷺ เอง บรรดาเศาะหาบะฮฺและตลอดมาถึง บรรดาตาบิอินและตาบิอินที่ปฏิบัติตามแนวทางของพวกเขาทั้งหมดโดยดีนั้น พวกเขาทั้งหมดบรรพชนยุคต้น (สะลัฟ) ของอุมมะฮฺนี้

ทุกคนที่เรียกร้องเชิญชวนไปสู่แนวทางเดียวกับสิ่งที่ท่านเราะฮูล ﷺ และบรรดาเศาะหาบะฮฺ และบรรดาผู้เจริญรอยตามเคยได้เรียกร้องเชิญชวนเอาไว้ เขาเหล่านั้นย่อมถือว่าอยู่ในแนวทางของชาวสะลัฟเช่นกัน

ฉะนั้นข้อจำกัดทางกาลเวลาจึงมิใช่อันใดในเรื่องดังกล่าว แต่เงื่อนไขสำคัญคือ ต้องมีความสอดคล้องตรงกันกับอัลกุรอานและอัซสุนนะฮฺทั้งในเรื่องของอะกิดะฮฺ บทบัญญัติต่าง ๆ และวิถีประพฤติ ปฏิบัติตามที่ชาวสะลัฟเข้าใจ ดังนั้นทุกคนที่ปฏิบัติสอดคล้องตรงกันกับอัลกุรอานและอัซสุนนะฮฺ เหล่านั้นคือผู้อยู่ในแนวทางของอัซสะลัฟ แม้พวกเขาจะไม่ได้มีชีวิตอยู่ในสถานที่หรือช่วงเวลาเดียวกับชาวสะลัฟในอดีตก็ตาม ส่วนผู้ใดที่ปฏิบัติแตกต่างขัดแย้งกับแนวทางของอัซสะลัฟ ก็ย่อมมิถูกยอมรับว่าเป็นพวกเดียวกัน แม้จะมีชีวิตอยู่ร่วมสถานที่หรือสมัยเดียวกันก็ตาม

2.5.2 เตาฮีดในยุคของเศาะหาบะฮฺ¹

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงแต่งตั้งนบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นเราะฮูล (ศาสนทูต) ของพระองค์ท่านสุดท้ายในช่วงเวลาที่สังคมมนุษย์โลกถ้วนถูกปกคลุมไปด้วยเงามืดของความเป็นญาฮิลียะฮฺ วิถีที่เต็มไปด้วยความเลวร้าย แดกแยกและสับสนวุ่นวาย ทำให้ชีวิตการเป็นผู้ของผู้คนทั้งหลาย ประหนึ่งยืนอยู่ริมขอบเหวนรกที่จวนจะตกลงไปสู่ความหายนะ พวกเขาโง่เขลาต่อหลักศาสนาของอัลลอฮฺ โดยไปถือเอาบรรดาเจว็ด ผู้นำหรือมนุษย์ด้วยกันขึ้นเป็นพระเจ้าและเป็นข้อตัดสินในกรณีปัญหาต่าง ๆ เนื่องจากพบเห็นบรรพบุรุษปฏิบัติและยึดถือมาเช่นนั้น ดังอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสไว้ว่า :

﴿ بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُّهْتَدُونَ ﴾

(الزخرف : 22)

¹ เศาะหาบะฮฺ หมายถึง ผู้ที่ได้พบกับท่านนบี ﷺ โดยที่เขาผู้นั้นเป็นมุสลิม และเสียชีวิตในศาสนาอิสลาม (Mahmūd al-Tahhān, 1987 : 198)

ความว่า : “เปล่าเลยพวกเขาบอกว่าแท้จริงเราได้พบเห็นบรรพบุรุษของเราอยู่ในแนวทางนี้ ดังนั้นเราจึงดำเนินตามแนวทางของพวกเขา”

(อิซซุครุฟ : 22)

แล้วอัลลอฮ์ ﷻ ก็ได้ทรงชี้นำและปลดปล่อยพวกเขาจากความมืดมนเหล่านั้น สู่ทางนำด้วยแสงสว่างแห่ง “อัลอิสลาม” จนทำให้พวกเขาเป็นประชาชาติเดียวกันที่ดีเลิศที่สุดเท่าที่มีมนุษย์ปรากฏขึ้นมาในโลก ทั้งนี้ด้วยความเมตตาของอัลลอฮ์ ﷻ ที่เกิดขึ้นมาจากการมีหลักการศรัทธาหรือเตาฮีดที่สะอาดบริสุทธิ์และแจ่มชัดที่สุดนั่นเอง พวกเขาจะไม่ยอมเคารพสักคิและเกรงกลัวต่อสิ่งอื่นใดอีกนอกจากอัลลอฮ์ ﷻ และจะไม่มอบการตัดสินใจในกรณีข้อขัดแย้งในปัญหาใด ๆ นอกจากกลับสู่คำสั่งของอัลลอฮ์ ﷻ และเราะสูลของพระองค์ (หรืออัลกูรออันและอัศสุนนะฮ์) เท่านั้น

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสกับพวกเขาว่า :

﴿ وَالسَّابِقُونَ الْأَوْلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ
بِإِحْسَنِ رِضَى اللَّهِ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴾

(التوبة : 100)

ความว่า : “บรรดาบรรพชนรุ่นแรกในหมู่ผู้อพยพ (ชาวมุฮาญิรีนจากมักกะฮ์) และในหมู่ผู้ให้ความช่วยเหลือ (ชาวอันศ็อรจากมะดีนะฮ์) และบรรดาผู้ดำเนินตามพวกเขาด้วยการทำดีนั้น อัลลอฮ์ทรงพอพระทัยในพวกเขาและพวกเขาก็พอใจในพระองค์ด้วย และพระองค์ทรงเตรียมไว้ให้พวกเขาแล้วซึ่งบรรดาสวนสวรรค์ที่มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านอยู่เบื้องล่าง พวกเขาจะพำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล นั่นคือชัยชนะอันใหญ่หลวง”

(อัตเตาบะฮ์ : 22)

ท่านอิมรอน¹ เป็น หุศัยนุ ได้รายงานจากท่านเราะสูล ﷺ กล่าวว่า :

((خير الناس قرني ثم الذين يلوهم ثم الذين يلوهم))

(رواه البخاري، 2651 : 1997 ومسلم، 1996 : 2533)

¹ ท่านคือ อิมรอน เป็น หุศัยนุ อัลกุซาอีย์ มีชื่อเล่นว่า อะบูนุญญุด เข้ารับอิสลามในปีสงครามคอบบ์ เสียชีวิตที่บักเราะฮ์ในปี ฮ.ศ. 52 (al-‘Asqalāniy, 1380 : 2/82)

ความว่า : “มนุษย์ที่ดีที่สุดคือผู้ในศตวรรษของฉัน (หมายถึงเหล่าเศาะหาบะฮฺ) หลังจากนั้นคือผู้ในศตวรรษต่อมา หลังจากนั้นคือผู้ในศตวรรษต่อมา”

(บันทึก โดย al-Bukhāriy ,1997 : 2651, Muslim ,1996 : 2533)

บรรดาเศาะหาบะฮฺได้รับการอบรมและได้รับการเรียนรู้หลักการศาสนาต่าง ๆ จากท่านเราะสูล ﷺ โดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องหลักการศรัทธาหรือเตฮิดซึ่งเป็นแกนหลักของศาสนา พวกเขาให้ความสนใจอย่างลึกซึ้ง ถูกต้องและสมบูรณ์แบบที่สุด ยึดมั่นอยู่ในจิตใจของพวกเขาโดยไม่มีข้อสงสัยหรือปฏิเสธแต่อย่างใด พวกเขาปฏิบัติตามแบบฉบับที่ปรากฏอยู่ในอัลกุรอานและอัซสุนนะฮฺของท่านนบี ﷺ ทุกประการ

ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวตอกย้ำถึงแนวทางและความถูกต้องของเศาะหาบะฮฺ โดยเฉพาะบรรดาเคาะลีฟะฮฺทั้งสี่

ท่านอัลอิรบาฎ¹ เป็น สารียะฮฺ ได้รายงานจากท่านเราะสูล ﷺ กล่าวว่า :

((فَإِنَّهُ مِنْ يَعْشُ مِنْكُمْ يَرَى اخْتِلَافًا كَثِيرًا وَإِيَّاكُمْ وَمَحَدَّثَاتِ الْأُمُورِ فَإِنَّهَا ضَلَالَةٌ فَمَنْ أَدْرَكَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمُهَدِّدِينَ عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِدِ))

(رواه الترمذي ، د . ت . : 2676)

ความว่า : “ดังนั้นแท้จริงผู้ใดในหมู่ของพวกเจ้าที่มีชีวิตต่อไป (หลังจากฉัน) พวกเขาจะพบกับความแตกแยกมากมาย และ (เมื่อเป็นเช่นนั้น) พวกเจ้าจงพึงระวังอุตริทั้งหลาย (เพราะสิ่งอุตริทั้งหลายนั้น) คือสิ่งที่หลงทาง ดังนั้นผู้ใดในหมู่ของพวกเจ้าพบกับเรื่องดังกล่าว เขาจะต้องยึดมั่นกับสุนนะฮฺของฉันและสุนนะฮฺของคุละฟะฮฺ รอชิดีน²ที่ได้รับทางนำ พวกเจ้าจงหมั่นมั่นด้วยพินกรรม”

(บันทึก โดย al-Tirmidhiy , n.d. : 2676)³

เมื่อมีการยึดมั่นตามการชี้แนะของท่านนบี ﷺ ในทุก ๆ เรื่องดังเช่นการยอมรับของเศาะหาบะฮฺโดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอะกีดะฮฺ จะยึดมั่นเหมือนกับอะกีดะฮฺท่านเราะสูลตลอด

¹ ท่านคือ อัลอิรบาฎ เป็น สารียะฮฺ อัศสุละมีเย เสียชีวิตหลังจากปี ฮ.ศ. 70 (al-'Asqalāniy, 1380 : 2/82)

² หมายถึง บรรดาเคาะลีฟะฮฺผู้นำทางที่ถูกต้องทั้งสี่ คือเคาะลีฟะฮฺอะบูบักรฺ อุมัร อุษมาน และอลี

³ อะบูอิซา กล่าวว่า เป็นหะดีษหะสันเศาะหีหฺ

ดังนั้นผู้ใดที่ยึดมั่นในอะกิละฮ์ที่ขัดแย้งกับอะกิละฮ์เศาะหาบะฮ์ จึงเป็นสาเหตุทำให้เกิดความแตกแยกในสังคมมุสลิมดังที่ปรากฏในหะดีษ

ท่านอับดุลลอฮ์¹ เป็น อัมรฺ ได้รายงานจากท่านเราะสูล ﷺ กล่าวว่า :

((تفترق أمتي على ثلاث وسبعين ملة ، كلهم في النار إلا ملة واحدة
قالوا : من هي يا رسول الله ؟ قال : ما أنا عليه وأصحابي))

(رواه الترمذي ، د . ت . : 2641)

ความว่า : “อุมมะฮ์ (ประชาชาติ) ของฉันจะแตกแยกเป็น 73 จำพวกทั้งหมดนั้นลงนรก เว้นแต่พวกเดียว เหล่าเศาะหาบะฮ์ถามว่า พวกนั้นคือใครเล่าโอ้อัยท่านเราะสูล ? ท่านตอบว่าคือ (แนวทาง) ที่ฉันและบรรดาเศาะหาบะฮ์ของฉันดำรงอยู่”

(บันทึกโดย al-Tirmidhiy, n.d. : 2641)²

เพื่อความชัดเจนในแนวทางของเศาะหาบะฮ์ จึงขอนำเสนอคำกล่าวของเศาะหาบะฮ์บางท่านที่บ่งบอกถึงเตาฮีดในยุคของพวกเขาว่าถูกต้องตามแนวทางที่ท่านบีมุฮัมมัด ﷺ ได้สั่งสอนไว้ดังนี้

1. คำกล่าวของอิบนุ อับบาส ﷺ ที่เกี่ยวข้องกับเตาฮีดว่า :

((تفكروا في كل شيء ولا تفكروا في ذات الله ، فإن بين السموات السبع إلى الكرسي سبعة آلاف نور ، وهو فوق ذلك))

ความว่า : “จงคิดในทุก ๆ เรื่องและจงอย่าคิดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับองค์ของอัลลอฮ์ แท้จริงระยะทางจากฟากฟ้าที่เจ็ดถึงอัลกุรสี (เก้าอี้ของอัลลอฮ์) นั้นคือเจ็ดพันรัศมีและพระองค์ทรงเหนือกว่านั้น” (Ibn Qaiyim, 1993 : 88)

¹ ท่านคือ อับดุลลอฮ์ เป็น อัมรฺ เป็น อัลอาศ เป็นเศาะหาบะฮ์ท่านหนึ่งที่ได้รายงานหะดีษจากท่านบีมาภพอสมควร เสียชีวิตหลังจากปี ฮ.ศ. 63 (al-‘Asqalāniy, 1380 : 1/436)

² อะบูอิซา กล่าวว่าเป็นหะดีษหะสันเศาะหี้หฺ

2. คำกล่าวของอะนุบัยกร¹ อัศคีดีคฺ رضي الله عنه ที่เกี่ยวข้องกับเตาฮีดว่า :

(أيها الناس إن كان محمد إلهكم الذي تعبدون ، فإن إلهكم قد مات ، وإن كان إلهكم الله الذي في السماء ، فإن إلهكم لم يموت ، ثم تلا : ﴿ وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ﴾ (آل عمران : 144)

ความว่า : “โอ้มวลมนุษย์เอ๋ย หากว่ามุฮัมมัดนั้นเป็นพระเจ้าที่พวกท่านเคารพสักการะอยู่ แท้จริงพระเจ้าของพวกท่านได้ถึงแก่กรรมแล้วและหากว่าอัลลอฮ์ผู้ซึ่งอยู่บนชั้นฟ้า นั้นคือพระเจ้าของพวกท่าน แท้จริงพระเจ้าของพวกท่านไม่ถึงแก่กรรม หลังจากนั้นท่านได้อัญเชิญอายะฮ์ อัลกุรอาน: ﴿ ความว่า : และมุฮัมมัดนั้นหาใช่อื่นใดไม่ นอกจากเป็นเราะสูลผู้หนึ่งเท่านั้น ซึ่งบรรดาเราะสูลก่อนจากเขาก็ได้ล่วงลับไปแล้ว ﴾” (Ibn Qaiyim, 1993 : 83)

3. คำกล่าวของอุมมุสะละมะฮ์² رضي الله عنها ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเตาฮีดอัสมาย์ วัศชิฟาต ว่า :

(الإستواء غير مجهول والكيف غير معقول والإقرار به إيمان والجحود به كفر)

ความว่า : “คุณลักษณะหรือซิฟัต อัลดิสติวായ์ นั้นไม่ใช่สิ่งที่ไม่เข้าใจ และกัยฟิยะฮ์ (วิธีการรายละเอียดอย่างไรนั้น) เป็นสิ่งไม่สามารถเข้าใจได้ และการยอมรับด้วยกับมันนั้นถือว่าเป็นสิ่งจำเป็น และการปฏิเสธไม่ยอมรับด้วยกับมันนั้นคือ กุฟรฺ (การปฏิเสธ) (al-Asqalāniy, n.d. :13/406)

จากการอธิบายต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอมาข้างต้นพอสรุปได้ว่าเตาฮีดในหมู่ของเศาะหาบะฮ์ยังคงไว้ซึ่งความถูกต้องอย่างครบถ้วนตามแบบฉบับของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ไม่มีการ

¹ ท่านคือ อับดุลลอฮ์ เป็น อุษมาน เป็น อามิร เป็น อัมรฺ เป็น กะอับ เป็น สะอูด ท่านเกิดหลังปีช้าง (คือปีที่ท่านเราะสูลประสูติ) 2 ปี 6 เดือน เป็นสหายที่ท่านเราะสูล ﷺ สนทนากที่สุด ก่อนที่ท่านเราะสูล ﷺ จะถูกแต่งตั้งเป็นศาสนทูต เมื่อท่านเราะสูล ﷺ ถูกแต่งตั้งเป็นศาสนทูตท่านก็เป็นคนแรกที่เข้ารับอิสลาม เป็นคนที่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับเราะสูล ﷺ ทั้งก่อนและหลังการถูกแต่งตั้งเป็นศาสนทูต เข้าร่วมสงครามพร้อมกับท่านเราะสูล ﷺ ทุกครั้งที่มีสงคราม เป็นผู้ถือธงอิสลามในวันสงครามตะบูก เป็นผู้นำอัยย์ ในปี ฮ.ศ. 9 ถูกแต่งตั้งเป็นเคาะลีฟะฮ์ คนแรกของโลกอิสลามด้วยความเห็นชอบของประชาชาติมุสลิมอย่างมากมาย เป็นผู้ที่ท่านเราะสูล ﷺ ทรงรักมากที่สุด และทรงขนานนามให้ว่า อัศคีดีคฺ (ผู้ที่มีความซัจจริง) เสียชีวิตเมื่อปี ฮ.ศ. 13 (al-'Asqalāniy, 1380 : 1/432)

² ท่านคือภรรยาของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ มีชื่อจริงว่า อินคิน เป็นดิ อะบีอุมัยยะฮ์ เป็น อัลมุญีเราะฮ์ เป็น อับดุลลอฮ์ เป็น อุมร์ เป็น อัลมุญีเราะฮ์ เป็น มัคชุม อัลมัคชুমียะฮ์ เสียชีวิตเมื่อปี ฮ.ศ.62 (al-'Asqalāniy, 1380 : 2/617)

เปลี่ยนแปลงหรือใช้แนวทางที่ต่างจากแนวทางของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ หากแต่พวกเขาได้ยึดมั่นตามแนวทางของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ดังที่พวกเขาได้รับการอบรมสั่งสอนจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ พวกเขาคือผู้ที่ปกป้องศีลธรรมแห่งเตาฮีดหลังจากที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้จากไป พวกเขาคือผู้ดูแลและเชิญชวนสู่แนวทางของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และเขาขึ้นห้อยอยู่บนหนทางของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ที่ได้อบรมสั่งสอนพวกเขาบนพื้นฐานของเตาฮีดรูนูบิยะฮฺ เตาฮีดอูลูฮิยะฮฺ และเตาฮีดอัสมอ้อวัศฟีฟาต ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของพวกเขาในอัลกุรอานว่า :

﴿ إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشِيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِكَأَيِّتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾ وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٦٠﴾

(المؤمنون : 57-60)

ความว่า : “แท้จริงบรรดาผู้ที่พวกเขาเป็นผู้มีจิตใจยำเกรงเนื่องจากความกลัวต่อพระเจ้าพวกเขา และบรรดาผู้ที่พวกเขาศรัทธาต่อสัญญาณต่าง ๆ แห่งพระเจ้าของพวกเขา และบรรดาผู้ที่พวกเขาไม่ตั้งภาคีต่อพระเจ้าของพวกเขา และบรรดาผู้ที่บริจาคสิ่งทีพวกเขาได้มาโดยจิตใจของเขาเปี่ยมได้ด้วย ความหวังเกรงว่า แท้จริงพวกเขาต้องกลับไปหาพระเจ้าของพวกเขา

(อัลมูมินูน : 57-60)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสอีกว่า :

﴿ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ نَجْبَهُ وَمِنْهُمْ مَن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾

(الأحزاب : 23)

ความว่า : “ในหมู่ผู้ศรัทธามีบุรุษผู้มีสัจจะต่อสิ่งที่พวกเขาได้สัญญาต่ออัลลอฮฺเอาไว้ ดังนั้นในหมู่พวกเขามีผู้ปฏิบัติตามสัญญาของเขา และในหมู่พวกเขามีผู้ที่ยังคอย (การตายชะฮีด) และพวกเขามีได้เปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด”

(อัลอะหฺซาบ : 23)

2.5.3 เตาฮีดในยุคของตาบิอิน¹

ในบรรดาชนชาวอัสสะลัฟที่ประเสริฐหรือดีเลิศที่สุดหลังจากบรรดาเศาะหาบะฮ์แล้วก็คือ บรรดาตาบิอิน ผู้ซึ่งได้พบกับบรรดาเศาะหาบะฮ์ ﷺ และสืบทอดเจตนารมณ์ของอิสลามต่อจากเศาะหาบะฮ์ ﷺ ดังที่ท่านเราะฮะฮูล ﷺ ได้กล่าวถึงพวกเขาไว้ในหะดีษว่า

((خير الناس قربي ثم الذين يلونهم ثم الذين يلونهم))

(رواه البخاري ، 1997 : 2651 ، مسلم ، 1996 : 2533)

ความว่า : “มนุษย์ที่ดีที่สุดคือผู้อยู่ในศตวรรษของฉัน (หมายถึงเหล่าเศาะหาบะฮ์) หลังจากนั้นคือผู้อยู่ในศตวรรษต่อมา หลังจากนั้นคือผู้อยู่ในศตวรรษต่อมา”

(บันทึกโดย al-Bukhāriy, 1997 : 2651; Muslim , 1996 : 2533)

บรรดาตาบิอินได้ยึดมั่นในศาสนาด้วยความจริงจังและบริสุทธิ์ใจที่ไม่มีมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ โดยเฉพาะในเรื่องของการศรัทธาและการยึดมั่นในเตาฮีด แม้ว่าจะมีแนวทางที่เบี่ยงเบนเกิดขึ้นมากมาย เช่นกลุ่มเคาะวาริจญ์ กลุ่มญะฮ์มิยะฮ์ และกลุ่มมูตะชีละฮ์ เป็นต้น แต่พวกเขายังคงดำรงรักษาเตาฮีดที่ถูกต้องตามแบบฉบับของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และเศาะหาบะฮ์ ﷺ เช่นกัน เพื่อเป็นการยืนยันว่าเตาฮีดในยุคนี้ยังสมบูรณ์แบบครบถ้วนจึงใคร่ขอแนะนำคําคำกล่าวของบรรดาตาบิอินบางท่านที่บ่งบอกถึงเตาฮีดในยุคนี้ยังสอดคล้องกับเตาฮีดในยุคของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และเศาะหาบะฮ์ ﷺ ทุกประการดังนี้

1. คำกล่าวของอิมามอัลเอาซายิฮ์² ที่ยืนยันถึงเตาฮีดที่ถูกต้องของพวกเขาลงจากที่แนวทางของกลุ่มญะฮ์มิยะฮ์ ได้แพร่ออกมาคือ

(كنا والتابعون متوافرون ، نقول : إن الله عز وجل فوق عرشه ، ونؤمن بما وردت به السنة من صفاته)

ความว่า : “พวกเราและบรรดาตาบิอินทั้งหมดที่มีอยู่กันมากมายต่างกล่าว ว่า : แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ นั้นทรงสถิตอยู่บนบัลลังก์และพวกเราศรัทธากับคุณลักษณะต่าง ๆ ของพระองค์ที่มาจากอัสสุนนะฮ์” (Ibn Qaiyim, 1993 :

88 ; al-Dhahabiy, 1991 : 137)

¹ ตาบิอิน หมายถึง ผู้ที่ได้พบกับเศาะหาบะฮ์โดยที่เขาเป็นมุสลิมและได้เสียชีวิตในศาสนาอิสลาม (Mahmūd al-Tahhān, 1987 : 202)

² ท่านคืออับดุลเราะหฺมาน เป็น อัมรฺ อัลเอาซายิฮ์ เสียชีวิตเมื่อปี ฮ.ศ. 157 (al-'Asqalāniy, 1380 : 1/493)

2. คำกล่าวของเราะบีอะฮ์¹ เป็น อับดุลเราะหฺมาน ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ดังที่รายงานโดย อิบน์ อุยัยนะฮ์² ว่า : ที่ยืนยันถึงเตาฮีดที่ถูกต้องของพวกเขาหลังจากที่แนวทางของกลุ่มอะฮ์ลิยะฮ์³ ได้แพร่ออกมาคือ

(سئل ربيعة عن قوله تعالى : ﴿الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى﴾ طه : 5)

كيف استواء ؟ قال : الإستواء غير مجهول ، والكيف غير معقول ، ومن

الله تعالى الرسالة ، وعلى الرسول ﷺ البلاغ ، وعلينا التصديق)

ความว่า : “ท่านเราะบีอะฮ์ได้ถูกถามเกี่ยวกับคำตรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ว่า :

﴿ผู้ทรงกรุณาปรานีทรงสถิตย์อยู่บนบัลลังก์﴾ (ฏอฮา:5) พระองค์นั้น

ทรงสถิตย์อย่างไร? ท่านตอบว่า : อัลอิสติวอ์ (การทรงสถิตย์) นั้นไม่ใช่

สิ่งที่ไม่สามารถเข้าใจ และกัยฟิยะฮ์ (วิธีการรายละเอียดต่างๆ) เป็นสิ่งที่

ไม่สามารถยอมรับได้ด้วยสติปัญญา และอรริสาละฮ์ (ทาสัน) นั้นมา

จากอัลลอฮ์ผู้ทรงสูงส่ง หน้าที่ของเราะฮ์ลุล⁴ คือการเผยแพร่ และหน้าที่

ของเราก็คือการยอมรับด้วยความสัจจริงเท่านั้น” (Ibn Qaiyim, 1993 : 94)

3. คำกล่าวของอิมามอะบูหะนีฟะฮ์⁵ ที่เกี่ยวข้องกับทะฮีดอัสมาอ์วัศฟีฟาตในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการทรงสถิตย์บนบัลลังก์ของอัลลอฮ์ ﷻ โดยท่านกล่าวว่า :

(من قال : لا أعرف ربي في السماء أم في الأرض قد كفر)

ความว่า : “ ผู้ใดที่กล่าวว่า : ฉันไม่ทราบพระเจ้าของฉันอยู่บนฟากฟ้า

หรือบนพื้นแผ่นดิน แท้จริงเขาได้ปฏิเสธไปแล้ว” ((Ibn Qaiyim, 1993 :

88 ; al-Dhahabiy, 1991 : 137)

ท่านยังได้กล่าวต่อไปอีกว่า :

(من أنكر أن الله عزوجل في السماء قد كفر)

ความว่า : “ ผู้ใดที่ปฏิเสธไม่ยอมรับว่า แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ ทรงอยู่บน

ฟากฟ้า แท้จริงเขาได้ปฏิเสธไปแล้ว” (al-Dhahabiy, 1991 : 137)

¹ ท่านคือ เราะบีอะฮ์ เป็น อับดุลเราะหฺมาน เป็นอาจารย์ของมาลิก เป็น อะนัส (al-‘Asqalāniy, 1380 : 1/347)

² ท่านคือ อะบูมุฮัมมัด ตูฟาน เป็น อุยัยนะฮ์ เป็น อะบีอิมรอน อัลกุฟี เกิดเมื่อปี ฮ.ศ. 198 (al-‘Asqalāniy, 1380 : 1/312)

³ ท่านคือ อัลนุอฺมาน เป็น ยาบิต เป็น ชุฏอ์ อัคตะมิมีย เป็นอิมามคนหนึ่งในบรรดาอิมาม สี่ ท่าน เกิดที่เมืองกูฟะฮ์เมื่อปี ฮ.ศ. 80 และเสียชีวิตในปี ฮ.ศ. 150 (al-‘Asqalāniy, 1380 : 2/303)

จากคำกล่าวของตาบิอินข้างต้นพอสรุปได้ว่า เตาฮีดของบรรดาตาบิอินนั้นยังคงไว้ซึ่งแบบฉบับของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และเศาะหาบะฮ์ ﷺ ไม่มีการตกแต่งหรือเพิ่มเติมแต่อย่างใด เพราะพวกเขาได้เจริญรอยตามแนวทางของอัลสะลัฟซึ่งยึดปฏิบัติตามแนวทางของอัลกุรอานและอัสสุนนะฮ์อย่างเคร่งครัด ส่วนเตาฮีดของแนวทางกลุ่มอื่นที่ฝ่าฝืนการปฏิบัติตามแนวทางของชาวอัลสะลัฟ ย่อมไม่ถือว่าพวกเขาปฏิบัติตามแนวทางของอัลกุรอานและอัสสุนนะฮ์ ถึงแม้พวกเขาจะมีชีวิตอยู่ร่วมสมัยเดียวกับชาวอัลสะลัฟหรืออยู่ท่ามกลางเหล่าเศาะหาบะฮ์ และเหล่าตาบิอินก็ตาม

2.5.4 เตาฮีดในยุคของตาบิอุ ตาบิอิน และอัครบอ ตาบิอุ ตาบิอิน

ในบรรดาคำกล่าวของพวกเขายืนยันว่าเตาฮีดในยุคนี้ยังสอดคล้องกับเตาฮีดในยุคของท่านนบี เศาะหาบะฮ์และตาบิอินทุกประการดังนี้

1. คำกล่าวของอิมามมาลิก¹ เป็น อะนัส จากคำถามที่ถามถึงคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ดังที่รายงานโดยอิบนุอะอับว่า ฉันได้นั่งอยู่กับท่านอิมามมาลิก ได้มีชายคนหนึ่งเข้ามาหาท่านและกล่าวว่า โอ้อะบูอับดุลลอฮ์ อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ﴾ (طه : 5)

ความว่า : “ผู้ทรงกรุณาปรานี ทรงสถิตย์บนบัลลังก์” (ฎอฮา : 5) และเขาได้ถามว่าพระองค์ทรงสถิตย์อย่างไร ? อิมามมาลิกเงยบมองที่พื้น และมีเหงื่อไหลออกมาจนกระทั่งเปียกไปทั้งตัว แล้วท่านก็เงยหน้าขึ้นพร้อมกับอ่านอายะฮ์อัลกุรอาน

﴿ الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ﴾ (طه : 5)

ความว่า : “ผู้ทรงกรุณาปรานี ทรงสถิตย์บนบัลลังก์” (ฎอฮา : 5) และได้กล่าวว่า “ดังที่พระองค์ได้กล่าวไว้กับคุณลักษณะของพระองค์และอย่าได้กล่าวว่ามีพระองค์ทรงมีลักษณะอย่างไร ซึ่งคำกล่าวในลักษณะดังกล่าวถูกยกขึ้นจากพระองค์ (ไม่จำเป็นต้องเข้าใจว่าเป็นอย่างไร) และเจ้า (ชายที่ตั้งถามนั้น) คือ ชาวบิโตะฮ์ จงนำเขาออกไป” (al-Dhahabiy, 1991 : 141)

2. คำกล่าวของอิมามอัชชาฟีอี² ที่อธิบายเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ดังที่รายงานโดยยูนุส³ เป็น อับดุลอะอูลาว่า :

¹ ท่านคือ มาลิก เป็น อะนัส เป็น มาลิก เป็น อะบี อามิร เป็น อัมรฺ อัลอัสบะหีย มีชื่อเล่นว่า อะบู อับดุลลอฮ์ อัลมะคะนีญ อิมามแห่งเมืองมะดีนะฮ์ เสียชีวิตในปี ฮ.ศ.179 (al-‘Asqalāniy, 1380 : 2/223)

² ท่านคือ อับดุลลอฮ์ เป็น วัฮบ เป็น มุสลิม อัลกุเราะซียฺ เสียชีวิตในปี ฮ.ศ.197 (al-‘Asqalāniy, 1380 : 1/460)

³ ท่านคือ ยูนุส เป็น อับดุลอะอูลา เป็น มัยสะเราะฮ์ อักสะกะฟีย ท่านเป็นที่รู้จักในนาม ออบูมุซา อัลบศรียฺ เสียชีวิตในปี ฮ.ศ.264

(سمعت أبا عبد الله محمد بن إدريس الشافعي يقول : وقد سئل عن صفات الله وما يؤمن به ؟ فقال : لله تعالى أسماء وصفات ، جاء بها كتابه ، وأخبر بها نبيه أمته ، لا يسع أحدا من خلق الله قامت عليه الحجة ردها لأن القرآن نزل بها ، وصحَّ عن رسول الله ﷺ القول بها فيما روي عنه العدول ، فإن خالف ذلك بعد ثبوت الحجة عليه فهو كافر . أما قبل ثبوت الحجة عليه فمعدور بالجهل ...)

ความว่า : “ ฉันได้ยินอะบูบัลลอบุส มุฮัมมัด เป็น อัครทูต อัสซาฟีอีย์ กล่าวไว้ว่า แท้จริงได้มีคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์และการศรัทธาเป็นอย่างไร? ท่านกล่าวว่า : สำหรับอัลลอฮ์ ﷻ มีพระนามและคุณลักษณะที่มาจากคัมภีร์ของพระองค์ (อัลกุรอาน) และที่มาจากการบอกเล่าของท่านบีของพระองค์ต่อประชาชาติของเขา ซึ่งผู้ที่ได้รับการชี้แจงโดยหลักฐานและเหตุผลแล้วจะรู้ความสามารถที่จะคัดค้านในเรื่องดังกล่าวได้ ทั้งนี้เนื่องจากว่าอัลกุรอานได้ประทานลงมาในเรื่องดังกล่าวแล้ว และมีคำตอบที่ถูกต้องจากท่านเราะฮูต ﷺ แล้วโดยผู้รายงานที่มีคุณธรรม แล้วหากว่าเขาไม่เห็นชอบกับเรื่องดังกล่าวหลังจากได้มีการพิสูจน์โดยหลักฐานแล้วเขาก็เป็นผู้ปฏิเสธ และหากว่าเขายังไม่ได้รับการพิสูจน์โดยหลักฐานในเรื่องดังกล่าวเขาก็จะได้รับการอภัย เนื่องจากความไร้ความรู้ของเขา...) (Ibn Qaiyim, 1993 : 122)

3. คำกล่าวของอิมามอะหมัด¹ที่ยืนยันถึงคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ถูกต้อง ดังที่รายงานโดยอับดุลลอฮ์ เป็น อะหมัด กล่าวไว้ว่า

(قيل لأبي : ربنا تبارك وتعالى فوق السماء السابعة على عرشه بائن من خلقه ، وقدرته وعلمه بكل مكان ؟ قال : نعم لا يخلو شيء من علمه)
 ความว่า : “ ได้มีการกล่าวกับบิดาของฉันว่า “พระเจ้าของเราผู้ทรงบริสุทธิ์ และทรงสูงส่ง อยู่เหนือฟากฟ้าทั้งเจ็ดบนบัลลังก์ของพระองค์แตกต่างกับสิ่งที่ถูกสร้างของพระองค์ ความสามารถและความรู้ของพระองค์กับทุก ๆ สถานที่ ? ท่านตอบว่า ใช่ ไม่มีสิ่งใดที่จะหลีกเลี่ยงจากความรู้ของพระองค์ได้” (Ibn Qaiyim, 1993 : 152)

¹ ท่านคือ อะหมัด เป็น มุฮัมมัด เป็น หันบัล อัสซัยบานียฺ เกิดเมื่อปี ฮ.ศ.164 เสียชีวิตในปี ฮ.ศ. 241 (al-‘Asqalāniy, 1380 : 1/14)

มีรายงานจากอับดุลมาลิก¹ เป็น อับดุลหะมีด อัลมัฆนียู กล่าวว่

(سألت أبا عبد الله أحمد عمن قال : إن الله تعالى ليس على العرش ؟

فقال : كلامهم كله يدور على الكفر)

ความว่า : “ฉันได้ถามอะบู อับดุลลอฮ์ อะหมัด กับผู้ที่กล่าวว่า แท้จริง
พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ นั้นไม่ทรงอยู่เหนือบัลลังก์ ? แล้วท่านตอบว่า คำพูด
ของพวกเขาทั้งหมดนั้นหมุนอยู่รอบ ๆ กับการปฏิเสธ” (Ibn Qaiyim,
1993 : 153)

จากคำกล่าวของตาบิอฺตาบิอินและอฺตฺบาอฺตาบิอินข้างต้นพอสรุปได้ว่า เตาฮีดของ
บรรดาชนเหล่านี้เหมือนกับเตาฮีดของท่านเราะสูล เศาะหาบะฮ์และตาบิอิน

¹ ท่านคือ อับดุลมาลิก เป็น อับดุลหะมีด เป็น อับดุลหะมีด เป็น มัฆนูน มีชื่อเล่นว่า อะบู อัลหะสัน อัลมัฆนียู เสียชีวิตในปี ฮ.ศ. 274
(al-'Asqalāniy, 1380 : 1/520)